

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΕΚ ΤΗΣ
ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ
ΠΛΑΤΑΪΚΑ
ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΕΣΒ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

---

1. Κείμενον, 2. Έρμηνεία, 3. Γραμματικά, 4. Συντακτικά, 5. Πραγμα-
τικά, 6. Νόημα και 7 Περιλήψεις.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Αρ. ειλ. 4503B

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΕΚ ΤΗΣ
ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ
ΠΛΑΤΑΪΚΑ
ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΕΣΒ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

1. Κείμενον, 2. Ἑρμηνεία, 3. Γραμματικά, 4. Συντακτικά, 5. Πραγμα-
τικά, 6. Νόημα καὶ 7 Περιλήψεις.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν διὰ σφραγίδος ὑπογραφήν μου.

~~Γ. Παπανικολάου~~

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ Β'

ΠΛΑΤΑΪΚΑ

ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΗΒΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΛΑΤΑΙΑΣ

ΚΕΦ. 1.

Ἄρχεται δὲ ἤδη ὁ πόλεμος Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων

καὶ τῶν ἐκατέρους ζυμμάχων

ἐνθὲνδε,

ἐν ᾧ

οὔτε ἐπεμείγνυντο ἔτι παρ' ἀλλήλους ἀκηρυκτὶ καταστάντες τε (εἰς τὸν πόλεμον)

ζυνεχῶς ἐπολέμουν·

γέγραπται δὲ ἐξῆς

ὧς ἕκαστα ἐγίγνετο

κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα.

Ἦρχισε δὲ πλέον ὁ πόλεμος

τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Πελοποννησίων

καὶ τῶν συμμάχων καθενὸς ἐκ τῶν δύο

ἀπὸ ταύτης τῆς πολεμικῆς πράξεως,

ἀπὸ τῆς ὁποίας

οὔτε ἐπεκοινωνοῦν πλέον

μεταξὺ τῶν ἄνευ κήρυκος

καὶ ἀφοῦ περιήλθον εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν

ἐπολέμουν συνεχῶς·

Ἔχουν δὲ γραφῆ (τὰ γεγονότα) κατὰ σειράν,

ὅπως κάθε ἕνα συνέβαινε

κατὰ τὴν θερινὴν καὶ χειμερινὴν περίοδον.

Γραμματικά

ἄρχεται ἱστορικὸς ἔνεστ. (= ἤρξατο). *ἐνθὲνδε* τοπικὸν ἐπίρ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως· ἔδω ὅμως εἶναι χρονικόν. *ἐκατέρους* ἐπιμεριστικὴ ἄντων. *ἐπεμείγνυντο* παρατ. τοῦ *ἐπιμείγνυμαι*, ἐμειγνύομην, μείζομαι, μειχθήσομαι καὶ μιγήσομαι, ἐμειξάμην, ἐμείχθην καὶ ἐμίγην, μέμειγμαί. *ἀκηρυκτὶ* ἐπίρ. τροπικόν. *ἐξῆς* ἐπίρ. ἐκ τοῦ *ἔχω* παραγόμενον. *καταστάντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *καθίσταμαι*. *γέγραπται* παρακ. τοῦ *γράφωμαι*.

Συντακτικά

Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων καὶ ζυμμάχων γενικαὶ ὑποκειμενικαὶ (*ἐπολέμουν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι*). *ἐκατέρους* δοτ. ἀντικειμενικὴ εἰς τὸ: *ζυμμάχων* (*ζύμμαχος τινι*). ἦτο δυνατόν ὁμῶς νὰ τεθῆ καὶ γενικὴ κτητικὴ (*ἐκατέρων*). ἐν ᾧ ἀναφ. πρότ. ἡ ἀντωνυμία ἀναφέρεται κατ' ἄλλους μὲν εἰς τὸ *πόλεμος* κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὸ *ἐνθὲνδε*. *καταστάντες* μετ. χρονικὴ. *ἕκαστα* ὑποκ. τοῦ *γέγραπται καὶ ἐγίγνετο* (Ἄττικὴ σύνταξις). *κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα* ἐμπρόθ. διορισμὸς διανομῆς χρόνου.

Πραγματικά

Ἄρχεται. Ἐτέθη ἐν ἀρχῇ τὸ ῥήμα καὶ εἰς ἔνεστῶτα ἱστορικόν διὰ νὰ

προκαλέση τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μελετητοῦ. **πόλεμος**, ὁ Πελοποννησιακὸς (431—404 π. Χ.). Ὁ μέγιστος τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος ὁ συντρίψας τὴν δημοκρατίαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπεκτείνας τὴν κυριαρχίαν τῆς Σπάρτης. Οὗτος προεκλήθη ἀπὸ αἰτία οικονομικά, πολιτικά, φυλετικά κ.λ.π. μεταξὺ τῶν δύο ἀντιζήλων μεγάλων πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Σπάρτης. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ αὐτοῦ ἦσαν χιλιάδες Ἑλλήνων νὰ φονευθοῦν ἢ νὰ ἐξανδραποδισθοῦν, πολλὰ πόλεις νὰ μεταβληθοῦν εἰς ἐρείπια, ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς πλοῦτος νὰ καταναλωθῆ, τὸ ἐμπόριον, ἡ βιομηχανία καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς νὰ σταματήσουν, τὰ δάση νὰ ἀποφυλωθοῦν καὶ ὁ κτηνοτροφικὸς πλοῦτος νὰ ἐλαττωθῆ. Ἐκτὸς τούτων τὰ ἐμπόλεμα μέρη ἐξηγηριώθησαν μέχρι τοιοῦτου σημείου, ὥστε αἱ ἀρεταὶ τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ οἴκτου νὰ σιγήσουν, ἕως ὅτου νικητὰὶ καὶ ἡττημένοι ἀνεσῦρθησαν ἀπὸ τὰ πεδία τῶν μαχῶν συντετριμένοι. *ἐνθὲνδε*. τῆς αἰφνιδίας εἰσβολῆς τῶν Θηβαίων πρὸς κατάληψιν τῶν Πλαταιῶν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 431. *ξυμμάχων* τῶν μὲν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἦσαν πάντες οἱ ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου πλην τῶν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν, Μεγαρεῖς, Φωκεῖς, Λοκροὶ, Βοιωτοὶ, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ανακτόριοι τῶν δὲ Ἀθηναίων ἦσαν οἱ Χίοι, Λέσβιοι, Πλαταιεῖς, οἱ ἐν Ναυπάκτῳ Μεσσηνίῳ, οἱ πλείστοι τῶν Ἀκαρνάνων, Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, πολλὰ πόλεις οὔσαι ὑποτελεῖς, Ἰωνία, Ἑλλησποντος, τὰ ἐπὶ Θράκης καὶ πᾶσαι αἱ Κυκλάδες πλην τῆς Μήλου. *ἐπιμείγνυντο*. κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (431—421) δὲν ὑπῆρχον ἐπιμείξια μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς Νικειῖου εἰρήνης καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε διεκόπη προσωρινῶς ὁ πόλεμος, ἐπανελήθησαν αὐταὶ. *γέγραπται*. τὰ πολεμικὰ γεγονότα τοῦ πολέμου. *κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα*. ὁ Θουκυδίδης στηριζόμενος εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀναφερομένων γεγονότων διαιρεῖ τὸ ἔτος. 1) εἰς τὸ ὀκτάμηνον διάστημα ἀπὸ Μαρτίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου, καθ' ὃ διεξήγοντο αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ 2) εἰς τὸ τετράμηνον διάστημα ἀπὸ Νοεμβρίου μέχρι καὶ τοῦ Φεβρουαρίου, καθ' ὃ ἐγίνοντο αἱ πολεμικαὶ προετοιμασίαι ἢ ἀνεπαύετο τὸ στράτευμα.

Νόημα

Πρὸ τῆς ἐπίσημου ἐνάρξεως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου προηγήθη μία περίοδος εἰρήνης, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ σύγχυσιν καὶ φιλοποσίαν διὰ τὰς ἀντιπάλους μερίδας ἰδίως μετὰ τὰ Ἐπιδαμνιακὰ καὶ Κερκυραϊκὰ γεγονότα. Καὶ ἐξηκολούθουν μὲν αἱ ἐπιμείξια αὐτῶν, οὐχ ἦττον ὁμῶς ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἔγινεν ἡ αἰφνιδία εἰσβολὴ τῶν Θηβαίων εἰς τὰς Πλαταιάς τότε ἤρχισε πραγματικῶς ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν ἐχόντων καὶ διαρκῶς πολεμούντων.

Τὰ πολεμικὰ γεγονότα ἱστορεῖ ὁ Θουκυδίδης, ὅπως ἀκριβῶς συνέβαινον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θερινῆς καὶ χειμερινῆς περιόδου.

Περὶληψις

Ἐναρξίς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ἀφήγησις τῶν πολεμικῶν γεγονότων ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΚΕΦ. 2.

Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα Διηλαθὲ ἐπὶ δέκα τέσσαρα μὲν ἔτη

ἐνέμειναν αἱ τριακοντούτεες διετηρήθησαν αἱ τριακονταετείς συνθήκαι, σπονδαί,

αἱ ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας αἱ ὁποῖαι ἔγιναν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς ἄλωσιν Ἐβοίας.

τῷ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ κατὰ τὸ δέκατον πέμπτου ἔτος
ἔτει,

ἐπὶ Χρυσίδος
τότε ἐν Ἄργει ἱερωμένης
ἔτη πενήτηντα δέοντα δυοῖν
καὶ (ἐπὶ) Αἰνησίῳ
ἐφόρου (δντος) ἐν Σπάρτῃ
καὶ (ἐπὶ) Πυθοδώρου
ἄρχοντος Ἀθηναίους

ἔτι τέσσαρας μῆνας
μηνὶ ἕκτῳ καὶ δεκάτῳ
μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαίᾳ μάχην
καὶ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ

Θηβαίων ἄνδρες
ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων
—ἤγουντο δὲ αὐτῶν
βοιωταρχοῦντες
Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου
καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορί-
δου—

εἰσῆλθον ἐξ ὄπλοις
περὶ πρῶτον ὕπνου
εἰς Πλαταιᾶν τῆς Βοιωτίας
οὖσαν ξυμμαχίδα Ἀθηναίων.
Ἐπηγάγοντο δὲ καὶ ἀνέφ-
ξαν τὰς πύλας
Πλαταιῶν ἄνδρες,
Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ,
βουλόμενοι ἰδίας ἐνεκα δυ-
νάμεως
διαφθεῖραι ἄνδρας τε τῶν
πολιτῶν

τοὺς ὑπεναντίους σφίσιν
καὶ προσποιῆσαι τὴν πόλιν
Θηβαίους.
Ἐπραξαν δὲ ταῦτα
δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιά-
δου,
ἄνδρὸς δυνατωτάτου
Θηβαίων.
Προϊδόντες γὰρ οἱ Θηβαῖοι,
ὅτι ἔσοιτο ὁ πόλεμος,

κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Χρυσίδος,
ἢ ὁποία ἦτο τότε ἱέραει εἰς τὸ Ἄργος,
ἀπὸ τεσσαράκοντα ὀκτῶ ἐτῶν
καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αἰνησίῳ,
ὁ ὁποῖος ἦτο ἔφορος εἰς τὴν Σπάρτην
καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πυθοδώρου,
(ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ἐπώνυμος)
ἄρχων τῶν Ἀθηναίων,

ἀκόμη τέσσαρας μῆνας,
κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον μῆνα
μετὰ τὴν μάχην εἰς τὴν Ποτειδαίαν
καὶ συγχρόνως μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοί-
ξεως

ἄνδρες ἐκ τῶν Θηβαίων
ὀλίγον περισσότεροι ἀπὸ τριακοσίων
—ἦσαν δὲ ἀρχηγοὶ αὐτῶν,
διότι συνέπεσε νὰ εἶναι βοιωτάρχαι,
ὁ Πυθάγγελος, ὁ υἱὸς τοῦ Φυλείδου,
καὶ ὁ Διέμπορος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀνητορίδου,—

εἰσῆλθον ἔνοπλοι
τὰς ὥρας τοῦ πρῶτου ὕπνου
εἰς τὰς Πλαταιὰς τῆς Βοιωτίας,
αἱ ὁποῖαι ἦσαν σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων.
Προσεκάλεσαν δὲ καὶ ἦνοιξαν τὰς πύλας

ἄνδρες ἐκ τῶν Πλαταιέων,
δηλαδή ὁ Ναυκλείδης καὶ οἱ ὀπαδοὶ του,
διότι ἤθελον χάριν προσωπικῆς πολιτι-
κῆς ἐνισχύσεως
νὰ φονεύσουν ἄνδρας ἐκ τῶν συμπολιτῶν,

οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολιτικοὶ ἀντίπαλοι αὐτῶν,
καὶ νὰ συνδέσουν τὴν πόλιν
εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Θηβαίων.
Κατάρθωσαν δὲ αὐτὰ
διὰ τοῦ Εὐρυμάχου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λεον-
τιάδου,

ἄνδρὸς μεγίστης πολιτικῆς δυνάμεως
μεταξὺ τῶν Θηβαίων.
Διότι οἱ Θηβαῖοι, ἐπειδὴ προέβλεψαν,
ὅτι ὁ πόλεμος θὰ γίνῃ,

ἐβούλοντο προκαταλαβεῖν
 τὴν Πλάταιαν
 οὖσαν αἰεὶ διάφορον σφίσιν
 ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε
 καὶ τοῦ πολέμου μήπω
 καθεστῶτος φανεροῦ.
 ἦ καὶ ῥῶον
 ἔλαθον ἐσελθόντες,
 φυλακῆς οὐ προκαθεστη-
 κυίας.
 θέμενοι δὲ τὰ ὄπλα ἐς τὴν
 ἀγοράν
 οὐκ ἐπέιθοντο μὲν
 τοῖς ἐπαγαγομένοις,
 ὥστε ἔχθρῳ εὐθύς ἔργου
 καὶ ἰέναι
 ἐπὶ τὰς οἰκίας τῶν ἐχθρῶν,
 γνῶμην δ' ἐποιοῦντο
 χρῆσασθαί τε
 κηρύγμασιν ἐπιτηδείοις
 καὶ ἀγαγεῖν τὴν πόλιν
 ἐς ζυμῶσιν μᾶλλον καὶ φι-
 λίαν
 —καὶ ἀνείπεν ὁ κῆρυξ,
 εἴ τις βούλεται ζυμμαχεῖν
 κατὰ τὰ πάτρια τῶν πάν-
 των Βοιωτῶν,
 τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς τὰ ὄ-
 πλα—
 νομίζοντες τούτῳ τῷ τρόπῳ
 προσχωρήσειν τὴν πόλιν
 σφίσι ραδίως.

Γραμματικά

ἐνέμειναν ἄορ. α' τοῦ ἐμμένο. αἰ' ἀναφ. ἄντων. Χρῆσις, ἴδος τριτόκλ. δυοῖν δυϊκὸς ἀριθμὸς γεν. πτώσεως τοῦ ἀπολύτου ἀριθμητ. δύο. δέοντα μετ. ἐνεστ. τοῦ δέω. ἱερωμένης μετ. ἐνεστ. τοῦ ἱεράομαι, ὦμαι. Αἰνησίου πρωτόκλιτον οὐσιαστ. (Αἰνησίας). ἅμα ἐπίρρ. μετὰ δοτ. συντασσόμενον ἦρι τριτόκλιτον οὐσ. συνηρημένον (ἔαρ καὶ ἦρ—ἔαρος καὶ ἦρος—ἔαρ, καὶ ἦρι). ζυμμαχίδα δικατάλ. ἐπιθ. (ζυμμαχίς, ἴδος) οὐσιαστικοποιηθὲν (ζυμ-μαχίς πόλις). ἐπηγάγοντο ἄορ. β' τοῦ ἐπάγομαι. ἀνέφωξαν ἄορ. τοῦ ἀνοίγω καὶ ἀνοίγνυμι, ἀνέφωγον, ἀνοίξω, ἀνέφωξα, ἀνέφωχα(γα). Πλαταιῶν γεν. πληθ. συνηρημένη (ὁ Πλαταιεύς). ἔνεκα καταχρηστικὴ πρόθεσις. προῦδόν-τες μετ. ἄορ. β' τοῦ προῦδῶ. ἔσοιτο εὐκτ. μέλλ. τοῦ εἰμί. ἦ ἐπίρρ. ἀναφ. ῥῶον ἐπίρρ. συγκρ. βαθ. (ραδίως—ῥῶον—ῥῶστα). ἔλαθον ἄορ. β' τοῦ λαθάνω. προκαθεστηκυίας μετ. παρακμ. τοῦ προκαθίσταμαι. θέμενοι μετ. ἄορ. β' τοῦ τίθεμαι, ἐτιθέμεν, θήσομαι, τεθήσομαι, ἐθέμην,

ἤθελον προκαταβολικῶς νὰ καταλάβουν
 τὰς Πλαταιάς,
 αἱ ὁποῖαι πάντοτε ἦσαν ἀντίπαλοι αὐτῶν,
 ἐνῶ ἀκόμη εἰρήνη (ὕπῆρχε)
 καὶ ὁ πόλεμος ἀκόμη δὲν
 εἶχεν ἐκτραγῆ φανερά.
 Διὰ τοῦτο καὶ εὐκολώτερον
 ἀπαρατήρητοι εἰσῆλθον,
 διότι δὲν εἶχε τοποθετηθῆ πρὸ τῆς πό-
 λεως φρουρά.

Ἄφοῦ δὲ παρετάχθησαν εἰς τὴν ἀγοράν,

δὲν ἐπέιθοντο μὲν
 εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τοὺς προσεκά-
 λεσαν,

ὥστε νὰ ἐπιληφθοῦν ἀμέσως τοῦ ἔργου
 καὶ βιαίως νὰ εἰσέλθουν
 εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐχθρῶν,
 ἀλλ' ἔκρινον
 νὰ χρησιμοποιήσουν
 κηρύγματα φιλικὰ
 καὶ νὰ ὀδηγήσουν τοὺς πολίτας
 μᾶλλον εἰς συμβιβασμὸν καὶ φιλικὴν συν-
 εννόησιν

—καὶ ὄντως ἐκήρυξεν ὁ κῆρυξ,
 ἂν κανεὶς θέλῃ νὰ συμμαχῆ
 κατὰ τὰς συνθήκας τῶν προγόνων ὄλων
 τῶν Βοιωτῶν,
 νὰ παραταχθῆ πλησίον αὐτῶν—

διότι ἐνομίζον, ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον
 θὰ προσχωρήσουν οἱ πολῖται
 εἰς αὐτοὺς εὐκόλως.

ἐτέθη, τέθειμαι καὶ κείμαι, ἐτεθείμην καὶ ἐκειμήν. ἔχεσθαι, ἰέναι ἄπαρ. ἐνεστ. τῶν β. ἔχομαι καὶ ἔρχομαι. *χρήσασθαι*, ἀγαγεῖν ἄπαρ. ἄορ. τῶν ρ. *χεῶμαι* καὶ ἄγω. μᾶλλον ἐπίρ. συγκρ. βαθ. (μάλα—μᾶλλον—μάλιστα). ἀνείπεν ἄορ. β' τοῦ ἀναγορεύω. *τίθεσθαι* ἄπαρ. ἐνεστ. τοῦ *τίθεμαι*.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

ἔτη αἰτία. χρονικῆς διαρκείας. *σπονδαὶ* ὑποκ. *τριακοντούταις* ἐπιθ. διορ. αἰ ἐγένοντο ἀναφ. πρότασις. αἰ ὑποκ. μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. *Εὐβοίας* γεν. ὑποκειμ. τῷ ἔτει δοτ. τοῦ χρόνου. ἐπὶ *Χρυσίδος*, *Αἰνησίου*, *Πυθιοδώρου* ἐμπρόθ. διορ. χρονικῆς διαρκείας. ἐν Ἄργει ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἐν τόπῳ στάσεως. *δυοῖν* ἄντικ. τοῦ *δέοντα*. *πεντήκοντα δυοῖν δέοντα* ἔτη=πεντήκοντα ἔτη *δέοντα δυοῖν*. ἤτοι: 50—2=48. Ἐτέθησαν αἱ λέξεις χιαστί

πεντήκοντα × δυοῖν
δέοντα × ἔτη

δέοντα, *ἱερωμένης*, (ὄντος) ἐπιθ. μετ. *Αἰνησίου* ὑποκ. *ἐφόρου* κατηγ. *Πυθιοδώρου* ὑποκ. *ἄρχοντος* κατηγ. *μῆνας* αἰτ. χρόνου. Ἄθηναίους δοτ. ἄντικ. εἰς τὸ *ἄρχοντος*. ἦρι δοτ. χρονικῆ. *Θηβαίων* γεν. διαίρ. *ἄνδρες* ὑποκ. τοῦ *ἐσθλήθον* ὀλίγῳ δοτ. ποσοῦ. *πλείους* κατηγ. *τριακοσίων* β' ὅρος συγκρίσεως. *αὐτῶν* ἄντικ. τοῦ *ἡγούντο*. *βοιωταρχοῦντες* αἰτιολογ. μετ. *Πυθαγόρου*, *Διέμπορος* ὑποκ. *Φυλίδου*, Ὀνητορίδου γεν. καταγωγῆς. *περὶ πρῶτον ὕπνον* ἐμπρόθ. διορ. χρόνου κατὰ προσέγγισιν. *ξὺν ὅπλοις* ἐμπρ. διορ. τρόπου. *Βοιωτίας* γεν. κτητικῆ. *οὖσαν* ἐπιθ. μετ. *ξυμμαχίδα* κατηγ. Ἄθηναίων γεν. κτητικῆ. *ἄνδρες* ὑποκ. *Πλαταίων* γεν. διαίρ. *Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ* ἐπεξηγησις τοῦ *ἄνδρες*. *βουλόμενοι* αἰτιολογ. μετ. δεχομένη ὡς ἄντικ. τὰ τελικά ἄπαρ. *διαφθεῖραι* καὶ *προσποιῆσαι*. *ἄνδρας* ἄντικ. τοῦ *διαφθεῖραι*. τῶν *πολιτῶν* γεν. διαίρ. *ὑπεναντίους* παράθεσις εἰς τὸ *ἄνδρας*. *οφίσι* δοτ. ἄντικειμ. εἰς τὸ *ὑπεναντίους*. *ἐνεκα ἰδίας δυνάμεως* τελικὸν αἷτιον. *τὴν πόλιν*, *Θηβαίους* ἄντικειμ. τοῦ *προσποιῆσαι*. *δι' Εὐρυμάχου* ἐμπρόθ. διορ. μέσου. *ἄνδρος δυνατωτάτου* παράθεσις εἰς τὸ *Εὐρυμάχου*. *Θηβαίων* γεν. διαίρετ. *προϊδόντες* αἰτιολογ. μεταχῆ. *Θηβαῖοι* ὑποκ. εἰς τὸ *προϊδόντες* εἰς τὸ *ἐβούλοντο* καὶ εἰς τὸ *προκαταλαβεῖν* (ταῦτοπροσωπία). *ὅτι ἔσοιτο ὁ πόλεμος* εἰδ. πρότ. ὡς ἄντικ. τοῦ *προϊδόντες* θεθεῖσα εἰς εὐκτικὴν πλάγιον λόγου, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἱστορικὸν χρόνον (προϊδόντες). *Πλάταιαν* ἄντικ. *οὖσαν* ἐπιθ. μετ. *διάφορον* κατηγ. *οφίσι* δοτ. ἄντικ. εἰς τὸ *διάφορον*. ἐν *εἰρήνῃ* ἐμπρόθ. διορ. χρονικῆς διαρκείας ἀντὶ *εἰρήνης οὕσης καὶ...* *καθεσπότης* γενικαὶ ἀπόλυτοι χρονικαί. *τοῦ πολέμου* ὑποκειμ. *φανεροῦ* κατηγ. ἢ δοτικοφανές ἀναφορ. ἐπίρ. δηλοῦν αἰτίαν. *ἔῃον* ἐπίρ. διορ. τρόπου. *ἔσελθόντες* κατηγ. μετ. ἔξαρ. ἐκ τοῦ *ἔλαθον*. *προκαθεσπότην* γεν. ἀπόλυτος αἰτιολογ. *φυλακῆς* ὑποκ. *Θέμενοι* χρον. μετ. (οἱ *Θηβαῖοι*) ὑποκ. τὰ ὅπλα ἄντικ. *τοῖς ἐπαγαγομένοις* ἐπιθ. μετ. καὶ ἄντικ. εἰς τὸ *ἐπειθόντο*. *ὥστε ἔχεσθαι καὶ ἰέναι* συμπερασματικῆ ἀπαρεμφατικῆ πρότασις ἔχουσα ὡς ὑποκειμ. τὸ *ἔσελθόντες*. *ἔργον* ἄντικ. τοῦ *ἔχεσθαι*. ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως ἐχθρικῆς. τῶν *ἐχθρῶν* γεν. κτητ. *γνώμην* ἐποιοῦντο=ἐδόκει αὐ. *τοῖς*. *χρήσασθαι καὶ ἀγαγεῖν* ὑποκ. τοῦ *ἐδόκει* ἢ ὡς ἄντικ. (τελ. ἄπαρ.) *τοῖς*. *χρήσασθαι καὶ ἀγαγεῖν* ὑποκ. *κρηθῆναι* ἄντικ. *ἐπιτηδείους* ἐπιθ. διορ. *ἐς ξύμβασιν...* ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. *τὴν πόλιν* ἄντικ. (μετωνυμία) ἀντὶ *πολίτας*. *εἰ τις...* *βούλεται*=*δοσις...* *βούλεται* ἀναφ. ὑποθ. πρότασις. *κατὰ τὰ πάτρια* ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. τῶν *Βοιωτῶν* γεν. κτητικῆ. *τις* ὑποκ. τοῦ *βούλεται* καὶ *ξυμμαχεῖν* (ταῦτοπροσωπία) *ξυμμαχεῖν* τελ. ἄπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ *βούλεται* (ὡς ἐφετικοῦ). *τίθεσθαι* τελ. ἄπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ *ἀνείπεν*. *κῆρυξ* ὑποκ. τὰ ὅπλα ἄντικ. *παρ' αὐτοὺς* ἐμπρόθ. διορ. τόπου. *νομίζοντες* αἰτιολογ. μετ. δικαιολογοῦσα τὸ *γνώμην ἐποιοῦντο*.

προσχωρήσειν εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ νομίζοντες ἐξαρτώμενον (ὡς δοξαστικοῦ) τὴν πόλιν ὑποκ. τοῦ προσχωρήσειν (ἑτεροπροσώπια). σφίσι ἀντικ. ἐαδίως ἐπιρ. διορ. τρόπου. τούτω τῷ τρόπῳ δοτ. τροπική.

Πραγματικά

τριακοῦταίς σπονδαί. Ἡ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων διὰ 30 ἔτη συναφθεῖσα εἰρήνη γενομένη μετὰ τὴν ὑποταγὴν ὑπὸ τοῦ Περικλέους τῆς ἀποστατησάσης Εὐβοίας, ἦν ἐπανεφέρει εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν ἄρμα. (445 π.Χ.) *πέμπτω καὶ δεκάτῳ ἔτει*. ἔαν ἀφαιρεθοῦν τὰ 15 ἔτη ἀπὸ τοῦ 445 εὐρισκόμεθα εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 431 πρὸς 430. **Ἐπὶ Χρυσίδος... Αἰνησίου... Πυθιοδώρου.** Ἐπειδὴ ἑκάστη τῶν 3 σπουδαιότερων πόλεων τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος (Ἀθηναί—Σπάρτη—Ἄργος) ἐχρονολογεῖ τὰ γεγονότα κατὰ διάφορον τρόπον ὁ ἱστορικός μεταχειρίζεται τὰς χρονολογίας καὶ τῶν 3 πόλεων διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Πελοπ. πολέμου. α) εἰς τὰς Ἀθήνας ἕκαστον ἔτος ὠρίζεται διὰ τοῦ δνόματος τοῦ ἐπωνύμου ἀρχοντος (**Πυθιοδώρου**). β) εἰς τὴν Σπάρτην διὰ τοῦ δνόματος τοῦ πρώτου τῶν ἐφόρων (**Αἰνησίου**) καὶ γ) εἰς τὸ Ἄργος, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ ἔτος τῆς ἱερωσύνης τοῦ ἱερέως ἢ ἱερείας τοῦ πολιοῦχο θεοῦ (**Χρυσίδος**).—Ἡ κατ' Ὀλυμπιάδας χρονολογία ἦτο ἐν χρῆσει μόνον εἰς τοὺς Ἡλείους καὶ βραδυτέρον κατέστη Πανελληνίος. Ἀρχὴ Ὀλυμπιάδων θεωρεῖται τὸ ἔτος 776 π.Χ. καθ' ὃ ἐγκαινιάζεται ἢ συνήθεια νὰ ἐγείρωνται ἀνδριάντες εἰς τοὺς ἱερονίκας, πρώτου ἀπολαύσαντος τῆς τιμῆς ταύτης τοῦ Κοροΐβου. Τὸ σύστημα ἦτο τετραετηρῆς, ὥστε ἡ πρώτη Ὀλυμπιάς ἀπετελέσθη ἀπὸ τὰ ἔτη 776, 775, 774 καὶ 773· τὸ δὲ ἔτος 772 θὰ εἶναι περίπου τὸ πρῶτον ἔτος τῆς β' Ὀλυμπιάδος π.Χ. ἔαν θέλωμεν κατ' Ὀλυμπιάδας νὰ προσδιορίσωμεν τὸ 1950, θὰ εἰπώμεν 1950 μ.Χ.+776 π.Χ.=2726:4=ἢ 681 Ὀλυμπιάς καὶ 2 ἔτη· ἦτοι εὐρισκόμεθα εἰς τὸ 3 ἔτος τῆς 682 Ὀλυμπιάδος. **Χρυσίς ἢ Χρυσῆς** ἱερεία τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει ἐξ ἀπροσεξίας τῆς ὁποίας κατεκάρη ὁ ναὸς τῆς θεᾶς. Τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους ἔκειτο 10 ἕως 15 στάδια ἀπὸ τῶν Μυκηθῶν. **Ἄν Ἄργει**. ἐννοεῖ τὴν Ἀργεῖαν γῆν καὶ ὄχι τὴν πόλιν. **Αἰνησίας**. ὁ ἐπισημότερος τῶν ἐν Σπάρτῃ 5 ἐφόρων. Οἱ δὲ 5 ἔφοροι ὄντες αἰρετοὶ διεχειρίζοντο τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἔχοντες μείζονα ἐξουσίαν καὶ τῶν βασιλέων ἀκόμη. Κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐποχὴν ἦτο ὁ **Πατρονόμος**. **Πυθιοδώρος** ἐπώνυμος ἀρχὸν τῶν Ἀθηναίων. **ἄρχων** τὸ ἔτος εἰς τὰς Ἀθήνας προσδιωρίζετο ἐκ τοῦ δνόματος τοῦ (**ἐπώνυμος**), ἐδίκαζε πάσας τὰς ξέριδας τοῦ γένους (κληρονομίας, κηδεμονίαν χηρῶν καὶ ὄρφανῶν), ἐπέβλεπε τὰς ἐκλογάς, τὸ ἡμερολόγιον, εἶχε τὴν φροντίδα τῶν θεωριῶν, ἑορτῶν καὶ δὴ Μεγάλων Διονυσίων. Τὸ δνομά του ἐγράφετο ἐπὶ κεφαλῆς ἢ εἰς τὸ τέλος τῶν ἐγγράφων. **Μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαία μάχην** (432 π.Χ.). Ἦτο δὲ ἡ Ποτειδαία ἀρχαία πόλις ἐν Χαλκιδικῇ ἰδρυθεῖσα ὡς ἀποικία τῶν Κορινθίων ὑπὸ τοῦ Περιάνδρου (625—585) ἢ ἀπόσπασις αὐτῆς ἀπὸ τῆς Ἀθηναϊκῆς συμμαχίας συνετέλεσεν εἰς τὴν ἔκρηξιν τοῦ Πελοπον. πολέμου. **τριακοσίων** ὁ Ἡρόδοτος τοὺς ἀναβιβάζει εἰς 400. **Βοιωταρχοῦντες** Τὸ πολίτευμα τῶν Θηβαίων ἦτο ὀλιγαρχικόν, τὴν δὲ ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἤσκουν οἱ Βοιωτάρχαι καλούμενοι κατ' ἔτος ἐκλεγόμενοι, ὧν οἱ δύο ἀπαραιτήτως ἐκ Θηβῶν, οἱ δὲ ἄλλοι ἀνά εἰς ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων διευθύνοντες τὰς πολιτικὰς καὶ πολεμικὰς ὑποθέσεις τῆς βοιωτικῆς ὁμοσπονδίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Βοιωταρχῶν δὲν ἦτο πάντοτε σταθερὸς (συνήθως 11), ἀλλὰ μετεβάλλετο ἀναλόγως τῆς συμμετοχῆς τῶν διαφόρων πόλεων, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουσαν τὸ κοινὸν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπαραιτήτως ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτόνομοι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Βοιωταρχῶν ἔφθασεν ἄλλοτε εἰς 7 καὶ ἄλλοτε εἰς 4. Τὸ κοινὸν τῶν Βοιωτῶν θεωρεῖται ἔργον τοῦ νομοθέτου τῶν Θηβῶν Φιλολάου. **Πυθιάγγελος—Διέμπορος** (Βοιωτάρχαι). ὁ Διέμπορος ἦτο στρατηγὸς τε-

θείς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν 300 Θηβαίων καὶ εἰσβαλὼν εἰς τὰς Πλαταιάς· ἡ πράξις αὕτη ἦτο μία τῶν ἀφορμῶν τοῦ Πελοπ. πολέμου. *περὶ πρώτον ὕπνον* ἡ ἡμέρα διηρεῖτο: 1. εἰς τὸν *ὄρθρον* (ἀνατολή) 2. *περὶ πλήθουσαν ἀγορᾶν* (μεταξὺ πρωΐας καὶ μεσημβρίας) 3. *περὶ λύχνων ἀφᾶς* καὶ 4. *περὶ πρώτον ὕπνον*. *Πλαταιαί* (σήμερον Κόκκλα) εἰς τὰς ὑπὼρειας τοῦ Κιθαίρωνος. *Ναυκλείδης* ἀρχηγὸς τῶν ἐν Πλαταιαῖς ὀλιγαρχικῶν. *ὑπενατίους* τοὺς δημοκρατικοὺς τῶν Πλαταιέων. *Εὐρύμαχος* υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ τῶν Θηβαίων ἐν Θερμοπύλαις Λεοντιάδου. Διεξήγαγε διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς ὁμοφρονοῦντας ὀλιγαρχικοὺς, ἡγχαλωτίσθη καὶ ἐθανατώθη. *διάφορον* λόγῳ διαφορᾶς πολιτεύματος καὶ συγνῶν ἐπιθέσεων τῶν Θηβαίων κατὰ τῶν Πλαταιέων. ἦ διότι ἦτο εἰρήνη. *προκαθεστηκνίας*· τοιαῦτα φρουραὶ ἐτίθεντο μόνον ἐν καιρῷ πολέμου. *εὐθὺς ἔργον ἔχουσαι* τῆς συλλήψεως καὶ δολοφονίας τῶν δημοκρατικῶν ὡς ἐχθρῶν των. *κῆρυξ* ὁ μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀποστελλόμενος κομιστὴς εἰρήνης, συνθήκης, συμφωνίας. *κατὰ τὰ πάτρια* Αἱ Πλαταιαὶ ἀνῆκον εἰς τὴν Βοιωτικὴν ὁμοπονδίαν μέχρι τοῦ 520 π.Χ., ὅταν προσβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν Θηβαίων καὶ μὴ τυχούσαι βοηθείας ἐκ μέρους τῶν Λακεδαιμονίων ἀπεσπάσθησαν καὶ συνεμάχησαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ἐκτοτε χρονολογεῖται ἡ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Πλαταιέων στενὴ φιλία, ἥς ὑπέροχον δείγμα εἶδομεν κατὰ τὴν ἐν Μαρθῶν μάχην, ὅτε οἱ Πλαταιεῖς ἐστράτευσαν πανδημεῖ.

Νόημα

Ἐπὶ 15 μόνον ἔτη ἴσχυσαν αἱ τριακονταετεῖς συνθήκαι, διότι κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 431 π.Χ., ὅταν ἱέρεια εἰς τὸ Ἄργος ἦτο ἡ Χρυσὶς καὶ ἔφορος εἰς τὴν Σπάρτην ὁ Αἰνησίας καὶ ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηναίων ὁ Πυθόδωρος, τριακόσιοι περίπου ἔνοπλοι Θηβαῖοι ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Βοιωτάρχας Πυθάγγελον καὶ Διέμπορον τὰς πρώτας ὥρας τῆς νυκτὸς εἰσηλθόντες εἰς τὰς Πλαταιάς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων, κατόπιν συνεννοήσεως μὲ ὁμοφρονοῦντας ὀλιγαρχικοὺς τῶν Πλαταιέων, ὅπως π.χ. ὁ Ναυκλείδης καὶ οἱ ἄλλοι, ἐπιδιώκοντες τὴν ἐξόντωσιν τῶν δημοκρατικῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων των καὶ τὴν σύνδεσιν τῶν Πλαταιῶν εἰς τὸ ἄρμα τῶν Θηβαίων. Ψυχὴ τῆς ὄλης ἐνεργείας ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Λεοντιάδου Εὐρύμαχος, μεγίστης πολιτικῆς ἰσχύος. Σκοπὸς δὲ τῶν Θηβαίων ἦτο ἡ κατάληψις τῶν Πλαταιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνέκαθεν ἐχθρικῶς διέκειντο πρὸς αὐτοὺς καὶ μάλιστα πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Λόγῳ ἀκριβῆς τῆς εἰρήνης ἐπετεύχθη εὐκόλως ἡ εἰσόδος αὐτῶν εἰς αὐτάς. Οἱ εἰσελθόντες ὁμως Θηβαῖοι δὲν ἐπραγματοποίησαν τὰς ἐπιθυμίας τῶν ὁμοφρονούντων ὀλιγαρχικῶν Πλαταιέων δηλ. σφαγῆς τῶν δημοκρατικῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπεδίωξαν φιλικὸν διακανονισμὸν ὑπολογίζοντες, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προσχωρήσουν οἱ Πλαταιεῖς εἰς τὴν Βοιωτικὴν συμμαχίαν, συμφῶνως πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν προγόνων των.

Περίληψις

1. Εἰσβολὴ 300 Θηβαίων εἰς Πλαταιάς τῇ προσκλήσει ὀλιγαρχικῶν Πλαταιέων. 2. Πραγματικὸς σκοπὸς τῶν Θηβαίων καὶ 3. Πρότασις Θηβαίων περὶ εἰσόδου τῶν Πλαταιέων εἰς τὴν Βοιωτικὴν ὁμοσπονδίαν.

ΚΕΦ. 3.

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς	Οἱ δὲ Πλαταιεῖς,
ὡς ἦσθοντο τοὺς Θηβαίους	ὅτε ἀντελήφθησαν, ὅτι οἱ Θηβαῖοι
ἔνδον τε ὄντας	ἐντὸς εὐρίσκοντο
καὶ τὴν πόλιν κατειλημμένην	καὶ ἡ πόλις εἶχε καταληφθῆ

ἐξαπιναίως,
καταδείσαντες
καὶ νομίσαντες
πολλῶ πλείους ἐσεληλυθέ-
ναι

—οὐ γὰρ ἐώρων ἐν τῇ νυκτί—
πρὸς ζύμβασιν ἐχώρησαν
καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι
ἡσύχαζον,
ἄλλως τε καὶ
ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐ-
νεωτέριζον.

Πράσσοντες δέ πως ταῦτα
κατενόησαν οὐκ ὄντας
πολλοὺς τοὺς Θηβαίους
καὶ ἐνόμισαν ῥαδίως κρατή-
σειν

ἐπιθέμενοι·
τῶ γὰρ πλήθει τῶν Πλα-
ταιῶν

οὐ βουλομένῳ ἦν
ἀφίστασθαι τῶν Ἀθηναίων.
ἔδοκει οὖν (αὐτοῖς)
ἐπιχειρητέα εἶναι (Θηβαίοις)

καὶ ξυνελέγοντο παρ' ἀλλή-
λους

διορύσσοντες τοὺς κοινούς
τοίχους,

ὅπως μὴ ᾧσι φανεροὶ
ἴοντες διὰ τῶν ὁδῶν
ἀμάξας τε ἄνευ τῶν ὑπο-
ζυγίων

καθίστασαν ἐς τὰς ὁδοὺς,

ἵνα ἦ ἀντὶ τείχους,
καὶ τᾶλλα ἐξήρτουον,

ἢ ἕκαστον ἐφαίνετο

ἔσεσθαι ζύμφορον
πρὸς τὰ παρόντα.

ἐπεὶ δὲ ἐτοιμα ἦν

ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν,

φυλάξαντες ἔτι νύκτα

καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον

ἐχώρου ἐκ τῶν οἰκῶν
ἐπ' αὐτοῦς,

ὅπως μὴ προσφέροντο

αἰφνιδίως,
ἐπειδὴ πολὺ ἐφοβήθησαν
καὶ ἐνόμισαν,
ὅτι εἶχον εἰσελθεῖ πολὺ περισσότεροι

—διότι δὲν ἔβλεπον κατὰ τὴν νύκτα—
ἀπεφάσισαν νὰ συμβιβασθοῦν
καί, ἀφοῦ ἀπεδέχθησαν τὰς προτάσεις,
ἡσύχαζον,
καὶ μάλιστα,
διότι εἰς κανένα οὐδὲν κακὸν ἔκαμναν.

Ἐνῶ δὲ διεπραγματεύοντο κάπως ταῦτα
διεπίστωσαν, ὅτι δὲν ἦσαν
πολλοὶ οἱ Θηβαῖοι,
καὶ ἐνόμισαν, ὅτι εὐκόλως θὰ νικήσουν,

ἐὰν ἐπιτεθοῦν·
διότι ἡ πλειονότης τῶν Πλαταιέων

δὲν ἠθελε
νὰ ἀποστατήσῃ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους.

Ἐνόμισαν λοιπὸν (αὐτοῖ),
ὅτι πρέπει νὰ προσβάλουν (τοὺς Θη-
βαίους)

καὶ ἐπεκοινωνοῦν μετὰ τῶν

διατρυπῶντες τοὺς μεσοτοίχους,

διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἀντιληπτοὶ
πορευόμενοι διὰ μέσου τῶν ὁδῶν
καὶ ἀμάξας χωρὶς ὑποζύγια

ἐτοποθέτουσαν εἰς τὰς ὁδοὺς,

διὰ νὰ χρησιμεύῃ ἀντὶ τείχους,

καὶ τὰ ἄλλα ἐτακτοποιοῦσαν,

ὅπως κάθε ἓνα ἐφαίνετο,

ὅτι θὰ εἶναι ὠφέλιμον

εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.

Ὅταν δὲ ἠτοιμάσθησαν,

ὅσον ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις,

ἀφοῦ ἐπερίμεναν (ὥστε νὰ εἶναι) ἀκόμη νύξ

καὶ μάλιστα βαθεῖα χαράματα

ἤρχισαν νὰ ἐξορμοῦν ἀπὸ τὰς οἰκίας

ἐναντίον αὐτῶν,

διὰ νὰ μὴ ἐπιτίθενται

(οἱ Πλαταιῆς) κατὰ τὸ φῶς (οἱ Πλαταιεῖς) ἐν καιρῷ ἡμέρας
(Θηβαίους) (κατὰ τῶν Θηβαίων),
θαρσαλεωτέροις οὔσι ὅτε θὰ ἦσαν περισσότερον τολμηροί,
καὶ ἐκ τοῦ Ἰσίου γίνωνται καὶ ἀποβαίνουσι ἰσόπαλοι πρὸς αὐτούς,
οἴσιν,
ἀλλ' ὅπως) ὧσιν ἦσους ἀλλ' ὅπως μειονεκτοῦν (οἱ Θηβαῖοι)
τῆς σφετέρως ἐμπειρίας ὡς πρὸς τὴν ἰδικὴν των γνῶσιν
τῆς κατὰ τὴν πόλιν τῶν μερῶν τῆς πόλεως
ἐν νυκτὶ κατὰ τὴν νύκτα,
φοβερώτεροι ὄντες. διότι θὰ εἶχον περισσότερον φόβον.
προσέβαλλόν τε εὐθύς Διὰ τοῦτο ἀμέσως προσέβαλλον
καὶ ἐς χεῖρας ἦσαν κατὰ καὶ ταχέως ἤρχισαν νὰ συγκρούωνται.
τάχος.

Γραμματικά

οἱ Πλαταιῆς εἰς τὸν Θουκυδίδην τὰ εἰς *-εως*, *-εως* τριτόκλ. εἰς τὴν ὀνομαστ. πληθ. ἔχουν *-ῆς* ἀντὶ *-εῖς*. *ἦσθοντο* ἄορ. β' τοῦ *αἰσθάνομαι*, ἦσθάνομην, αἰσθήσομαι, ἦσθόμην, ἦσθημαι, ἦσθήμην. *ἐξαπιναιῶς* ἔπιρ. τροπ. *κατελημμένην* μετ. παρακ. τοῦ *καταλαμβάνομαι*, ἐλαμβανόμην, ληφθήσομαι, ἐλαβόμην, ἐλήφθην, εἴλημαι εἰλήμην. *καταδείσαντες* μετ. ἄορ. α' τοῦ *καταδέδοικα* ἢ *δέδια*. *πλείους* καὶ *πλείους* συγκρ. βαθ. (*πολύς*—*πλείων*—*πλείστος*). *ἐσσηλυθῆναι* ἄπαρ. παρακ. τοῦ *ἐσέρχομαι*. *ἐπιθέμενοι* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἐπιτίθεμαι*. *ἐπιχειρητέα* ρηματ. ἐπίθετον τοῦ *ἐπιχειρῶ*. *διουρύσσοντες* μετ. ἔνεστ. τοῦ *διουρύσσω*, ὠρυσσον, ὀρύξω. ὠρυξα, ὀρῶρυχα. ὧσιν ὑποτακτ. ἔνεστ. τοῦ *εἰμί*. *ἰόντες* μετ. ἔνεστ. τοῦ *ἔρχομαι*. *καθίστασαν* παρατ. τοῦ *καθίστημι*. ἢ ὑποτ. ἔνεστ. τοῦ *εἰμί*. *ἐτοῖμα* δικαταλ. ἐπίθ. (*ἐτοῖμος*, *ος*, *ον*) οὔσι μετ. ἔνεστ. τοῦ *εἰμί*. *προσφέροντο* εὐκτ. ἔνεστ. τοῦ *προσφέρωμαι*, ἐφερόμην, οἴσομαι, ἐνεχθήσομαι, ἠνεγκόμην, ἠνέχθην, ἐνήνεγμα, ἐνήνεγμην. *θαρσαλεωτέροις* συγκριτ. βαθ. χωρὶς συγκρ. σημασίαν, ἀλλ' ἐπιτακτικὴν (ἀρκετὰ) = (*θαροαλέος*, *α*, *ον*), ἦσους καὶ ἦσονες ἐπίθ. συγκρ. βαθμ. (*μικρός*, *ἦσων*, *ελάχιστος*). ἦσαν παρατ. τοῦ *ἔρχομαι*.

Συντακτικά

Οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. ὡς *ἦσθοντο* χρονικ. πρότ. *Θηβαίους* ἀντικ. τοῦ ρήμ. καὶ ὑποκ. τῆς μετ. *ὄντας*—κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ *ἦσθοντο* ἐξαρτωμένη ὡς αἰσθήσεως σημαντικοῦ. *ἔνδον* ἔπιρ. διορ. τόπου. *τὴν πόλιν* ἀντικ. τοῦ ρήμ. καὶ ὑποκ. τῆς μετ. *κατελημμένην*—κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ *ἦσθοντο* ἐπίσης ἐξαρτωμένη. *ἐξαπιναιῶς* ἔπιρ. διορ. τρόπου. *καταδείσαντες*—*νομίσαντες* αἰτιολ. μετ. *ἐσσηλυθῆναι* ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ *νομίσαντες*. *πλείους* ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. *πολλῶ* δοτ. ποσοῦ (*ἢ ἐσσηλυθον*) ἔνν. ὡς β' ὅρος τῆς συγκρίσεως. *ἐν τῇ νυκτὶ* ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. *πρὸς ξύμβασιν* ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. *λόγους* ἀντικ. *δεξάμενοι* χρον. μετ. (*οἱ Πλαταιῆς*) ὑποκ. τοῦ *ἡσύχαζον*. (*οἱ Θηβαῖοι*) ὑποκ. τοῦ *ἐνεωτέριζον*. *οὐδὲν* σύστοιχ. ἀντικ. (*οὐδένα νεωτερισμόν*), *πράσσοντες* χρον. μετ. *ταῦτα* ἀντικ. ὄντας κατηγορ. μετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ *κατενόησαν*. *Θηβαίους* ἀντικ. τοῦ ρήμ. καὶ ὑποκ. τῆς μετοχ. *πολλούς* κατηγορ. οὐ πολλούς σχῆμα λιτότητος (= *ὀλίγους*). *ἐπιθέμενοι* ὑποθ. μετ. *κρατήσιν* ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐξαρτῶ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ *ἐνόμισαν*. *θάδιος* ἔπιρ. διορ. τρόπου. Τὸ ρῆμα *βούλομαι* παραστατικώτερον ἐκπροσωπεῖται διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ καὶ δοτικῆς *τῷ πλήθει* ἀποτελοῦν ἄπρὸς. ἔκφρασιν. *τῷ πλήθει* δοτ.

προσωπ. ἠθική. ἀφίστασθαι ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσ. βουλομένῳ ἦν. Ἀθηναίων ἀντικ. τῶν Πλαταιῶν γεν. διαιρ. ἐπιχειρητέα εἶναι (ὁ Θουκ. ἀρέσκειται εἰς τὸν πληθυντ.) ἀντὶ ἐπιχειρητέον εἶναι. (=δεῖν ἐπιχειρεῖν) ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπ. ἐδόκει. διορύσσοντες τροπ. μετ. τοὺς κοινούς ἐπιθ. διορ. τοίχους ἀντικ. παρ' ἀλλήλους ἐμπρόθ. διορ. τῆς διευθύνσεως. ὅπως μὴ... τελ. πρότ. (οἱ Πλαταιῆς) ὑποκ. φανεροὶ κατηγ. διὰ τῶν ὁδῶν ἐμπρόθ. διορ. τῆς διὰ τόπου κινήσεως. ἰόντες τροπ. μετ. ἀμάξας ἀντικ. ἀνευ ὑποζυγίων ἐμπρόθ. διορ. ἐξαιρέσεως. εἰς τὰς ὁδοὺς ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἴνα... ἦ τελ. πρότ. ἐτέθη ὑποτ. ἀντὶ εὐκτ., διότι θεωρεῖται ἄμεσον τὸ ἀποτελεσμα· ὡς ὑποκείμε. νοεῖται τὸ τοῦτο (δηλ. τὸ καθιστάνα ἀμάξας). ἀντὶ τειχους κατηγ. ἢ ἕκαστον... ἀναφ. πρότ. ἢ δοτικοφανές ἐπίρ. τρόπου. ἕκαστον ὑποκ. ξύμφορον κατηγ. ἔσεσθαι ἀντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἐφαίνετο ἐξαρτῶμενον ὡς δοξαστικοῦ. πρὸς τὰ παρόντα ἐμπρ. διορ. ἀναφορᾶς. ἐπει... ἦν χρον. πρότ. (πάντα) ὑποκ. (Ἀττική σύνταξις) ἐτοίμα κατηγ. ὡς ἔχει κολαστικὴν σημασίαν (τοῦλάχιστον). ἐκ τῶν δυνατῶν ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. φυλάξαντες χρον. μετ. νύκτα—περιορθρον ἄντικ. καὶ ἐπιτατικῶν. ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως. ἐπ' αὐτοὺς ἐμπρόθ. διορ. ἐχθρικής διευθύνσεως. ὅπως μὴ... προσφέροιντο. γίνονται... ὡσι τελ. πρότ. προσφέροιντο ρῆμα. (οἱ Πλαταιῆς) ὑποκ. (Θηβαίους) ἀντικ. οὔσι χρον. μετ. θαρσαλεωτέροις κατηγ. κατὰ φῶς ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. γίνονται ρῆμα. (οἱ Θηβαῖοι) ὑποκ. ἐκ τοῦ ἴσου κατηγορ. σφίσιν δοτ. ἀντικ. εἰς τὸ ἴσον. ὡσιν ρῆμα. (οἱ Θηβαῖοι) ὑποκ. ἥσσους κατηγ. τῆς ἐμπειρίας β' ὅρος συγκρίσις. ἐπιθ. διορ. κατὰ τὴν πόλιν ἐπιθ. διορ. ἐν νυκτί ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. ὄντες αἰτιολ. μετ. φοβερώτεροι (ἀμεταβ.) κατηγ. ἦσαν ἀποπειρατικός παρατ. (ἤρχισαν νά...), κατὰ τάχος ἐμπρόθ. διορ. τρόπου.

Πραγματικά

τοὺς λόγους· αἱ ὑπὸ τοῦ κήρυκος γενόμεναι προτάσεις. οὐδὲν ἐνεωτέριζον δὲν προέβησαν εἰς σφαγὰς τῶν δημοκρατικῶν. πως· πρόκειται περὶ γενικῆς καὶ οὐχὶ λεπτομεροῦς διαπραγματεύσεως. σφετέρας ἐμπειρίας· οἱ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ ἦσαν γνώσται τῶν ἐσωτερικοῦ τοῦ πόλεως των (ὁδῶν, παρόδων) ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς θὰ ὑπερεῖχον τῶν Θηβαίων, οἱ ὅποιοι θὰ ἔμειονέκτων καὶ διότι θὰ εἶχον ἐκπλαγῆ ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπίθεσιν καὶ διότι λόγω τῆς νυκτερινῆς προσβολῆς εἰς μέρη ἄγνωστα θὰ ἦσαν ἀρκετὰ φοβισμένοι.

Νόημα

Οἱ Πλαταιεῖς ὄταν ἀντελήφθησαν, ὅτι εἰσῆλθον οἱ Θηβαῖοι ἐν τὸς τῆς πόλεως καὶ ὅτι αὕτη εἶχε καταλήφθῃ ὑπ' αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν καὶ ἐνόμισαν, ὅτι πολλοὶ περισσότεροι εἰσῆλθον, ἀπεδέχθησαν τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ κήρυκος προτάσεις, ἀφοῦ ἄλλως τε κανεῖς δὲν εἶχε φονεῦθῃ ἐκ τῶν δημοκρατικῶν. Καθ' ὃν χρόνον ὅμως διεξήγοντο αἱ διαπραγματεύσεις, διεπίστωσαν, ὅτι οἱ εἰσβαλόντες ἦσαν ὀλίγοι καὶ ἀμέσως τοὺς ἐγεννήθη ἡ σκέψις, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπερισχύσουν, ἐὰν ἐπιτεθοῦν, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε ἢ πλειοψηφία τῶν Πλαταιέων ἦτο ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως φιλίας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ἀμέσως λοιπὸν ἤρχισαν νὰ διατρυποῦν τὸν μεσότοιχον τῶν οἰκιῶν των διὰ νὰ ἔρχωνται κρυφίως εἰς ἐπικοινωνίαν μεταξύ των καὶ ταύτοχρόνως νὰ τοποθετοῦν εἰς τοὺς δρόμους ὡς ὀχυρώματα τὰς ἀμάξας ἀνευ τῶν ὑποζυγίων καὶ νὰ ἐτοιμάζουν κάθε τι πού θὰ τοὺς ὠφέλει εἰς τὴν ἐπικείμενῃ ἐπίθεσιν. Μόλις ἐτοιμάσθησαν ὄλα καὶ ἐνῶ ἦτο ἀκόμη βαθεῖα νύξ ἤρχισαν τὴν ἐπίθεσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὴν σύγχυσιν τῶν Θηβαίων λόγω τοῦ σκότους, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἰδικὴν των ἐμπειρίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς πόλεως καὶ οὕτω ἔχουν τὸ αἶσθημα τῆς ὑπεροχῆς.

Περίληψεις

1. Οί Πλαταιείς ἀποφασίζουν συνθηκολόγησιν πρὸς τοὺς Θηβαίους. 2. Οί Πλαταιεῖς ἀποφασίζουν ἐπιθεσιν κατὰ τῶν Θηβαίων. 3. Προετοιμασία ἐπιθέσεως. καὶ 4. Ἐναρξεις ἐπιθέσεως.

ΚΕΦ. 4.

Οἱ δὲ (οἱ Θηβαῖοι), ὡς ἔγνωσαν ἐξηπατημένοι, ξυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τὰς προσβολὰς ἀπεω- θοῦντο, ἢ προσπίπτειεν. καὶ δις μὲν ἢ τρίς ἀπεκρού- σαντο, ἔπειτα πολλῶ θορύβῳ αὐτῶν τε προσβαλόντων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκετῶν. ἄμα ἀπὸ τῶν οἰκιῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ ἠρω- μένων λίθοις τε καὶ κεράμῳ βαλ- λόντων, καὶ ὕετοῦ ἄμα πολλοῦ διὰ νυκτὸς ἐπιγενομένου, ἐφοβήθησαν καὶ τραπόμενοι ἔφευγον διὰ τῆς πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους ἐν τῷ σκότῳ καὶ πληθῶ τῶν διόδων, ἢ χρή σωθῆναι —καὶ γὰρ τὰ γιγνόμενα ἦν τελευτῶντος τοῦ μηνός— ἔχοντες δὲ ἐμπείρους τοὺς διώκοντας τοῦ μὴ ἐκφεύγειν, ὥστε διεφθείροντο πολλοί. τῶν δὲ Πλαταιῶν τις ἔκλησε τὰς πύλας, ἢ ἐσήλθον καὶ ἀπὲρ ἦσαν μόναι ἀνεφ- γμέναι	Αὐτοὶ δὲ (οἱ Θηβαῖοι) ὅταν ἀντελήφθησαν, ὅτι εἶχον ἐξαπατηθῆ, ἤρχισαν νὰ συμπτκνοῦνται καὶ τὰς ἐπιθέσεις προσεπάθουν νὰ ἀπο- κρούουν, ὅπου ἐπετίθεντο. Καὶ δύο φορές μὲν ἢ τρεῖς ἀπέκρουσαν· ἔπειτα μὲ πολὺν θόρυβον, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἴδιοι ἐτετέθησαν καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ὑπηρέται ταύτοχρόνως ἀπὸ τὰς οἰκίας κραυγάζοντες καὶ ὀλολύζοντες, ἐκτύπων μὲ λίθους καὶ μὲ κεράμους καὶ πολλῇ βροχῇ ἐκτὸς τούτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς εἶχε πέσει, ἐφοβήθησαν καὶ ἀφοῦ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν προσεπάθουν νὰ διαφύγουν διὰ μέσου τῆς πόλεως, ἐνῶ οἱ μὲν περισσότεροι δὲν ἐγνώριζον μέσα εἰς τὴν λάσπην καὶ τὸ σκότος τὰς διόδους, διὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ σωθῶν, καθ' ὅσον μάλιστα τὰ γενόμενα συνέβαινον εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός— οἱ δὲ καταδιώκοντες ἦσαν ἔμπειροι, ὥστε νὰ μὴ διαφεύγη κανεὶς, διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐφονεύοντο. Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς Πλαταιεῖς ἔκλεισε τὰς πύλας, διὰ τῶν ὁποίων εἰσήλθον, καὶ αἱ ὁποῖαι μόναι ἦσαν ἀνοικταὶ
---	--

- χρησάμενος στυρακίῳ ἀκον-
τίου
ἀντί βαλάνου ἐς τὸν μοχλόν,
ὥστε μηδὲ ταύτη
ἔξοδον ἔτι εἶναι.
διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν
πόλιν
οἱ μὲν τινες αὐτῶν
ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβάντες
ἔρριψαν σφᾶς αὐτοῦς
ἐς τὸ ἔξω
καὶ διεφθάρησαν οἱ πλείους,
οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους,
γυναικὸς δούσης πέλεκυν
λαθόντες
καὶ διακόψαντες τὸν μοχλὸν
ἐξῆλθον οὐ πολλοὶ
—αἴσθησις γὰρ ταχεῖα ἐπε-
γένετο—
ἄλλοι δὲ ἄλλη τῆς πόλεως
σποράδες ἀπώλλυντο.
Τὸ δὲ πλεῖστον
καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ξυνε-
στραμμένον
ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα,
ὃ ἦν τοῦ τεύχους
καὶ αἱ θύραι αὐτοῦ
ἀνεωγμένα ἔτυχον,
οἰόμενοι εἶναι
τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος
πύλας
καὶ ἀντικρυς δίοδον ἐς τὸ
ἔξω.
ὄρωντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλα-
ταιῆς
ἀπειλημμένους
ἐβουλεύοντο,
εἴτε κατακαύσωσιν,
ὥσπερ ἔχουσιν,
ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα,
εἴτε τι ἄλλο χρήσωνται.
τέλος δὲ οὗτοί τε
καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Θηβαίων
περιῆσαν
- χρησιμοποίησας τὴν βάσιν ἀκοντίου
ἀντί βαλάνου πρὸς στερέωσιν τοῦ μοχλοῦ,
ὥστε μήτε ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος
νὰ ὑπάρχη πλέον ἔξοδος.
Ἐνῶ λοιπὸν κατεδιώκοντο ἀνὰ τὴν πόλιν
μερικοὶ μὲν ἐξ αὐτῶν,
ἀφοῦ ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος,
ἔρρίφθησαν
πρὸς τὰ ἔξω
καὶ ἐφονεύθησαν οἱ περισσότεροι,
ἄλλοι δὲ διὰ μέσου ἀφρουρήτων πυλῶν,
ἀφοῦ ἔδωκε κάποια γυναῖκα τσεκούρι
χωρὶς νὰ γίνουιν ἀντιληπτοὶ
καὶ ἀφοῦ ἔσπασαν τὸν μοχλὸν
ἐξῆλθον ὀλίγοι
—διότι ταχέως (τοὺς) ἀντελήφθησαν—
ἄλλοι δὲ εἰς ἄλλα μέρη τῆς πόλεως
σποραδικῶς ἐφονεύοντο.
Οἱ δὲ πλεῖστοι
καὶ μάλιστα ὅσοι εἶχον συγκεντρωθῆ
εἰσορμοῦν εἰς μέγα οἰκοδόμημα,
τὸ ὁποῖον συνεδέετο μὲ τὸ τεῖχος
καὶ τοῦ ὁποίου αἱ θύραι
κατὰ τύχην ἦσαν ἀνοικταί,
διότι ἐνόμιζον, ὅτι ἦσαν
αἱ θύραι τοῦ οἰκοδομήματος πύλαι
καὶ κατ' εὐθείαν διέξοδος πρὸς τὰ ἔξω.
Οἱ δὲ Πλαταιεῖς, ὅταν εἶδον αὐτούς,
ὅτι εἶχον ἀποκλεισθῆ,
συνεσκέπτοντο,
ἢ νὰ κατακαύσωσιν,
ὅπως ἀκριβῶς εὐρίσκονται,
ἀφοῦ καύσωσιν τὸ οἰκοδόμημα
ἢ κατ' ἄλλον τρόπον νὰ (τοὺς) μεταχει-
ρισθοῦν.
Τέλος δὲ καὶ αὐτοὶ
καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ τῶν Θηβαίων
ἐπέζων ἀκόμη

κατὰ τὴν πόλιν πλανώμενοι, ἔγνωσαν τοῖς Πλαταιεῦσι παραδοῦναι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὄπλα χρῆσασθαι, ὅ,τι ἂν βούλωνται. οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ Πλαταίᾳ οὕτως ἐπεπράγεσαν.

ἀνά τὴν πόλιν περιπλανώμενοι συνεφώνησαν μὲ τοὺς Πλαταιεῖς νὰ παραδώσουν τοὺς ἑαυτοὺς των καὶ τὰ ὄπλα διὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθοῦν ὅπως θὰ ἤθελον. Αὐτοὶ μὲν λοιπὸν εἰς τὰς Πλαταιὰς τοιαύτην τύχην εἶχον.

Γραμματικά

ἔγνωσαν ἄορ. β' τοῦ *γιγνώσκω*. *ἔξηπατημένοι* μετ. παθητ. παρακ. τοῦ *ἐξαπατάομαι -ώμαι*. *ἔγνωστρέφοντο* παρατατ. τοῦ *ἔγνωστρέφομαι*, ἔστρεφόμεν, στραφήσομαι, ἐστράφη, ἔστραμμα, ἐστράμμην. *σφίσις αὐτοῖς* αὐτοπαθ. ἄντων. ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἀλληλοπαθῆ (=ἀλλήλοισ). ἡ δοτικοφανὲς ἀναφ. ἐπίρ. τόπου. *προσιπίτοιεν* εὐκτ. ἔνεστ. τοῦ *προσιπίτω*, ἐπιπτον, πεσοῦμαι, ἔπεσον, πέπτωκα, ἐπεπτώκειν. *ἀπεωθοῦντο* παρατατ. τοῦ *ἀπωθέομαι -οῦμαι*, ἐωθούμην, ὠσομαι, ὠσθήσομαι, ἐωσάμην, ἐώσθη, ἔωσα, ἐώσθη. *ἀπεκρούσαντο* ἄορ. α' τοῦ *ἀποκρούομαι*. *προσβαλόντων* μετ. ἄορ. β' τοῦ *προσβάλλω*. *τραπόμενοι* μετ. ἄορ. β' τοῦ *τρέπομαι*, ἐτρεπόμην, τρέψομαι, τραπήσομαι, ἐτραπόμην, ἐτράπη, τέτραμμα, ἐτετράμμην. *σκότω* οὐσ. δευτερόκλιτον (ὁ σκότος -ου καὶ τὸ σκότος -ους). *τῶν Πλαταιῶν* ἀντί *Πλαταιέων* (συναιρεῖται, διότι προηγείται φωνῆεν). ἡ ἀναφορ. τοπ. ἐπίρ. *χρῆ ἀπρός*. *ἔκλισε* καὶ *ἔκλεισε* ἄορ. α' τοῦ *κλῆω* καὶ *κλείω*. *ἀνεωγμένοι* μετ. παρακ. τοῦ *ἀνοίγομαι*, ἀνεωγόμεν, ἀνεώχθη, ἀνέωγα, *ταύτη* ἐπίρ. τοπικόν. *ἀναβάντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἀναβαίνω*. *διεφθάρησαν* παθ. ἄορ. β' τοῦ *διαφθείρομαι*. *δούσης* μετ. ἄορ. β' τοῦ *δίδωμι*. *λαθόντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *λανθάνω*, ἐλάνθανον, λήσω, ἔλαθον, λέληθα, ἐλελήθειν. *ἄλλη* ἐπίρ. τοπικόν. *σποράδες* ἐπίθ. μονοκατάληκτον (*σποράς*). *ἀπειλημένους* μετ. παρακ. τοῦ *ἀπολαμβάνομαι*. *ἐμπρήσαντες* μετ. ἄορ. τοῦ *ἐμπίμπρημι*, ἐνεπίμπρη, ἐμπρήσω, ἐνέπρησα, ἐμπέπρηκα. *κατακαύσσει—χρησονται* ὑποτ. ἄορ. τῶν ρημ. *κατακαίω* καὶ *χεῶμαι* (ἔκαιον καὶ ἔκαον, καύσω, ἔκαυσα, κέκαυκα).—(ἐ)χρώμην, χρώσομαι, ἐχρῶσάμην, κέχρημαι. *παραδοῦναι* ἄπαρ. ἄορ. β' τοῦ *παράδιδωμι*. *χρησασθαι* ἄπαρ. ἄορ. α' τοῦ *χεῶμαι*. *βούλωνται* ὑποτ. ἔνεστ. τοῦ *βούλωμαι*. *ἐπεπράγεσαν* ὑπερσυν. (ἀμεταβάτως) τοῦ *πράττω* (ἐπεπράξειν=μεταβατ.).

Συντακτικά

οἱ τὸ ἄρθρον δὲν ἔχει ἀρθρικήν σημασίαν, ἀλλὰ ἄντωνυμικήν. ὡς ἔγνωσαν χρόν. πρότ. *ἔξηπατημένοι* κατηγορ. μετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ *ἔγνωσαν* ὡς γνωστικοῦ. *ἐν σφίσις αὐτοῖς* ἐμπρόθ. διορ. τόπου. *ἔγνωστρέφοντό τε—ἀπεωθοῦντο* ἀποπειρατ. παρατ. (*προσεπάθουν* νὰ...) *τὰς προσβολὰς* ἀντικ. ἡ *προσιπίτοιεν* ἀναφ. πρότ. (οἱ *Πλαταιῆς*) ὑποκ. *δὶς-τρὶς* ἐπίρ. διορ. ποσοῦ. *προσβαλόντων -βαλλόντων -ἐπιγενομένου* γενικαὶ ἀπόλυτοι αἰτιολογικαί. *χρωμένων* τροπική μετ. πολλῶ ἐπίθ. διορ. *θουρῶ* δοτ. τρόπου. *αὐτῶν-γυναικῶν-οἰκετῶν—υετοῦ* ὑποκειμένα. *ἀπὸ τῶν οἰκιῶν* ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως. *κραυγῆ—ὄλουγγῆ* ἀντικ. τοῦ *χρωμένων*. *ὄλουγγῆ χρωμαι—ὄλουζω*=ἐκβάλλω θρηνώδη φωνὴν (κυριολεκτεῖται ἐπὶ γυναικῶν). *λίθοις—κεράμω* δοτ. ὄργανου. *κεράμω* εἶναι περιληπτικῆς σημασίας (=κεράμοις). *διὰ νυκτὸς* ἐμπρόθ. διορ. χρονικῆς διαρκείας. *ἐπιγενομένου* (κυριολεκτεῖται ἐπὶ φυσικῶν φαινομένων ἀφινδίκως ἐμφανιζομένων). *πολλοῦ* ἐπίθ. διορ. *τραπόμενοι* χρόν. μετ. *διὰ τῆς πόλεως* ἐμπρόθ. διορ. τῆς διὰ τόπου κινήσεως. *ὄντες* ἔνδοτ. μετ. *οἱ πλείους* ὑποκ. *ἄπειροι* κατηγ. *τῶν διόδων* γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἄπειρον. *ἐν σκότῳ* καὶ *πληθῶ* ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἡ *χρῆ σωθῆναι* πλάγια ἐρωτημ. πρότ.

ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἄπειροι ὄντες σωθῆναι ὑποκ. τοῦ χεῖ. τελευτῶντος γεν. ἀπόλυτος χρον. μηνός ὑποκ.
 τὰ γινόμενα ὑποκ. τοῦ ἦν (Ἄττ. σύνταξις). ἔχοντες ἔνδοτ. μετοχή. (οἱ Θηβαῖοι) ὑποκ. τοὺς διώκοντας ἀντικείμεν. (ἐπιθετ. μετ.). ἐμπείρους κατηγ. τοῦ μὴ ἐκφεύγειν ἔναρθρον ἄπαρ. διὰ γενικῆς δηλοῦσης τὸ ἀποτελεσμα (ἄπαρ. σκοποῦ) ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ διώκοντας. ὥστε διεφθειρόντο = (διὰ τοῦτο) σύνδεσις κατὰ παράταξιν. πολλοὶ ὑποκ. τῶν Πλαταιῶν γεν. διαιρ. τις ὑποκ. τὰς πύλας ἀντικ. ἢ ἐσῆλθον ἀναφορ. πρότ. αἵπερ ἦσαν ἀναφ. πρότ. αἵπερ ὑποκ. μόναι κατηγορ. διορ. τοῦ αἵπερ. ἀνεφωγμένοι κατηγ. χηρσαίμενος τροπ. μετ. στυρακίω ἀντικ. ἀκοντίων γεν. κτητική. ἀντὶ βαλάνου ἐμπρόθ. διορ. ἀντικαταστάσεως. ἐς τὸν μοχλὸν ἐμπρόθ. διορ. τόπου καὶ σκοποῦ. ὥστε... εἶναι συμπερ. πρότ. ἔξοδον ὑποκ. ταῦτη ἐπιρ. διορ. τόπου. διωκόμενοι χρον. μετ. κατὰ τὴν πόλιν ἐμπρόθ. διορ. τόπου. οἱ μὲν τινες ὑποκειμ. αὐτῶν γεν. διαιρ. ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἀναβάντες χρον. μετ. ἐς τὸ ἔξω ἐμπρόθ. διορ. τόπου. σφᾶς αὐτοὺς ἀντικ. οἱ πλείους ὑποκ. τοῦ διεφθάρησαν. οἱ δὲ ὑποκ. οὐ πολλοὶ κατηγ. (σχ. λιτότητος). κατὰ πύλας ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐρήμονες ἐπιθ. διορ. δούσης γεν. ἀπόλυτος χρονική. γυναικὸς ὑποκ. πέλεκυν ἀντικείμεν. λαθόντες τροπ. μετ. εἰς τὸ ἐσῆλθον ἀναφερομένη. διακόψαντες χρον. μετ. αἰσθητοῖς ὑποκ. ταχεῖα ἐπιρρηματικὸν κατηγ. τρόπον (=ταχέως). ἄλλοι ὑποκ. σποράδες ἐπιρρηματικὸν κατηγορ. τρόπον (=σποράδην). ἄλλη ἐπιρ. διορ. τόπου. πόλεως γεν. διαιρετ. τὸ πλείστον—ἴσον—ὑποκ. (περιληπτ. σημ.)—οἱ πλείστοι—ἴσοι καὶ διὰ τοῦτο τὸ ρῆμα ἐτέθη εἰς τὸν πληθυντικὸν (ἐσπίπτονσιν). τὸ σχῆμα τοῦτο καλεῖται κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον. μάλιστα ἐπιρ. διορ. ποσοῦ. ἐς οἴκημα ἐμπρόθ. διορ. τόπου. μέγα ἐπιθ. διορ. ὅ ἦν ἀναφ. πρότ. ὁ ὑποκ. τοῦ τεῖχους γεν. κατηγορ. κτητική. αἱ θύραι ὑποκ. αὐτοῦ γεν. κτητ. ἀνεφωγμένοι κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἔτυχον ἐξαρτωμένη. οἴομενοι αἰτιολ. μετ. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ οἴομενοι ἐξαρτωμένον. τὰς θύρας ὑποκ. (ἑτεροπροσωπία). πύλας κατηγ. τοῦ οἰκήματος γεν. κτητική. (εἶναι) ἔννοοῦμενον εἰδ. ἄπαρ. δίοδον ὑποκ. ἀντικρως ἐπιρ. διορ. τόπου. ἐς τὸ ἔξω ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ὄρωντες χρον. μετ. οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. αὐτοὺς ἀντικ. ἀπειλημμένους κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ ὄρωντες ἐξαρτωμένη ὡς αἰσθητικῶ. εἶτε κατακαύσωσιν... εἶτε χηρῶσονται διμελὴς πλαγία ἐρωτημ. πρότασις ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐβουλεύοντο ἐξενεχθεῖσα καθ' ὑποτακτικὴν ἀντὶ εὐκτικῆς. ὥσπερ ἔχουσιν ἀναφ. πρότ. ἐμπρήσαντες χρον. μετ. τὸ οἴκημα ἀντικ. ἄλλο τι σύστοιχον ἀντικ. εἰς τὸ χηρῶσονται (=ἄλλην τινὰ χηρῶσιν). (αὐτοῖς) δεῦτερον ἀντικ. τοῦ χηρῶσονται ἔννοοῦμενον. οὗτοι καὶ ὅσοι ὑποκ. Θηβαῖων γεν. διαιρ. πλανώμενοι τροπ. μετοχή. κατὰ τὴν πόλιν ἐμπρόθ. διορ. τόπου. τοῖς Πλαταιεῦσι ἀντικ. παραδοῦναι ἀντικ. (τελ. ἄπαρ.) ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ξυνέβησαν. σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ ὄπλα ἀντικ. χηρῶσασθαι ἄπαρ. τοῦ σκοποῦ (καθαρόν τελικόν) ἐκ τοῦ παραδοῦναι ἐξαρτώμενον. ὅ,τι ἂν βούλωνται ἀναφ. ὑποθ. πρότ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. εἰς τὸ χηρῶσασθαι. οἱ μὲν ὑποκ. ἐν τῇ Πλαταιᾷ ἐμπρόθ. διορ. τόπου. οὕτως ἐπιρ. διορ. τρόπου.

Πραγματικά

οἱ δὲ=οἱ Θηβαῖοι. ἢ προσπίπτειν=οἱ Πλαταιεῖς. αὐτῶν τε προσβαλόντων=τῶν ἰδίων Πλαταιῶν. τελευτῶντος τοῦ μηνός· εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, ὅταν δὲν ὑπῆρχε σεληνιακὸν φῶς (χασοφεγγιά) ἦσαν δὲ οἱ μῆνες τῶν ἀρχαίων σεληνιακοὶ ἀνταποκρινόμενοι· εἰς τὸ μεταξύ δύο νέων σεληνῶν διάστημα περίπου 29 ἡμέραι, 12 ὥραι, 44' καὶ 2,84". στυρακίον· ὑποκοριστικὴ λέξις (στυράξ)· ἦτο ἡ βάσις, τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀκοντίου, σιδηρᾶ καὶ αἰχμηρᾶ διὰ νὰ προσαρμόζεται εἰς τὴν γῆν· εἰς τὰ δόρατα ἐλέγετο ἡ βάσις (σαυρωτήρ). βάλανος· μικρὰ σιδηρᾶ κυλινδρική ράβδος, ἣ ὅποια εἰσῆρχετο εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ μοχλοῦ καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τῆς παραστάδος τῆς πύλης (βαλανοδόκη), ἔκλειε τὴν πύλην στερεῶς καὶ δὲν ἄφηνε τὸν μοχλὸν νὰ κινήται. Διὰ τὸ ἀνοιγμα τῆς

πύλης ἔπρεπε νὰ ἀφαιρεθῆ ἡ βάλανος· τοῦτο ἐπετυγχάνετο δι' εἰδικοῦ ἐργαλείου (βαλανάγρας), τὸ ὁποῖον ἦτο προσηρμοσμένον ἐπὶ τῆς βαλάνου. Μὴ ὑπάρχοντος τούτου ἐχρησιμοποιεῖτο πέλεκυς ἢ ἑκαίετο ὁ μοχλός. *μοχλός*· δοκὸς ξυλίνῃ σοβαροῦ πάχους ἐνοῦσα ἐγκαρσίως τὰς δύο παραστάδας τῆς πύλης ἐσωτερικῶς καὶ ἀποκλείουσα τὸ ἀνοῖγμα αὐτῆς.

ταύτη νοοῦνται αἱ πύλαι, δι' ὧν εἰσῆλθον οἱ Θηβαῖοι. οἱ μὲν τινες τμῆμα ἐκ τῶν 300 εἰσελθόντων Θηβαίων. οἱ δὲ δεύτερον τμῆμα. ἄλλοι δὲ τρίτον τμῆμα καὶ τὸ πλεῖστον τέταρτον τμῆμα. *πύλας ἐρήμους* δὲν εἶναι ἐκεῖναι δι' ὧν εἰσῆλθον, ἀλλὰ ἄλλαι μὴ ἔχουσαι φρουροὺς, διότι καὶ εἰρήνη ἦτο καὶ δὲν ἤλπιζον παρ' οὐδενὸς ἐπίθεσιν. *αἰσθησίς* εἶτε συμπτωματικῶς εἶτε ἐκ τοῦ κρότου τοῦ θραυομένου μοχλοῦ. *πύλας—θύρας*· πύλη λέγεται ἢ εἴσοδος εἰς τὸ τεῖχος, ἐνῶ θύρα λέγεται ἢ εἴσοδος εἰς τὴν οἰκίαν. *ὥσπερ ἔχουσιν* ἄνευ ἀναβολῆς. *περιῆσαν* οἱ μὴ φονευθέντες. *ὅ, τι ἂν βούλωνται*. ὑπονοεῖται, ὅτι οἱ Θηβαῖοι ἄνευ ὄρων παρεδόθησαν.

Νόημα

Οἱ Θηβαῖοι, ὅταν ἀντελήφθησαν, ὅτι ἐξηπατήθησαν ὑπὸ τῶν Πλαταιέων, δὲν ἔχασαν τὴν ψυχραιμίαν των, ἀλλὰ συνεκentrώθησαν καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπέκρουον τὰς ἐπιθέσεις εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκδηλώσεως των, ἔπειτα ὁμως, ἐπειδὴ οἱ Πλαταιεῖς ἔγιναν ὀρμητικώτεροι εἰς τὰς ἐπιθέσεις των μὲ φωνὰς καὶ θορύβους καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ὑπηρέται ἀπὸ τὰ σπίτια των μὲ κραυγὰς καὶ θρήνηους ἔρριπτον λίθους καὶ κεραμίδια καὶ ἐπὶ πλέον τὴν νύκτα ἔπιεσε ραγδαία βροχή, οἱ Θηβαῖοι ἐφοβήθησαν τόσον πολὺ, ὥστε ἤρχισαν νὰ διασκορπίζωνται ἐν τὸς τῆς πόλεως ζητοῦντες σωτηρίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁμως οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐγνώριζον τὰς παρόδους τῆς πόλεως καὶ ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ καὶ λάσπη πολὺ ὑπῆρχε καὶ οἱ καταδιώκοντες Πλαταιεῖς ἦσαν γνώσται τοῦ ἐδάφους τῆς πόλεως, ἔπιπτον νεκροί. Ταῦτοχρόνως δὲ κάποιος Πλαταιεὺς ἔκλεισε τὰς πύλας τῆς πόλεως, διὰ τῶν ὁποίων εἶχον εἰσέλθει, καὶ αἱ ὁποῖαι μόναι τότε ἔτιχε νὰ εἶναι ἀνοικταὶ τόσον στερεαί, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη πλέον καμμία ἐξοδος. Μέσα εἰς τὴν ἀπελπίσιαν των ἄλλοι μὲν ἀνέβαινον εἰς τὸ τεῖχος καὶ ἔρριπτον πρὸς τὰ ἔξω μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθοῦν, ἄλλοι δὲ—καὶ αὐτοὶ ἦσαν ὀλίγοι—ἐπῆραν ἀπὸ μίαν γυναῖκα κρυφὰ ἕνα τσεκούρι καὶ ἔσπασαν τὸν μοχλὸν μίᾳς ἀφρουρήτου πύλης καὶ διεσώθησαν—θά ἐσώζοντο ὁμως περισσότεροι, ἐὰν δὲν τοὺς ἀντελαμβάνοντο—ἄλλοι δὲ σποραδικὰ ἐφονεύοντο ἐντὸς τῆς πόλεως. Τέλος οἱ περισσότεροι εἰσώρμησαν εἰς ἕνα μεγάλο οἰκοδόμημα συνδεόμενον μὲ τὸ τεῖχος ἀπὸ τὰς ἀνοικτὰς του θύρας, διότι τὰς ἐνόμισαν ὡς πύλας ἐξόδου, καὶ οὕτω ἀντὶ τὰ σωθοῦν αὐτοεφυσκίσθησαν. Καθ' ὃν χρόνον οἱ Πλαταιεῖς συνεσκέπτοντο νὰ πυρπολήσουν ἢ ἄλλως πῶς νὰ μεταχειρισθοῦν αὐτούς, οἱ ἐγκλωβισθέντες Θηβαῖοι καὶ οἱ ἐπιζήσαντες περιπλανώμενοι ἐντὸς τῆς πόλεως ἀναγκάζονται νὰ παραδοθοῦν ἄνευ ὄρων εἰς αὐτούς.

Περίληψις

1. Ἡ ἥρωικὴ ἀντίστασις τῶν Θηβαίων. 2. Ἡ φυγὴ τῶν Θηβαίων διὰ μέσου τῆς πόλεως μετὰ πολλῶν ἀπωλειῶν. καὶ 3. Ἡ ἄνευ ὄρων παράδοσις τῶν λοιπῶν Θηβαίων.

ΚΕΦ. 5.

Οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι,
ὅς ἐδει παραγενέσθαι

Οἱ δὲ ἄλλοι Θηβαῖοι,
οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ φθάσουν

πανστρατιῶ
ἔτι τῆς νυκτός,
εἴ τι ἄρα μὴ προχωροίη

τοῖς ἐσεληθυθόσι,
ἅμα ρηθείσης τῆς ἀγγελίας
αὐτοῖς καθ' ὁδὸν
περὶ τῶν γεγενημένων
ἐπεβοήθουν.

Ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν
Θηβῶν

σταδίους ἑβδομήκοντα
καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γενόμενον
τῆς νυκτός
ἐποίησε
βραδύτερον αὐτοὺς ἔλθειν·
ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς
ἐρρῦη μέγας
καὶ οὐ ῥαδίως διαβατὸς ἦν,
πορευόμενοι τε ἐν ὑετῷ
καὶ τὸν ποταμὸν μάλιστα δια-
βάντες

ὑστερον παρεγένοντο,
ἤδη τῶν ἀνδρῶν τῶν μὲν
διεφθαρμένων
τῶν δὲ ζώντων ἔχομένων.
ὡς δ' ἦσθοντο οἱ Θηβαῖοι
τὸ γεγενημένον,
ἐπεβούλευον
τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν
Πλαταιῶν

—ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι
κατὰ τοὺς ἀγρούς
καὶ κατασκευή,
οἷα γενομένου τοῦ κακοῦ
ἀπροσδοκίτου ἐν εἰρήνῃ—
ἐβούλοντο γὰρ
ὑπάρχειν σφίσιν,
εἴ τινα λάβοιεν,
ἀντὶ τῶν ἔνδον,

ἦν ἄρα τύχασί τινες
ἐζωγρημένοι.
καὶ οἱ μὲν ταῦτα διανοοῦντο.
οἱ δὲ Πλαταιῆς
ἔτι διαβουλομένων αὐτῶν

μὲ ὄλον τὸν στρατόν,
ἐνῶ ἀκόμη (ἦτο) νύξ,
ἂν τυχὸν δὲν ἐπήγαινε καλὰ ἢ ἐπιχεί-
ρησις

δι' ὅσους εἶχον εἰσέλθει,
μόλις ἐλέχθη ἡ εἰδησις
εἰς αὐτοὺς καθ' ὁδόν,
δι' ὅσα εἶχον συμβῆ,
ἔσπευδον εἰς βοήθειαν.

Ἀπέχουν δὲ αἱ Πλαταιαὶ ἀπὸ τὰς Θήβας

ἑβδομήκοντα στάδια
καὶ ἡ ἐπελθοῦσα βροχὴ
κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός
συνετέλεσεν,
ὥστε νὰ φθάσουν αὐτοὶ βραδύτερον·
διότι ὁ Ἀσωπὸς ποταμὸς
ἐπλημμύρησεν, ὥστε νὰ γίνῃ μέγας
καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαβῆ τις εὐκόλως.
Ἔοθεν, ἐπειδὴ ἐπορεύοντο ὑπὸ βροχὴν
καὶ τὸν ποταμὸν μετὰ δυσκολίας διέβησαν,

ἔφθασαν καθυστερημένοι,
ὅταν πλέον ἄλλοι μὲν ἐκ τῶν ἀνδρῶν
εἶχον φονευθῆ,
ἄλλοι δὲ εἶχον αἰχμαλωτισθῆ.
Ὅτε δὲ ἔμαθον οἱ Θηβαῖοι
ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον εἶχε συμβῆ,
ἔσχεδιάζαν νὰ συλλάβουν
τοὺς ἔξω τῆς πόλεως Πλαταιεῖς

—διότι ὑπῆρχον καὶ ἄνθρωποι
εἰς τοὺς ἀγρούς
καὶ οἰκιακὰ σκεύη,
ἐπειδὴ ἔγινε τὸ πραξικόπημα
ἀπροσδοκίτως ἐν καιρῷ εἰρήνης—
διότι ἠθελον
νὰ κρατοῦν αὐτοί,
ὅσους ἠθελον συλλάβει,
ὡς ἀντάλλαγμα τῶν εὕρισκομένων ἐντός.
(τῆς πόλεως),

ἂν ἴσως μερικοὶ κατὰ τύχην
εἶχον αἰχμαλωτισθῆ.
Καὶ αὐτοὶ μὲν αὐτὰς τὰς σκέψεις ἔκαμνον,
οἱ δὲ Πλαταιεῖς,
ἐνῶ ἀκόμη ἐκεῖνοι συνεσκέπτοντο,

ὕποτοπήσαντες
τοιούτων τι ἔσσεσθαι
καὶ δείσαντες περὶ τοῖς ἕξω

ἔξεπεμψαν παρὰ τοὺς Θη-
βαίους,

λέγοντες,

ὅτι οὐτε ὅσια δράσειαν

τὰ πεπονημένα

πειράσαντες καταλαβεῖν

τὴν πόλιν σφῶν

ἐν σπονδαῖς,

ἔλεγόν τε αὐτοῖς

μὴ ἀδικεῖν τὰ ἕξω·

εἰ δὲ μή,

ἔφασαν καὶ αὐτοὶ

ἀποκτενεῖν τοὺς ἄνδρας αὐ-
τῶν,

οὓς ἔχουσι ζῶντας·

ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν

ἐκ τῆς γῆς

(ἔφασαν) ἀποδώσειν αὐτοῖς

τοὺς ἄνδρας.

ἔπειδὴ ὑπώπτευσαν,

ὅτι κάτι τέτοιο θάξιμβῃ,

καὶ ἔπειδὴ ἐφοβήθησαν διὰ τὴν τύχην
(τῶν εὐρισκομένων) ἕξω

ἔξαπέστειλαν (κῆρυκα) πρὸς τοὺς Θη-
βαίους

λέγοντες,

ὅτι οὐτε συμφῶνως πρὸς τὸν θεῖον νόμον
ἔπραξαν

τὰ ὅσα εἶχον πραχθῆ,

ἔπειδὴ ἀπειπειράθησαν νὰ καταλάβουν

τὴν πόλιν των

ἐν καιρῷ εἰρήνης,

καὶ συνεβούλευον αὐτοὺς

νὰ μὴ βλάπτουν τοὺς ἕξω·

ἄλλως,

ἔλεγον, ὅτι καὶ αὐτοὶ

θὰ φονεύσουν τοὺς ἄνδρας αὐτῶν,

τοὺς ὁποίους κρατοῦν αἰχμαλώτους·

ἐάν δὲ ἐπιστρέψουν πάλιν ἐκ τῆς χῶ-
ρας (των),

(ἔλεγον), ὅτι θὰ ἀποδώσουν εἰς αὐτοὺς
τοὺς αἰχμαλώτους.

Γραμματικά

παραγενέσθαι ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *παραγίγνομαι*. *πανστρατιᾷ* ἐπίρ. τροπικόν. *προχωροῖη* εὐκτ. ἔνεσ. τοῦ *προχωρέω -ῶ*. *ἐσεληλυθόσι* μετ. παρακ. τοῦ *ἐσέρχομαι*. *ἄμα* ἐπίρ. χρον. *ρηθείσης* μετ. παθ. ἄορ. α' τοῦ *λέγομαι*, ἔλεγόμην, λέξομαι, λεχθήσομαι, εἰπόμην, ἐλέχθην καὶ ἐρρήθην καὶ ἐρρέθην, εἶρημαι, εἰρήμην. *σταδίους* ἕτερογενὲς οὐσιαστ. οὐδ' ὀ πληθύν. ἔχει: (*οἱ στάδιοι* καὶ *τὰ στάδια*) π. χ. *οἱ σταθμοὶ* καὶ *τὰ σταθμά*, *οἱ ναῦλοι* καὶ *τὰ ναῦλα*... κ.λ.π. *ἔρρῆη* παθ. ἄορ. β' μὲ ἔνεργ. σημασ. τοῦ *ρέω*, ἔρρεον, ρυήσομαι, ἔρρῆν, ἔρρῆκα. *μέγας* ἐπίθ. θετ. βαθμοῦ (*μείζων—μέγιστος*). *ῥαδίως* ἐπίρ. (*ῥᾶον—ῥᾶστα*). *διαβατὸς* ρηματ. ἐπίθ. τοῦ *διαβαίνω* (=δὲ δυνάμενος νὰ διαβαῖῃ). *διαβάντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *διαβαίνω*. *διαφθαρμένων* μετ. παρακ. τοῦ *διαφθείρομαι*. *ζώντων* μετ. ἐνεστῶτος τοῦ *ζῆω -ῶ*, ἕζων, βιώσομαι, ἐβίω, βεβίωκα, ἐβεβίωκειν. *ἐχομένων* μετ. ἐνεστῶτος τοῦ *ἔχομαι*, εἰχόμην, ἔξομαι καὶ σχήσομαι καὶ σχεθήσομαι, ἐσχόμην, ἐσχέθημι. ἔσχημαι. *ἥσθοντο* ἄορ. β' τοῦ *αἰσθάνομαι*. *οἶα* αἰτιολ. σύνδ. μετὰ μετοχῆς (ἢ ἄτε). *λάβοιεν* εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ *λαμβάνω*. *τύχῳσι* ὑποτ. ἄορ. β' τοῦ *τυγχάνω*. *ἐζωγρημένοι* μετ. παρακ. τοῦ *ζωγρέω -ῶ*, ἐζώγρησα—ζώγρομαι, ἐζώγρηθην, ἐζώγρημαι. *διενοοῦντο* παρτυτ. τοῦ *διανοοῖμαι -οῦμαι* (ἀποθ.). *διενοοῦμην*. *διανοήσομαι*, *διανοήθησομαι*, *διενοήθην*, *διανενοήμαι*, *διενοήμην*, *ὑποτοπήσαντες* μετ. ἄορ. α' τοῦ *ὑποτοπέω -ῶ*, ὑπετόπου, ὑπετόπησα, ὑπετόπηκα. *δείσαντες* μετ. ἄορ. τοῦ *δέδοικα*. *δράσειαν* εὐκτ. ἄορ. α' τοῦ *δράω ῶ*, ἔδρων, δράσω, ἔδρασα, δέδρακα. *πειράσαντες* μετ. ἄορ. α' τοῦ *πειράω -ῶ*, ἐπείρων, πείρασω, ἐπείρασα, πεπείρακα. *καταλαβεῖν* ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *καταλαμβάνω*. *ἀποκτενεῖν* ἀπαρ. μέλλ. τοῦ *ἀποκτείνω*, ἀπέκτεινον, ἀποκτενῶ, ἀπέκτεινα, ἀπέκτονα, ἀπεκτόνειν.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

Οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι... ἐπεβροήθουν κυρ. πρότ. οὓς ἔδει ἀναφ. πρότ. εἴ τι μὴ προχωροῖη ὑποθ. πρότ. παραγενέσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἔδει. οὓς ὑποκ. τοῦ παραγενέσθαι. τῆς νυκτὸς γεν. χρόνου. παντοκρατῖᾳ ἐπιρρ. διορ. τρόπου. τι ὑποκ. τοῦ προχωροῖη. τοῖς ἐσεληλυθόσι ἀντικ. καὶ ἐπιθ. μετοχή. ἠθθεῖσιν γεν. ἀπόλυτος χρόν. τῆς ἀγγελίας ὑποκ. αὐτοῖς—περὶ τῶν γεγενημένων ἀντικ. καθ' ὁδὸν ἔμπρ. διορ. χρόνου. οἱ ἄλλοι Θηβαῖοι ὑποκ. εἰς τὸ ἐπεβροήθουν. ἐπεβροήθουν ὁ παρ. παρ.ατ. δηλοῖ πράξιν, ἢ ὅποια ἤρχισε καὶ ἐξηκολούθει. εἰ προχωροῖη (ὑπόθ.) + ἔδει παραγενέσθαι (ἀπόδοσις)=ὑποθ. λόγος γ' εἶδους (ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). ἡ Πλάταια ὑποκ. Θηβῶν ἀντικ. σταδίουσ αἰτιατ. ἐκτάσεως τόπου. ἐβδομήκοντα ἐπιθ. διορ. τὸ ὕδωρ ὑποκ. τὸ γενόμενον ἐπιθ. μετ. τῆς νυκτὸς γεν. χρόνου. αὐτοὺς ἀντικ. τοῦ ἐποίησε καὶ ὑποκ. τοῦ ἐλθεῖν (πρόληψις ὑποκ.). ἐλθεῖν τελ. ἀπαρ. βραδύτερον ἐπιρ. διορ. χρόνου. Ἀσσωπὸς ὑποκ. ποταμὸς παράθεσις (=ὅς ἐστι ποταμὸς). μέγας προληπτικὸν κατηγορ. ἢ κατηγ. τοῦ ἀποτελέσματος. ἰσοδυναμεῖ μὲ συμπερ. πρότ. (=ὥστε ἐγένετο μέγας). οὐ ῥαδίως σχῆμα λιτότητος. (ὁ ποταμὸς) ὑποκ. διαβατὸς κατηγ. πορευόμενοι—διαβάντες αἰτιολ. μετοχαί. ἐν ὑετῶ ἔμπρῳθ. διορ. τρόπου. τὸν ποταμὸν ἀντικ. μόλις ἐπιρ. διορ. τρόπου. ὕστερον ἐπιρ. διορ. χρόνου. διεφθαρμένων—ἐχομένων γεν. ἀπόλυτος χρόν. τῶν ἀνδρῶν γεν. διαίρ. τῶν μὲν—τῶν δὲ ὑποκ. (κατ' ἐπιμερισμὸν διορισμοὶ εἰς τὸ: διεφθαρμένων καὶ ἐχομένων). ζώντων τροπ. κατηγ. ὡς δ' ἦσαντο χρόν. πρότ. οἱ Θηβαῖοι ὑποκ. τὸ γεγενημένον ἀντικ. καὶ ἐπιθ. μετ. τοῖς ἔξω ἀντικ. τοῦ ἐπεβούλευον. τῆς πόλεως γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἔξω (ὡς ἀπομακρύνσεως). τῶν Πλαταιῶν (συνηρ. τύπος) γεν. διαίρ. ἄνθρωποι—κατασκευῆ (περιληπτ. σημ.) ὑποκ. κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἔμπρῳθ. διορ. τόπου. οἶα γενομένου γεν. ἀπόλυτος αἰτιολογ. (ἐνισχυομένη διὰ τοῦ οἶα). τοῦ κακοῦ ὑποκ. ἀπροσοδοκῆτου κατηγ. ἐν εἰρήνῃ ἔμπρ. διορ. χρόνου. (οἱ Θηβαῖοι) ὑποκ. ἐννοούμενον εἰς τὸ ἐβούλοντο. ὑπάρχειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἐβούλοντο ἐξαρτώμενον. (τοῦτον) (δηλ. τὸν ληφθέντα) ὑποκ. τοῦ ὑπάρχειν. σφίσι δοτ. κτητ. τοῦ ὑπάρχειν. ἀντὶ τῶν ἔνδον ἔμπρῳθ. διορ. ἀντικαταστάσεως. τινὰ ἀντικ. τοῦ λάβοιεν. εἰ λάβοιεν (ὑπόθεσις) + ἐβούλοντο ὑπάρχειν (ἀπόδοσις)=ὑποθ. λόγος γ' εἶδους (ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). τινὲς ὑποκ. ἐξαγρημένοι κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ τύχῳσιν ἐξαρτωμένη. ἦν τύχῳσι (ὑπόθεσις) + ὑπάρχειν=ὑπάρξουσιν (ἀπόδοσις)=ὑποθ. λόγος δ. εἶδους (προσοκοκόμενον). οἱ μὲν ὑποκ. ταῦτα ἀντικ. οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. διαβουλεύομένων γεν. ἀπόλ. χρονική. αὐτῶν ὑποκ. ὑποτοπήσαντες αἰτιολ. μετ. ἔσεσθαι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ὑποτοπήσαντες ἐξαρτ. τι ὑποκ. (ἑτεροπροσωπία). τοιοῦτον ἐπιθ. διορ. δείσαντες αἰτιολ. μετ. περὶ τοῖς ἔξω ἔμπρῳθ. διορ. ἀναφορᾶς. κήρυκα ἀντικ. παρὰ τοὺς Θηβαίους ἔμπρῳθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. λέγοντες τροπ. μετ. (κελετόντες τὸν κήρυκα λέγειν) ὅτι... εἰδ. πρότ. εὐκτικῆς πλαγ. λόγου χρησιμεύουσα ὡς ἀντικ. τοῦ λέγοντες (ὄντος παρ.ατ. χρ.), τὰ πεποιημένα ἀντικ. ὅσα κατηγ. ἐν σπονδαῖς ἔμπρῳθ. διορ. χρόνου, πειράσαντες αἰτιολ. μετ. καταλαβεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). τὴν πόλιν ἀντικ. σφῶν γεν. κτητική (προετάχθη ἢ γενική) καὶ οὕτω ἐδημιουργήθη ὑπερβατὸν σχῆμα χάριν ἐμφάσεως). ἔλεγον=ἐκέλευον. αὐτοῖς ἀντικ. μὴ ἀδικεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ), διότι ἐξαρτάται ἀπὸ τὸ ἔλεγον, τὸ ὅποιον ἔχει ἐφετικὴν σημασ. τὰ ἔξω ἀντικ. τοῦ ἀδικεῖν. εἰ δὲ μὴ ἐπιρ. ἔκφρασις (=εἰ δὲ ἀδικοῖεν). αὐτοὶ ὑποκ. ἀποκτενεῖν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). τοὺς ἀνδρας ἀντικ. σφῶν γεν. κτητική (καὶ ἐδῶ χάριν ἐμφάσεως προετάχθη ἢ γενική). οὓς ἔχουσιν ἀναφ. πρότ. οὓς ἀντικ. ζώντας κατηγ. ἀναχωρησάντων γεν. ἀπόλ. ὑποθετ. ἀντὶ κατὰ δοτ. (ἀναχωρήσασαι), ἵνα συμφωνήσῃ πρὸς τὸ αὐτοῖς. ἐτέθη οὕτω πρὸς ἕξαρσιν ἐννοίας αὐτοτελοῦς. ἀποδώσειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτῶμ. ἐκ τοῦ ἔφασαν, τοὺς ἀνδρας—αὐτοῖς ἀντικ. ἐκ τῆς γῆς ἔμπρῳθ. διορ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως.

Πραγματικά

οἱ ἄλλοι Θηβαῖοι τὸ κύριον στρατιωτικὸν συγκρότημα τῶν Θηβαίων. *παραγενέσθαι τῆς νυκτός* φαίνεται, ὅτι ὑπῆρχε συνεννόησις νὰ φθάσουν διαρκούσης τῆς νυκτός διὰ τὸν φόβον ἀποτυχίας τῆς εἰσβολῆς. *περὶ τῶν γεγενημένων* τῆς προσβολῆς τῶν Πλαταιέων. *ἐπεβοήθουν* ἢ ἀγγελία τῶν συμβάντων ἐπετάχυνε τὴν πορείαν, ἄλλως θὰ καθυστέρουν ἀκόμη περισσότερο. Ἐξωπὸς ποταμὸς τῆς Βοιωτίας πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρώνος, διαρρέων μεταξύ Θηβῶν καὶ Πλαταιῶν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον παρὰ τὸν Ὄρωπόν. *στάδιον* μονὰς μήκους τῶν ἀρχαίων ἰσοδυναμοῦσα μὲ 600 πόδας ἢ 177, 40 μ. *τὸ γεγενημένον* ἢ νίκη τῶν Πλαταιῶν καὶ ἐπομένως ὁ ἐνδεχόμενος θάνατος ἢ αἰχμαλωσία τῶν ἰδικῶν των. *κατασκευῆ* νοοῦνται πάντα τὰ διὰ τὴν ἔγκατάστασιν εἰς τοὺς ἀγροὺς οἰκιακὰ σκευὴ καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα (σκευὴ, ἔπιπλα κλπ.). *τοῦ κακοῦ* ἢ εἰσβολῆ τῶν Θηβαίων. *ὑπάρχειν* νὰ χρησιμεύῃ ὁ συλληφθεὶς ὡς ὄμηρος πρὸς ἐνδεχομένην ἀνταλλαγὴν αἰχμαλώτων. *ἦν τύχῳσιν ἐξωγρημένοι*. φαίνεται, ὅτι δὲν ἐπιληροφορήθησαν λεπτομερῶς τὰ διαδραματισθέντα γεγονότα. *ὑποτοπήσαντες* οἱ Πλαταιεῖς καὶ εἰς τὴν προκειμένην περιπτώσιν καὶ ἰδιαιτέρως κατωτέρω, ὡς θὰ ἴδωμεν, φαίνονται καὶ διαίσθησιν ἔχοντες καὶ ἀντίληψιν. *τινὲς* ἐκ τῶν Θηβαίων. *ὁσίως* οἱ Θηβαῖοι παραβάντες τοὺς ὑπάρξαντας ἄρκους τῶν σπονδῶν ἐπιορκοῦν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἐπιορκούντες πρὸς τὸν ἄνοσιον πράξιν μὴ συμβιβαζομένην πρὸς τὸν θεῖον νόμον. *ἐν σπονδαῖς*: αἱ τριακοντούτεις σπονδαὶ καὶ προσέτι ἱερομηνία τῶν Πλαταιῶν. *τὰ ἔξω*: ἀνθρώπους, ἀγροὺς, κατασκευῆ. *ἀναχωρησάντων*, τῶν Θηβαίων—*ἐκ τῆς γῆς* τῆς Πλαταιίδος.

Νόημα

Οἱ Θηβαῖοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὸ κύριον σῶμα τοῦ στρατοῦ καὶ οἵτινες ὤφειλον κατὰ συμφωνίαν των τὴν ἰδίαν νύκτα νὰ φθάσουν εἰς τὰς Πλαταιάς, μόλις ἔμαθον καθ' ὁδὸν τὰ συμβάντα ἐπετάχυναν τὴν πορείαν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔφθασαν πολὺ ἀργά πρῶτον διότι ἡ ἀπόστασις ἦτο 70 στάδια, δεύτερον ἐμεσολάβησε ἡ βροχὴ καὶ τρίτον δυσκόλως ἔγινεν ἡ διάβασις τοῦ ποταμοῦ Ἐξωπὸς πλημμυρῆσαντος. Ἐν τῷ μεταξύ ἐκ τῶν Θηβαίων ἄλλοι μὲν ἐφρονεύθησαν, ἄλλοι δὲ ἠχμαλωτίσθησαν. Τότε εἰς ἐκδίκησιν οἱ Θηβαῖοι διανοοῦνται νὰ συλλάβουν τοὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς εὐρισκομένους Πλαταιεῖς, ἵνα χρησιμοποιοῦσιν αὐτοὺς ὡς ἀντάλλαγμα τῶν αἰχμαλωτισθέντων συμπολιτῶν των. Τοῦτο ὅμως ὑπέπτευσαν οἱ Πλαταιεῖς καὶ ἀμέσως ἐξαπέστειλαν κήρυκα ἵνα 1. ἐκφράσῃ τὸ παράπονον των, διότι ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀπεπειράθησαν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν καὶ 2. ἵνα ὑποδείξῃ εἰς αὐτοὺς, ὅπως μὴ αἰχμαλωτίσουν τοὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς εὐρισκομένους Πλαταιεῖς, διότι ἄλλως θὰ ἐξαναγκασθοῦν νὰ φονεύσουν τοὺς αἰχμαλώτους. Ἐπίσης τοὺς ἐπληροφόρησαν, ὅτι προθυμοποιοῦνται νὰ ἀποδώσουν τοὺς αἰχμαλώτους ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἀποχωρήσουν οἱ Θηβαῖοι ἐκ τῆς χώρας των.

Περίληψεις

1. Ἐπιβράδυνσις ἀφίξεως τοῦ Θηβαϊκοῦ στρατοῦ. 2. Σχέδιον Θηβαίων. καὶ 3. Προτάσεις Πλαταιέων.

ΚΕΦ. 6.

Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι Οἱ Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσιν
καὶ φασὶν ἐπομόσαι αὐτοὺς. καὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι αὐτοὶ ὠρκίσθησαν.
Πλαταιεῖς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι Οἱ Πλαταιεῖς ὁμῶς δὲν παραδέχονται,

ὑποσχέσθαι
ἀποδώσειν τοὺς ἄνδρας εὐ-
θύς.

ἀλλὰ λόγων πρῶτον γενο-
μένων,
ἦν τι ξυμβαίνωσι,

καὶ οὐ φασὶν ἐπομόσαι.
ἐκ τῆς γῆς δ' οὖν
ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι
οὐδὲν ἀδικήσαντες·
οἱ δὲ Πλαταιῆς,
ἐπειδὴ ἐσεκομίσαντο
κατὰ τάχος τὰ (ἐν τῇ χώρᾳ)
ἐκ τῆς χώρας,
ἀπέκτειναν τοὺς ἄνδρας εὐ-
θύς.

Ἦσαν οἱ ληφθέντες
ὄγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν
καὶ εἰς αὐτῶν Εὐρύμαχος ἦν,
πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ προδι-
δόντες.

Τοῦτο δὲ ποιήσαντες
ἕξ τε τὰς Ἀθήνας ἔπεμπον
ἄγγελον

καὶ ἀπέδωσαν τοὺς νεκροὺς
ὑποσπόνδους Θηβαίους,
τὰ τε ἐν τῇ πόλει καθίσταντο

πρὸς τὰ παρόντα,

ἧ ἐδόκει αὐτοῖς.
Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλην
εὐθύς τὰ γεγενημένα
περὶ τῶν Πλαταιῶν,
καὶ Βοιωτῶν τε παραχρῆμα
συνέλαβον,

ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ
καὶ εἰς τὴν Πλάταιαν ἔπεμ-
ψαν κήρυκα,

κελεύοντες εἰπεῖν
μηδὲν νεώτερον ποιεῖν
περὶ τῶν ἀνδρῶν,
οὓς ἔχουσι Θηβαίων,
πρὶν ἂν βουλευσώσι τι

ὅτι ὑπεσχέθησαν,
ὅτι θὰ ἀποδώσουν τοὺς αἰχμαλώτους
ἀμέσως,

ἀλλ' ἀφοῦ προηγουμένως γίνουσι δια-
πραγματεύσεις,
μήπως καταλήξουν εἰς κάποιαν συμφω-
νίαν,

καὶ ἄρνούονται, ὅτι ὠρκίσθησαν.
Ἐκ τῆς χώρας πράγματι
ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι
χωρὶς νὰ κάμουν καμμίαν βλάβην·
οἱ δὲ Πλαταιεῖς,
ἀφοῦ μετέφερον ἐντὸς (τῆς πόλεως)
ταχέως τὰ εἰς τοὺς ἀγροὺς εὐρισκόμενα
ἐξ αὐτῶν (τῶν ἀγρῶν),
ἐφόνευσαν ἀμέσως τοὺς αἰχμαλώτους.

Ἦσαν δὲ οἱ συλληφθέντες
ἑκατὸν ὄγδοήκοντα
καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν ἦτο ὁ Εὐρύμαχος
μὲ τὸν ὁποῖον διεπραγματεύθησαν
οἱ προδόται.

Ἀφοῦ δὲ ἔπραξαν αὐτὸ
καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἔστειλλον ἀγγελιο-
φόρον

καὶ ἀπέδωσαν τοὺς νεκροὺς
κατόπιν ἀνακωχῆς εἰς τοὺς Θηβαίους,
καὶ τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἔτακτο-
ποίουσι
σύμφωνα πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν κα-
τάστασιν.

ὅπως ἐφαίνετο καλὸν εἰς αὐτούς.
Εἰς τοὺς Ἀθηναίους δὲ ἀνηγγέλησαν
καὶ ἀμέσως τὰ ὅσα εἶχον συμβῆ
ἐν σχέσει μὲ τοὺς Πλαταιεῖς,
καὶ ἀμέσως συνέλαβον ἐκ τῶν Βοιωτῶν,

ὅσοι εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ἀττικὴν,
καὶ εἰς τὰς Πλαταιὰς ἔστειλαν κήρυκα

μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ εἴπῃ
νὰ μὴ κάμουν κανένα κακὸν
εἰς τοὺς ἄνδρας
ἐκ τῶν Θηβαίων, τοὺς ὁποῖους κρατοῦν,
προτοῦ ἀποφασίσουν κάτι

καὶ αὐτοὶ περὶ αὐτῶν
οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς,
ὅτι τεθηκότες εἶεν.

ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ γιγνο-
μένη

τῶν Θηβαίων ὁ πρῶτος ἀγ-
γελος ἐξήει,

ὁ δὲ δεύτερος (ἐξήει)

ἄρτι νενικημένων τε

καὶ ξυνηλημμένων,

καὶ τῶν ὕστερον

οὐδὲν ἤδυσαν

Οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες

οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστελλον

ὁ δὲ κῆρυξ ἀφικόμενος

ἤυρε τοὺς ἀνδρας διεφθα-
μένους.

καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι

στρατεύσαντες ἐς Πλάταιαν

σίτον τε ἐσήγαγον

καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον,

τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς
ἀχρειοτάτους

ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν

ἐξεκόμισαν.

καὶ αὐτοὶ περὶ αὐτῶν

διότι δὲν ἀνηγγέλθη εἰς αὐτοὺς,

ὅτι εἶχον φονευθῆ.

Διότι μόλις ἔγινεν ἡ εἰσβολὴ

τῶν Θηβαίων, ὁ πρῶτος ἀγγελιοφόρος
ἐξήρχετο,

ὁ δὲ δεύτερος (ἐξήρχετο),

ὅταν ἀκριβῶς εἶχον νικηθῆ

καὶ συλληφθῆ (αἰχμάλωτοι),

καὶ ἐπομένως ἀπὸ ὅσα συνέβησαν κατόπι

οὐδὲν ἐγνώριζον

Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν μὴ γνωρίζοντες

οἱ Ἀθηναῖοι παρήγγελλον

ὁ δὲ κῆρυξ, ὅταν ἔφθασεν,

εὔρε τοὺς αἰχμαλώτους φονευμένους.

Καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι,

ἀφοῦ ἐξεστράτευσαν εἰς τὰς Πλαταιὰς

καὶ τροφίμα εἰσήγαγον

καὶ φρουροὺς ἄφησαν,

καὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐντελῶς ἀχρή-
στους

μὲ τὰς γυκαῖκας καὶ τὰ παιδιά

μετέφερον ἔξω τῆς πόλεως

Γραμματικά

ἐπομόσαι ἀπαρ. ἄορ. α' τοῦ *ἐπόμενμι*, ὦμνυ, ὁμοῦμαι, ὦμοσα, ὁμώμοκα, ὦμωμόκειν. *φασὶν* ἐνεστώσ τοῦ *φημί*. *ὑποσχέσθαι* ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *ὑπισχνούμαι*, ὑπισχνούμην, ὑποσχίσομαι, ὑπεσχόμην, ὑπεσχέθην, ὑπέσχημαι. *οὖν* ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν (πράγματι). *ἐσεκομίσαντο* ἄορ. α' τοῦ *ἐσκομίζομαι*. *ἀπέκτειναν* ἄορ. α' τοῦ *ἀποκτείνω*. *ληφθέντες* μετ. παθ. ἄορ. α' τοῦ *λαμβάνω*. *προδιδόντες* μετ. ἐνεσ. τοῦ *προδίδωμι*. *ἀπέδοσαν* ἄορ. β' τοῦ *ἀποδίδωμι*. *καθίσταντο* παρατ. τοῦ *καθίσταμαι*. ἢ δοτικοφανὲς ἐπιρ. τροπικόν. *ἠγγέλθη* παθ. ἄορ. α' τοῦ *ἀγγέλλομαι*. *βουλεύσασσι* ὕποτ. ἄορ. α' τοῦ *βουλεύω*. *τεθνηκότες εἶεν* εὐκτ. ὕπερσυντελ. τοῦ *ἀποθνήσκω*. *ἐξήει* παρατ. τοῦ *ἐξέρχομαι*. *ἐξήειν* καὶ *ἐξῆα*, *ἐξεῖμι*, *ἐξῆλθον*, *ἐξελέλυθα*, *ἐξεληλύθειν*. *νενικημένων—ξυνηλημμένων* μετ. ὕπερσυν. τῶν ρ. *νικῶμαι* καὶ *ξυλλαμβάνομαι*. *ἤδυσαν* ὕπερσ. μὲ σημ. παρατ. τοῦ *οἶδα*. *εἰδότες* μετ. παρακ. μὲ σημ. *οἶδα*. *ἐπέστελλον* παρατ. τοῦ *ἐπιστέλλω*. *ἀφικόμενος* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἀφικνούμαι*. *ἤυρε* ἄορ. β' τοῦ *εὐρίσκω*. *εἰσήγαγον* ἄορ. β' τοῦ *εἰσάγω*. *ἐγκατέλιπον* ἄορ. β' τοῦ *ἐγκαταλείπω*.

Συντακτικά

Θηβαῖοι ὕποκ. *ταῦτα* ἀντικ. *ἐπομόσαι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ *φασὶν* ὡς λεκτικοῦ. *αὐτοὺς* ὕποκ. τοῦ *ἐπομόσαι* (ἕτεροπροσωπία). *οἱ Πλαταιῆς* ὕποκ. *ὑποσχέσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *ὁμολογοῦσι* ἐξαρτώμενον ὡς λεκτικοῦ. *ἀποδώσειν* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *ὑποσχέσθαι* ἐξαρτώμενον. ὡς ὕποκ. καὶ τῶν δύο ἀπαρεμφάτων νοοῦνται

(οἱ Πλαταιῆς)=ταῦτοπροσωπία. τοὺς ἄνδρας ἄντικ. τοῦ ἀποδώσειν. εὐθύς ἐπιρ. διορ. χρόνου. γενομένων γεν. ἀπόλ. χρόν. λόγων ὑποκ. πρώτων ἐπιρ. διορ. χρόνου. ἦν τι ξυμβαίνουσι πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐξαρτ. ἐκ τῶν λόγων γενομένων. τί σύστοιχον ἄντικ. (ξυμβαίνειν τινα). ἐπομόσαι ἄντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ οὐ φασιν. οἱ Θεβαῖοι ὑποκ. ἐκ τῆς γῆς ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως. ἀδικήσαντες τροπ. μετοχή. οὐδὲν σύστοιχον ἄντικ. (=μηδεμίαν ἀδικίαν). οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. ἐπειδή... χρόν. πρότ. τὰ ἐκ τῆς χώρας). βραχυλογία (=τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκ τῆς χώρας). κατὰ τάχος ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. ἄνδρας ἄντικ. εὐθύς ἐπιρ. διορ. χρόνου τεθείς εἰς τὸ τέλος τῆς προτάσεως χάριν ἐμφάσεως. οἱ ληφθέντες ὑποκ. (ἐπιθ. μετ.). ὄγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν κατηγορ. Εὐρύμαχος ὑποκ. αὐτῶν γεν. διαίρ. κατηγορηματικὴ πρὸς ὄν... ἀναφ. πρότ. πρὸς ὄν ἐμπρόθ. διορ. φιλικῆς διαθέσεως. οἱ προδιδόντες ὑποκ. (ἐπιθ. μετ.). τοῦτο ἄντικ. ποιήσαντες χρόν. μετ. ἐς Ἀθήνας ἐμπρόθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. ἄγγελον ἄντικ. τοὺς νεκροὺς—τοῖς Θεβαῖοις ἄντικ. ὑποσπόνδους κατηγ. τὰ ἐν τῇ πόλει ἄντικ. πρὸς τὰ παρόντα ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς καὶ συμφωνίας ἢ ἐδόκει ἀναφ. τροπ. πρότ. αὐτοῖς δοτ. προσωπικὴ. ὡς ὑποκ. του ἐδόκει νοεῖται τὸ καθίστασθαι. τὰ γεγεννημένα ὑποκ. (ἐπιθ. μετ.) εἰς τὸ ἠγγέλθη (Ἄττικὴ σύνταξις). τοῖς Ἀθηναίοις ἄντικ. περὶ τῶν Πλαταιῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. Βοιωτῶν γεν. διαίρ. ἠγγέλθη... καὶ ξυνέλαβον σύνταξις κατὰ παράταξιν ἀντι καθ' ὑπόταξιν (ἀμα ἠγγέλθη... ξυνέλαβον). ὅσοι... ἦσαν ἀναφ. πρότ. ὅσοι ὑποκ. ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἐν τόπῳ στάσεως. κήρυκα ἄντικ. ἐς τὴν Πλάταιαν ἐμπρόθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. κελεύοντες τροπ. μετ. εἰπεῖν ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.) (τὸν κήρυκα) ὑποκ. τοῦ εἰπεῖν (ἔτεροπροσωπία). ποιεῖν ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ εἰπεῖν ἐξαρτώμενον ἔχοντος ἐφετικὴν σημασίαν. νεώτερον ἄντικ. μηδὲν ἐπιθ. διορ. περὶ τῶν ἀνδρῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. οὓς ἔχουσι ὑποθετικο-αναφορικὴ πρότ. οὓς ἄντικ. Θεβαίων γεν. διαίρ. πρὶν ἄν... χρόν. πρότ. αὐτοὶ ὑποκ. τί σύστοιχον ἄντικ. (=βούλευμά τι). περὶ αὐτῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ὅτι... εἰεν εἶδ. πρότ. εὐκτ. πλαγίου λόγου ὡς ὑποκ. τοῦ ἠγγέλθη (ιστορ. χρόν.). αὐτοῖς ἄντικ. τῇ ἐσόδῳ δοτ. χρόν. γιγνομένη χρόν. μετ. Θεβαίων γεν. ὑποκειμ. (=εἰσηλθὼν οἱ Θεβαῖοι). ἄγγελος ὑποκ. πρώτος ἐπιθ. διορ. δεύτερος ἐπιθ. διορ. νενηκημένον-ξυνειλημμένων γεν. ἀπόλυτοι χρονικαὶ (τῶν Θεβαίων) ὑποκ. ἄρι ἐπιρ. διορ. χρόνου. οὐδὲν ἄντικ. τῶν ὕστερον (γενομένων) γεν. διαίρ. οὕτω ἐπιρ. διορ. τρόπου. εἰδότες τροπικὴ μετ. οἱ Ἀθηναῖοι ὑποκ. ὁ κῆρυξ ὑποκ. ἀφικόμενος χρόν. μετ. τοὺς ἄνδρας ἄντικ. διεφθαμένους κατηγορ. μετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἤθε μετὰ ταῦτα ἐμπρ. διορ. χρόν. οἱ Ἀθηναῖοι ὑποκ. στρατεύσαντες χρόν. μετ. ἐς Πλάταιαν ἐμπρόθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. σῖτον-φρουροὺς ἄντικ. τοὺς ἀχρειοτάτους ἄντικ. τῶν ἀνθρώπων γεν. διαίρ. ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐμπρόθ. διορ. συνοδείας.

Πραγματικά

ταῦτα ὅτι δηλ. οἱ Θεβαῖοι θὰ ἐλάμβανον τοὺς αἰχμαλώτους των, εἰάν ἀπῆρχοντο ἐκ τῆς χώρας τῶν Πλαταιῶν χωρὶς νὰ βλάψουν αὐτοὺς προφανῶς ἠδίκησαν οἱ Πλαταιεῖς τοὺς Θεβαῖους, οἱ ὅποιοι, ὡς κατωτέρω δηλοῦται, εἰρηνικῶς ἀπεχώρησαν. τοῦτο τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰχμαλώτων. ἄγγελον ἐπεμποιον πρόκειται περὶ τοῦ τρίτου ἀγγέλου ἀγγέλοντος τὴν ἐκτέλεσιν ὁ πρώτος ἀνήγγειλε τὴν εἰσβολὴν, ὁ δὲ δεύτερος ἀγγελλοῦσιν τῶν Θεβαίων. ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν ἢ ἀπόδοσις τῶν νεκρῶν πρὸς ἐνταφιασμόν κατωχυροῦτο*διὰ σπονδῶν καὶ ἤτο σημεῖον ἀναγνωρίσεως τοῦ νικήσαντος. ἠγγέλθη εὐθύς ὅσα ἠγγειλεν ὁ δεύτερος ἀγγελος δηλ. τὴν σύλληψιν. οὐγὰρ ἠγγέλθη δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ὁ τρίτος ἀγγελος νὰ ἀγγείλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰχμαλωτισθέντων Θεβαίων. οὐκ εἰδότες τὴν τύχην τῶν αἰχμαλώτων. ἀχρειοτάτους γέροντας, ἀσθενεῖς, ἀμάχους. φρουροὺς ἀφῆσαν 80 ἄνδρας πρὸς φρουρὰν οἱ Ἀθηναῖοι.

Νόημα

“Όσα εἶπομεν εἰς τὸ προηγούμενον μάθημα ἰσχυρίζονται οἱ Θεβαῖοι, ὅτι ἐλέχθησαν ὑπὸ τῶν Πλαταιέων ἐνόρκως, ἐνῶ οἱ Πλαταιεῖς ἀρνοῦνται, ὅτι ἐνόρκως ὑπεσχέθησαν τὴν ἀπόδοσιν τῶν αἰχμαλώτων, ἀλλὰ μόνον, ἐφ’ ὅσον προηγουμένως ἐπέλθῃ κάποια συμφωνία. Καὶ οἱ μὲν Θεβαῖοι πεισθέντες εἰς τὰς προτάσεις τῶν Πλαταιέων ἀνεχώρησαν χωρὶς οὐδεμίαν νὰ διαπράξουν ἀδικίαν, οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἀντιθέτως, ἀφοῦ συνεκέντρωσαν εἰς τὴν πόλιν τὰ ὑπάρχοντά των, ἐφόνευσαν τοὺς 180 αἰχμαλώτους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Εὐρύμαχος. Μετὰ τὸν φόνον οἱ Πλαταιεῖς ἀπέδωσαν τοὺς νεκροὺς εἰς τοὺς Θεβαῖους πρὸς ἐνταφιασμόν, εἰδοποίησαν τοὺς Ἀθηναίους σχετικῶς καὶ ἐτακτοποίησαν τὰ τῆς πόλεως συμφώνως πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν. Ὄταν οἱ Ἀθηναῖοι ἔμαθον ἀπὸ τὸν πρῶτον ἀγγελιοφόρον τὴν εἰσβολὴν καὶ ἀπὸ τὸν δεύτερον τὴν αἰχμαλωσίαν πολλῶν Θεβαίων, συνέλαβον πάντας τοὺς ἐν Ἀττικῇ Βοιωτοὺς καὶ συγχρόνως παρήγγειλαν εἰς τοὺς Πλαταιεῖς νὰ μὴ προβοῦν εἰς τὸν φόνον τῶν αἰχμαλώτων, ἀλλὰ νὰ περιμένουν καὶ τῶν Ἀθηναίων τὰς ἀποφάσεις. Δυστυχῶς ὅμως ὁ κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων ἔφθασε πολὺ ἄργά, ὅταν πλέον ἐφονεύθησαν οἱ αἰχμαλῶτοι. Τοῦτο πληροφορηθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὸν τρίτον ἀγγελιοφόρον τῶν Πλαταιέων σπεύδουν μετὰ στρατοῦ ἐκεῖ, εἰσάγουν τρόφιμα, ἐγκαθιστοῦν φρουροὺς καὶ τέλος μεταφέρουν τοὺς ἀσθενεῖς, γέροντας, ἀναπήρους καὶ τὰ γυναικόπαιδα εἰς Ἀθήνας.

Περίληψεις

1. Οἱ Θεβαῖοι εἰρηνικῶς ἀποχωροῦν.
2. Οἱ Πλαταιεῖς θανατώνουν τοὺς αἰχμαλῶτους.
3. Ἐντολαὶ Ἀθηναίων πρὸς Πλαταιεῖς καὶ
4. Προστατευτικὰ μέτρα τῶν Ἀθηναίων ὑπὲρ τῶν Πλαταιέων.

ΠΛΑΤΑΙΩΝ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦ. 71

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι	Κατὰ τὸ ἐπόμενον δὲ θέρος οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ σύμμαχοι
μαχοὶ	
ἔς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ εἰσέβαλον,	εἰς τὴν Ἀττικὴν μὲν δὲν εἰσέβαλον,
ἔστράτευσαν δὲ ἐπὶ Πλαταιαν'	ἔξεστράτευσαν δὲ ἐναντίον τῶν Πλαταιῶν
ἦγετο δὲ Ἀρχίδαμος	ἦτο δὲ ἀρχηγὸς ὁ Ἀρχίδαμος,
ὁ Ζευσιδάμου	ὁ υἱὸς τοῦ Ζευσιδάμου,
Λακεδαιμονίων βασιλεὺς	ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων
καὶ καθίσας τὸν στρατὸν	καὶ ἀφοῦ ἐστρατοπέδευσε
ἔμελλε δηρῶσειν τὴν γῆν	ἔπρόκειτο νὰ καταστρέψῃ τὴν χώραν
οἱ δὲ Πλαταιεῖς εὐθύς	οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἀμέσως,
πρέσβεις πέμψαντες πρὸς αὐτόν	ἀφοῦ ἔστειλαν πρέσβεις πρὸς αὐτόν,
ἔλεγον τοιαύδε.	ἔλεγον τὰ ἑξῆς.

« Ἀρχίδαμε καὶ Λακεδαιμό-
 νιοι,
 οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ἄξια
 οὔτε ὑμῶν οὔτε πατέρων,
 ὧν ἔστε,
 ἐς γῆν τῶν Πλαταιῶν στρα-
 τεύοντες.
 Παισανίας γάρ ὁ Κλεομβρό-
 του,
 Λακεδαιμόνιος,
 ἐλευθέρωσας τὴν Ἑλλάδα
 ἀπὸ τῶν Μήδων
 μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐβελη-
 σάντων
 ξυνάρασθαι τὸν κίνδυνον
 τῆς μάχης,
 ἢ παρ- ἡμῖν ἐγένετο,
 θύσας ἱερά ἐν τῇ Πλαταιῶν
 ἀγορᾷ
 Δίῃ ἐλευθερίῳ
 καὶ ξυγκαλέσας πάντας τοὺς
 ξυμμάχους
 ἀπεδίδου Πλαταιεῦσιν
 αὐτονόμους οἰκεῖν
 ἔχοντας γῆν καὶ πόλιν τὴν
 σφετέραν,
 (προὔλεγέ) τε στρατεῦσαι
 μηδένα
 ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτοὺς
 μῆδ' ἐπὶ δουλείᾳ·
 εἰ δὲ μή, (προὔλεγε)
 ἀμόνουν τοὺς παρόντας ξυμ-
 μάχους
 κατὰ δύναμιν.
 τάδε μὲν ἡμῖν πατέρες οἱ
 ὑμέτεροι
 ἔδοσαν ἀρετῆς ἕνεκα καὶ
 προθυμίας
 τῆς γενομένης ἐν ἐκείνοις
 τοῖς κινδύνοις,
 ὑμεῖς δὲ δρᾶτε τὰ ἐναντία.
 ἤκετε γὰρ μετὰ Θηβαίων
 τῶν ἐχθίστων ἡμῖν
 ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ.
 ποιούμενοι δὲ μάρτυρας
 θεοῦ

« Ἀρχίδαμε καὶ Λακεδαιμόνιοι,
 δὲν πράττετε δίκαια (ἔργα) οὔτε ἄξια
 οὔτε τῶν ἑαυτῶν σας οὔτε τῶν προγόνων,
 ἐκ τῶν ὁποίων κατὰγεσθε,
 μὲ τὸ νὰ ἐκστρατεύετε εἰς τὴν χώραν
 τῶν Πλαταιῶν.
 Διότι ὁ Παισανίας, ὁ υἱὸς τοῦ Κλεομβρό-
 του,
 ὁ Λακεδαιμόνιος,
 ὅταν ἠλευθέρωσε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς
 Μήδους
 μετ' τὴν βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι
 ἐτόλμησαν
 μετ' αὐτοῦ νὰ ἀναλάβουν τὸν κίνδυνον
 τῆς μάχης,
 ἢ ὁποῖα ἔγινεν εἰς τὴν χώραν μας,
 ἀφοῦ ἔθυσίασεν εἰς τὴν ἀγορᾶν τῶν
 Πλαταιῶν
 πρὸς τιμὴν τοῦ ἐλευθερωτοῦ Δίος
 καὶ ἀφοῦ συνεκάλεσεν ὅλους τοὺς συμ-
 μάχους
 ἔδωσε τὸ προνόμιον εἰς τοὺς Πλαταιεῖς
 νὰ κυβερνῶνται αὐτόνομοι
 ἔχοντες τὴν χώραν (τῶν) καὶ τὴν πόλιν
 τῶν,
 καὶ (προέλεγε) νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃ κανεὶς
 ποτὲ ἀδίκως ἐναντίον αὐτῶν
 μήτε μὲ σκοπὸν ὑποδουλώσεώς τῶν
 ἄλλως, (προέλεγε)
 νὰ βοηθοῦν οἱ παρόντες σύμμαχοι,
 ὅσον εἶναι δυνατόν.
 Αὐτὰ μὲν εἰς ἡμᾶς οἱ πρόγονοί σας
 παρεχώρησαν διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ προ-
 θυμίαν
 τὴν ἐπίδειχθεισαν κατ' ἐκείνους τοὺς
 κινδύνους,
 σεῖς ὅμως πράττετε τὰ ἀντίθετα.
 Διότι ἔχετε ἔλθει μαζί μὲ τοὺς Θηβαίους,
 οἱ ὅποιοι εἶναι μισητότατοι εἰς ἡμᾶς,
 μὲ σκοπὸν τὴν ἰδικὴν μας ὑποδουλώσιν.
 Ὅθεν ἐπικαλούμενοι ὡς μάρτυρας τοὺς
 θεοῦ

τούς τε ὄρκιους τότε γενόμενος
καὶ τούς ὑμετέρους πατρώους
καὶ ἡμετέρους ἐγχωρίους, λέγομεν ὑμῖν
μὴ ἀδικεῖν γῆν τὴν Πλαταιίδα
μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὄρκους,
εἴαν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμους, ἀλλὰ νὰ ἀφήσετε νὰ κυβερνώμεθα αὐτόνομοι,
καθάπερ Πausανίας ἐδικαίωσε».

καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐπεκαλέσθησαν τότε εἰς τοὺς ὄρκους
καὶ τούς ἰδικούς σας προγονικούς
καὶ τούς ἰδικούς μας ἐγχωρίους, σας προτρέπομεν
νὰ μὴ βλάπτετε τὴν Πλαταικὴν χώραν
μητε νὰ παραβαίνετε τοὺς ὄρκους,
ἀλλὰ νὰ ἀφήσετε νὰ κυβερνώμεθα αὐτόνομοι,
ὅπως ἀκριβῶς ὁ Pausanias ἔκρινε δίκαιον».

Γραμματικά

ἐπιγιγνόμενον μετ. ἔνεστ. τοῦ **ἐπιγιγνομαι**. ἐσέβαλον ἀόρ. β' τοῦ **εσβάλλω**. ἤγειτο παρατ. τοῦ **ἡγέομαι** -οῦμαι. **καθίσας** μετ. ἀόρ. α' τοῦ **καθίζω** (μεταβατικόν). **δηώσειν** ἀπαρ. μελλ. τοῦ **δηῶω** -ῶ. **τοιάδε** οὐδετ. δεικτ. ἀντων. (τοιόσδε—τοιάδε—τοιόνδε). **ξυνάρασθαι** ἀπαρ. ἀόρ. α' τοῦ **ξυναίρωμαι**, ἤρομην, ἀρούμαι, ἀρθήσομαι, ἤραμην, ἤρην, ἤρμαι, ἤρημην. **ἀπεδίδου** παρατ. τοῦ **ἀποδίδωμι**. **τάδε** δεικτ. ἀντων. (ὅδε, ἦδε, τόδε). **δραῖτε** ἔνεστ. τοῦ **δράω** -ῶ, ἔδρων, δράσω, ἔδρασα, δέδρακα, ἐδεδράκειν. **ἐχθιστος**. ἐπιθ. ὑπερ. βαθ. (ἐχθρός—ἐχθίων—ἐχθιστος). **ἦκετε**. ἔνεστ. μετ. σημ. παρακ. τοῦ **ἦκω**. εἴαν ἀπαρ. ἔνεστ. τοῦ **εἶω** -ῶ, εἶων, εἶασω, εἶασα, εἶακα, εἶακεν. **καθάπερ**. ἀναφ. τροπ. ἐπιρ.

Συντακτικά

τοῦ **ἐπιγιγνομένου** **θέρους** γεν. χρονική. **οἱ Πελοποννησῖοι** καὶ **οἱ ξυμμάχοι**. ὑποκ. εἰς τὴν **Ἀττικὴν** ἔμπροθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. **ἐπὶ Πλάταιαν** ἔμπροθ. διορ. ἐχθρικής κινήσεως. **Ἀρχίδαμος** ὑποκ. **Ζευξιδάμου** γεν. κτητική. **βασιλεὺς** παράθεσις εἰς τὸ **Ἀρχίδ.** **Λακεδαιμονίων** γεν. ἀντικειμ. **καθίσας** χρον. μετ. **τὸν στρατὸν** ἀντικ. **δηώσειν** τελ. ἀπαρ. ὡς ἀντικ. τοῦ **ἐμελλε**, ὅπερ ἔχον μελλοντικὴν σημασίαν δέχεται ἰσὺ ἀπαρ. εἰς χρόν. μελλ. **τὴν γῆν** ἀντικ. τοῦ **δηώσειν**. **οἱ Πλαταιῆς** ὑποκ. **πρέσβεις** ἀντικ. **πέμψαντες** χρον. μετ. **πρὸς αὐτὸν** ἔμπροθ. διορ. κινήσεως. **τοιάδε** σύστοιχ. ἀντικ. **Ἀρχίδ.** καὶ **Λακεδ.** κλητ. προσφώνησις. **οὐ δίκαια** σχῆμα λιτότητος (=ἀδίκαια). εἶναι ἐπιθ. διορ. εἰς τὸ ἐννοούμενον ἀντικ. τοῦ **ποιεῖτε** (ἔργα). **ἄξια** ἐπιθετ. διορ. εἰς τὸ (ἔργα). **ὑμῶν** - **πατέρων** γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ **ἄξια**. **οὐ-οὐδ'** - **οὔτε** αἰ ἀλλεπάλληλοι ἀρνήσεις ἐπιτείνουν τὴν ἀρνησιν. **ὦν ἔστε...** ἀναφ. προτ. **ὦν** γεν. κατηγορηματικὴ κτητικὴ. **στρατεύοντες** τροπικὴ μετ. **ἐς γῆν**. ἔμπροθ. διορ. ἐχθρικής κινήσεως. **Πλαταιῶν** ἐπιθ. διορ. **Κλεομβρότου** γεν. κτητικὴ. **Λακεδαιμόνιος** παράθεσις. **ἐλευθερώσας-θύσας-ξυγκαλέσας** χρονικά μετ. **Ἑλλάδα** ἀντικ. **ἀπὸ Μήδων** ἔμπροθ. διορ. ἀπομακρύνσεως. **μετὰ Ἑλλήτων** ἔμπροθ. διορ. τοῦ ὁμοῦ. **ἐθελησάντων** ἐπιθετ. μετ. **ξυνάρασθαι** τελ. ἀπαρ. ἀντικ. τοῦ **ἐθελησάντων**. **τὸν κίνδυνον** ἀντικ. **τῆς μάχης** γεν. αἰτίας. ἦ... ἀναφ. προτ. (ὑποκ.) **παρ' ἡμῖν** ἔμπροθ. διορ. τόπου. **ἐν τῇ ἀγορᾷ** ἔμπροθ. διορ. ἐν τόπῳ στάσεως. **Πλαταιῶν** ἐπιθ. διορ. **ἱερὰ**- **Διὶ** ἀντικ. τοῦ **θύσας**. **ἐλευθερίῳ** ἐπιθ. διορ. **τοὺς ξυμμάχους** ἀντικ. **πάντας** ἐπιθ. διορ. **Πλαταιεῦσι** ἀντικ. τοῦ **ἀπεδίδου**. **οἰκεῖν** τελ. ἀπαρ. ἔχον ὡς ἐννοούμενον ὑποκ. **τοὺς Πλαταιῆς**. **αὐτονόμους** κατηγ. **γῆν καὶ πόλιν** ἀντικ. τοῦ **ἔχοντας**. **σφετέραν** ἐπιθ. διορ. **ἔχοντας** τροπικὴ μετοχή. **στρατεύομαι** ἀντικ. τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ρημ. (**προὔλεγε**) ἢ (**ἐκέλευε**)

μηδένα ὑποκ. (έτεροπροσωπία) ἀδίκως ἐπιρ. διορ. τρόπου. ἐπ' αὐτούς— ἐπὶ δουλεία ἐμπροθ. διορ. σκοποῦ. ἡ κτητικὴ ἀντων. ἡμετέρα ἰσοδυνα- μεῖ μέ γεν. ἀντικ. (ἡμῶν). ἀμύνειν ἀντικ. τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐπί- σης ἐκ τοῦ ἐννοουμένου (προϋέλεγε). τοὺς ξυμμάχους ὑποκ. παρόντας ἐπιθ. διορ. (τοῖς Πλαταιεῦσι) ἐννοουόμενον ἀντικ. κατὰ δύναμιν ἐμπροθ. διορ. τρόπον. τάδε— ἡμῖν ἀντικ. τοῦ ἔδοσαν. πατέρες ὑποκ. οἱ ἡμέτεροι ἐπιθ. διορ. ἔνεκα ἀρετῆς καὶ προθυμίας ἀναγκαστ. αἴτιον. τῆς γενομένης ἐπιθ. μετ. ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις ἐμπροθ. διορ. χρόνου. ὑμεῖς ὑποκ. τάναν- τία ἀντικεῖμ. τοῦ δράτε. μετὰ Θηβαίων ἐμπρόθ. διορ. συμμαχίας. ἐχθρί- στων παράθεσις εἰς τὸ Θηβαίων. ἡμῖν δοτ. ἀντικεῖμ. εἰς τὸ ἐχθρίστων. ἐπὶ δουλεία ἐμπροθ. διορ. σκοποῦ. τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιθ. διορ. ποιούμενοι τρο- πικῇ μετ. Θεοὺς ἀντικ. μάρτυρας κατηγ. τοὺς γενομένους ἐπιθ. μετ. ὀρκί- ουσ κατηγ. τοὺς τε ὀρκίους—πατρώους—ἐγχωρίους ἐπεξήγησις εἰς τὸ θεοὺς. ὑμῖν ἀντικ. ἀδικεῖν—παραβαίνειν—εἰάν ἀντικ. τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώ- μενα ἐκ τοῦ λέγομεν, τὸ ὅποιον ἔχει ἐδῶ ἐφετικὴν σημασίαν (=ἐκε- λεύομεν). γῆν ἀντικ. εἰς τὸ ἀδικεῖν. τὴν Πλαταιίδα ἐπιθ. διορ. τοὺς ἄρκους ἀντικ. εἰς τὸ παραβαίνειν. οἰκεῖν ἀντικ. τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ εἰάν. (ἡμᾶς) ἀντικ. ἐννοουόμενον τοῦ εἰάν καὶ ὑποκ. τοῦ οἰκεῖν. αὐτο- νόμους κατηγ. καθάπερ ἐδικαίωσε ἀναφ. προτ. Πανσανίας ὑποκ.

Πραγματικά

τοῦ ἐπιγινόμενου θέρους κατὰ τὸν μῆνα Θαργηλιῶνα (Μάϊον) ἢ Σκι- ροφοριῶνα (ἴουλιον) τοῦ 429 π.Χ. τρίτου ἔτους μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου. οὐκ ἐσέβαλον ἔνεκα τοῦ λοιμοῦ, ὅστις κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ πολέμου ἐθέρριζε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸν ὅποιον ἱστορεῖ ὁ Θου- κυδίδης εἰς τὸ Βον βιβλίον ἦτο δὲ ὁ λοιμὸς εἶδος ἐξανθηματικῆς τύ- φου (πανώλης-πανοῦκλα). Ἀρχίδαμος βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων 469—427 π.Χ. Πανσανίας ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων κατὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην (479 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Κλεομβρότου, Λακε- δαιμόνιος. Μῆδων παλαιότερον ὄνομα τῶν Περσῶν τὸ κράτος τῶν Μῆδων κατελύθη ὑπὸ τοῦ Κύρου καὶ συνεχωνεύθη ἔκτοτε μετὰ τῶν Περσῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀμφότερα τὰ ὀνόματα ἔθεωροῦντο ὡς συνώνυμα. τῶν ἐθελησάντων ὑπονοεῖ καὶ τοὺς μὴ θελήσαντας, ἀλλὰ μηδισαντας Θηβαίους καὶ λοιπούς. παρ' ἡμῖν εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Πλαταιῶν. Ἐλευθερίῳ Διὶ καλεῖται ὁ Ζεὺς ἐλευθερίος, ὡς προστάτης τῆς ἐλευθερίας ἀπαλλάξας τοὺς Ἀθηναίους τῶν Μῆδων ἢ πρὸς τιμὴν τοῦ δὲ ἰδρύθη βωμὸς ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ κατὰ Πανσανίαν ἐν τῇ εἰσοδῷ τῆς πόλεως. ἀπεδίδου ὡς προσήκοντα φόρον τιμῆς. παρόντας τοὺς λα- βόντας μέρος κατὰ τὴν μάχην καὶ δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις κατὰ τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐναντίον τῶν Μῆδων πολέμων. ὀρκίους τοὺς μετὰ τὴν νίκην ἐπικληθέντας μάρτυ- ρας καὶ κριτὰς τῶν συνθηκῶν θεοὺς. τοὺς πατρώους καὶ ἐγχωρίους ὡς τοιοῦτοι θεωροῦνται ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ διὰ τοὺς Πλαταιεῖς καὶ διὰ τοὺς Λάκεδαιμονίους. πατῶοι εἶναι οἱ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας εἰς θεοὶ τοῦ γένους λατρευόμενοι. ἐγχώριοι εἶναι οἱ θεοὶ τοῦ τόπου (=πο- λιούχοι), ὅπως ἡ Τελεία Ἥρα καὶ ἡ Ἀρεία Ἀθηνᾶ πάντες οὗτοι πιθαν- ῶς δὲ καὶ ἐγχώριοι ἦρωες τῶν Πλαταιέων (π.χ. ὁ Ἀνδροκράτης τοῦ ὁποίου μνημεῖον ἔκειτο ἔξω τῶν τειχῶν) ἐπροστάτευσαν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς χώρας πολεμήσαντας δηλ. τοὺς προγόνους τῶν σημερινῶν Λακεδαιμονίων ἐπιδρομῶν.

Νόημα

Κατὰ τὸ ἐπόμενον θέρους τοῦ 429 π.Χ. οἱ Πελοποννήσιοι καὶ σύμ- μαχοὶ τῶν ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμον δὲν ἐβάδισαν ἐναντίον τῆς Ἀττικῆς, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Πλαταιῶν με- σκοπὸν τὴν λεηλασίαν αὐτῶν.

Οἱ Πλαταιεῖς διὰ πρέσβων ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους λέγοντες, ὅτι ἡ ἐπιχειρουμένη ἑκστρατεία καὶ ἀδίκος εἶναι καὶ ἀναξία τῆς προγονικῆς κληρονομίας· διότι ὁ Πausanias μετὰ τὴν βοήθειαν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολεμήσας καὶ νικήσας τοὺς Πέρσας εἰς τὰς Πλαταιάς μετὰ τὴν μάχην ἐξετίμησε τόσον πολὺ τὴν ἀνδρείαν καὶ προθυμίαν τῶν Πλαταιέων, ὥστε 1. παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὸ προνόμιον τῆς αὐτονομίας, καὶ 2. τὸ σπουδαιότερον διεκήρυξε νὰ μὴ ἑκστρατεύσῃ κανεὶς ἐναντίον τῶν ἀδίκως ἢ μὲ σκοπὸν ὑποδουλώσεως. Ἡδὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἑκστρατεύσαντες καὶ μάλιστα μετὰ τῶν μισθῶν ἐχθρῶν τῶν Θηβαίων παραβαίνουσι τὴν διαθήκην τοῦ Πausanias. Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, οἱ ὅποιοι εἶναι προστάται τῶν ὄρκων, οἱ Πλαταιεῖς παρακαλοῦσι τὸν Ἀρχίδαμον νὰ σεβασθῇ τὴν χώραν τῶν Πλαταιέων, νὰ μὴ παραβῇ τοὺς ὄρκους καὶ νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς αὐτονόμους συμφῶνως πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀπόφασιν τοῦ Πausanias.

Περίληψεις

1. Οἱ Πελοποννήσιοι ἑκστρατεῦσιν κατὰ τῶν Πλαταιῶν καὶ 2. Οἱ Πλαταιεῖς παραπονοῦνται διὰ τὴν ἀδικὸν ἑκστρατείαν αὐτῶν καὶ παρακαλοῦσι νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ αὐτονομία τῆς πόλεώς των.

ΚΕΦ. 72.

Τοσαῦτα εἰπόντων τῶν Πλαταιῶν	Τόσα μόνον, ἀφοῦ εἶπον οἱ Πλαταιεῖς,
Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν εἶπε·	ὁ Ἀρχίδαμος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·
«ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς,	«Ἄνδρες Πλαταιεῖς,
δίκαια λέγετε,	δίκαια λέγετε,
ἦν ποιῆτε ὁμοῖα τοῖς λόγοις.	ἐὰν ἐνεργῆτε σύμφωνα μετὰ τοὺς λόγους
	σας.
καθὰπερ γὰρ Πausanias	Δηλαδή καθὼς ἀκριβῶς ὁ Πausanias
ὕμιν παρέδωκε (τὴν χώραν),	παρεχώρησεν εἰς σᾶς (τὴν χώραν σας),
αὐτοὶ τε αὐτονομεῖσθε	καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι νὰ αὐτοκυβερνᾶσθε
καὶ ἐλευθεροῦτε	καὶ νὰ προσπαθῆτε νὰ ἐλευθερώνητε
ξύν (ἡμῖν) τοὺς ἄλλους,	μαζὶ μας τοὺς ἄλλους,
ὅσοι μετασχόντες τῶν τότε	ὅσοι λαβόντες μέρος εἰς τοὺς τότε κινδύ-
κινδύνων	νοὺς
ὕμιν τε ξυνώμοσαν	καὶ μαζὶ σας ὠρκίσθησαν
καὶ εἰσι νῦν ὑπ' Ἀθηναίους·	καὶ τώρα εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν
	Ἀθηναίων·
παρασκευὴ δὲ τοσῆδε	Τόσον μεγάλη δὲ προετοιμασία
καὶ πόλεμος γεγένηται	καὶ πόλεμος ἔχει ἀναληφθῆ
ἐνεκα ἐλευθερώσεως αὐτῶν	διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν
καὶ τῶν ἄλλων.	καὶ τῶν ἄλλων.
Ἦς (ἐλευθερώσεως)	Ταύτης δὲ (τῆς ἀπελευθερώσεως)
καὶ αὐτοὶ μὲν μάλιστα με-	καὶ οἱ ἴδιοι μὲν πρὸ πάντων, ἀφοῦ μετά-
τασχόντες	σχητε,
ἐμμεῖναι τε τοῖς ὄρκοις·	νὰ μείνητε σταθεροὶ εἰς τοὺς ὄρκους·
εἰ δὲ μὴ,	εἰ δ' ἄλλως,
ἄπερ καὶ πρότερον	ὅπως ἀκριβῶς καὶ πρωτύτερα
ἦδη προῦκαλεσάμεθα,	ἦδη (σᾶς) προετείναμεν,

ἡσυχίαν ἄγετε νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐ- τῶν,	νὰ ἡσυχάζετε καρπούμενοι τὰ κτήματά σας
καὶ ἔστε μὴδὲ μεθ' ἑτέρων, δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φί- λους,	καὶ νὰ μὴ ἀνήκετε μὲ κανένα ἐκ τῶν δύο, ἀλλὰ νὰ δέχεσθε καὶ τοὺς δύο ὡς φίλους,
ἐπὶ πολέμῳ δὲ μηδετέρους. καὶ τάδε ἡμῖν ἀρκέσει· ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοσαῦτα εἶπεν·	πρὸς πολεμικοὺς ὅμως σκοποὺς οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι ἀρκετὸν εἰς ἡμᾶς· Ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τόσα μόνον εἶπεν·
οἱ δὲ Πλαταιῶν πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα ἔσηλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ κοινώσαντες— τῷ πληθῆι τὰ ρηθέντα ἀπεκρίναντο αὐτῷ, ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἶη ποιεῖν ἃ προκαλεῖται, ἄνευ Ἀθηναίων— παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυ- ναῖκες	οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Πλαταιῶν, ἀφοῦ ἤκουσαν αὐτά. εἰσηλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀφοῦ ἀνεκοινώσαν εἰς τὸν λαὸν τὰ λεχθέντα ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς αὐτοὺς νὰ ἐνε- ργοῦν, ὅ,τι προτείνει, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Ἀθηναίων— διότι τὰ παιδιὰ των καὶ αἱ γυναῖκες
παρ' ἐκείνοις εἶεν— δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῆ πά- ση πόλει ἐκείνων ἀποχωρησάντων Ἀθηναῖοι ἔλθόντες μὴ σφίσιν οὐκ ἐπιτρέπωσιν, ἢ Θηβαῖοι, ὡς ἔνορκοι ὄντες	ἦσαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνων— ὅτι ἐφοβοῦντο δὲ καὶ δι' ὀλόκληρον τὴν πόλιν, ὅταν ἐκείνοι ἀποχωρήσουν, ἀφοῦ ἔλθουν οἱ Ἀθηναῖοι, μήπως δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτούς, ἢ οἱ Θηβαῖοι, μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἔνορκους συμφωνίας ὡς πρὸς τὸ νὰ δέχωνται καὶ τοὺς δύο
κατὰ τὸ ἀμφοτέρους δέχε- σθαι αὐθις πειράσωσι τὴν πόλιν σφῶν καταλαβεῖν. ὁ δὲ θαρσύνων αὐτοὺς πρὸς ταῦτα ἔφη· «Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰ- κίας παράδοτε ἡμῖν τοῖς Λακε- δαιμονίοις καὶ ἀποδείξατε ὄρους γῆς καὶ τὰ ὑμέτερα δένδρα ἀ- ριθμῶ καὶ εἴτι ἄλλο δυνατὸν (ἔστιν) ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν·	πάλιν προσπαθήσουν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν των. Αὐτὸς δὲ ἐνθαρρύνων αὐτοὺς ὡς πρὸς τούτους τοὺς φόβους εἶπεν· «Ἀλλὰ σεῖς τὴν μὲν πόλιν καὶ τὰς οἰ- κίας παραδώσατε εἰς ἡμᾶς τοὺς Λακεδαιμο- νίους καὶ καθορίσατε τὰ σύνορα τῆς χώρας σας καὶ τὰ δένδρα σας ἀριθμήσατε καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶναι δυνατὸν νὰ ἀριθμηθῇ·

αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε,
 ὅποι βούλεσθε,
 ἕως ἂν ὁ πόλεμος ἦ
 ἐπειδὴν δὲ παρέλθῃ,
 ἀποδώσομεν ὑμῖν,
 ἃ ἂν παραλάβωμεν.
 μέχρι δὲ τοῦδε
 ἔξομεν παρακαταθήκην
 ἐργαζόμενοι καὶ φορὰν φέ-
 ροντες,
 ἢ ἂν μέλλῃ
 ἔσεσθαι ὑμῖν ἱκανή».

Γραμματικά

τοσαῦτα δεικτ. ἄντων. (τοσοῦτος—τοσαύτη—τοσοῦτο). αὐτονομείσθε—ξυνε-
 λενυθεοῦτε προστακτ. ἔνεστ. τῶν ρ. αὐτονομοῦμαι καὶ ξυνελελυθεοῦ. μετα-
 σχόντες μετ. ἄορ. β' τοῦ μετέχω. ξυνόμοσαν ἄορ. α' τοῦ ξυνόνομμι.
 ὤμνυν, ὁμοῦμαι, ὤμοσα, ὁμώμοκα, ὠμωμόκειν. τοσήδε δεικτ. ἄντων.
 (τοσόδε—τοσήδε—τοσόνδε). ἐμμείνατε προστ. ἄορ. α' (ἐμμεινον) τοῦ ἐμ-
 μένω. προῦκαλεσάμεθα μέσ. ἄορ. α' τοῦ προκαλοῦμαι. ἄνευ καταχρ. πρόθ.
 ἄγετε—δέχεσθε προστ. ἔνεστ. τῶν ρ. ἄγω καὶ δέχομαι. νεμόμενοι μετ.
 ἔνεστ. τοῦ νέμομαι, ἐνεμόμην, νεμοῦμαι, ἐνεμιάμην, ἐνεμήθην, νενέ-
 μημαι, ἐνενημήμην. ἑτέρων—ἀμφοτέρους—μηδετέρους ἐπιμεριστ. ἄντων. τὰ
 ρηθέντα μετ. παθ. ἄορ. α' τοῦ λέγω. κοινώσαντες μετ. ἄορ. α' τοῦ κοι-
 νῶ-ω. δεδιέναι ἄπαρ. παρκ. με σημ. ἔνεστ. τοῦ δέδοικα καὶ δέδια. πει-
 ράσσει ὑποτ. ἄορ. α' τοῦ πειράω -ω. θαρσύνων μετ. ἔνεστ. τοῦ θαρ-
 σύνω ἢ θαρρύνω. παράδοτε προστ. ἄορ. β' τοῦ παραδίδωμι. ἀποδείξατε
 προστ. ἄορ. α' τοῦ ἀποδείκνυμι. μεταχωρήσατε προστακτ. ἄορ. α' τοῦ
 μεταχωρέω-ω.

Συντακτικά

τοσαῦτα σύστοιχ. ἄντικ. εἰπόντων γεν. ἀπόλυτος χρονική. τῶν Πλαταιῶν
 ὑποκ. Ἀρχίδαμος ὑποκ. ὑπολαβὸν χρον. μετ. δίκαια σύστοιχ. ἄντικ. ἦν
 ποιήτε (ὑπόθ.) + λέγετε (ἀπόδ.) = ὑποθ. λόγος δ' εἰδους (προσδοκώμε-
 νον). ὁμοῖα σύστοιχ. ἄντικ. τοῖς λόγοις δοτ. ἄντικειμ. εἰς τὸ ὁμοῖα. γὰρ
 διασαφητικός. αὐτοὶ κατηγορ. διορ. τοῦ (ὑμεῖς). καθάπερ... ἀναφ. πρότ.
 Πανσανίας ὑποκ. ὑμῖν ἄντικ. ὅσοι... ἀναφ. πρότ. (ὑποκ.). ὑμῖν ἄντικ.
 μετασχόντες χρον. μετ. τῶν κινδύνων ἄντικ. τότε ἐπιθ. διορ. ὑπ' Ἀθη-
 ναίοις ἐμπρόθ. διορ. ὑποταγῆς. παρασκευῆ—πόλεμος ὑποκ. ἕνεκα ἐλευθε-
 ρώσεως τελικὸν αἷτιον. αὐτῶν—ἄλλων=γεν. ἄντικειμ. Ἦς=ἄντικ. τοῦ
 μετασχόντες· ἐν ἀρχῇ προτάσεως ἢ ἀναφ. ἄντων. ἐρμηνεύεται δεικτικῶς
 (=ταῦτες δέ). μετασχόντες χρον. μετ. (ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ με προστ.=μετά-
 σχετέ). αὐτοὶ κατηγορ. διορ. ὑποταγῆς. τοῖς ὄρκοις ἄντικ. μάλιστα ἐπιρ. διορ. ποσοῦ.
 εἰ δὲ μὴ (βούλεσθε μετασχεῖν) κατήντησεν ἐπιρ. ἔκφρασις=ἐν ἐναντίᾳ
 περιπτώσει. ἡσυχίαν ἄντικ. ἄπερ... ἀναφ. πρότ. (ἄντικ.). πρότερον ἐπιρ.
 διορ. χρόνου. νεμόμενοι τροπική μετ. τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἄντικ. (χάριν
 ἐμφάσεως προσεκολλήθη τὸ αὐτῶν). μὴδὲ μεθ' ἑτέρων=μετὰ μηδετέρων
 ἐμπρόθ. διορ. τοῦ ὁμοῦ. ἀμφοτέρους ἄντικ. φίλους κατηγ. μηδετέρους
 ἄντικ. ἐπὶ πολέμῳ ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ, τὰδε ὑποκ. τοῦ ἀρκέσει (Ἀτ-
 τική σύνταξις). ἡμῖν ἄντικ. Ἀρχίδαμος ὑποκ. τοσαῦτα σύστοιχ. ἄντικ.
 πρέσβεις ὑποκ. Πλαταιῶν ἐπιθ. διορ. ἐς τὴν πόλιν ἐμπρόθ. διορ. τῆς εἰς
 τόπον κινήσεως. ἀκούσαντες χρον. μετ. ταῦτα ἄντικ. κοινώσαντες χρονική
 μετ. τὰ ρηθέντα—τῷ πλήθει ἄντικ. αὐτῷ ἄντικ. διὰ ἀδύνατα... εἰδική πρότ.
 ὡς ἄντικ. τοῦ ἀπεκρίναντο κατ' εὐκτικήν πλαγίῳ λόγῳ τεθεῖσα, διότι
 ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἱστορικοῦ χρόνου (ἀπεκρίναντο). ἀδύνατα εἶη=ἀδύνατον
 εἶη ἀπρόσωπος φρ. δεχομένη ὡς ὑποκ. τὸ ἄπαρ. ποιεῖν. σφίσι δοτ. προ-

σωπική. (*Ἀρχίδαμος*) ὑποκ. τοῦ προκαλεῖται. ἃ ἀντικ. ἄνευ Ἀθηναίων ἐμπρόθ. διορ. ἐξαιρέσεως. *παῖδες—γυναῖκες* ὑποκ. *σφῶν* γεν. κτητικῆ. *δεδιέναι* εἰδ. ἀπαρ. ἀντικ. τοῦ ἀπεκρίναντο. (οἱ Πλαταιεῖς) ὑποκ. *περὶ... τῆ πόλει* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. *πάση* ἐπιθετ. διορ. *μη οὐκ... ἐπιτρέπωσι* ἐνδοιαστικῆ πρότ. ἐκ τοῦ *δεδιέναι* ἐξαρτωμένη. Ἀθηναῖοι ὑποκ. *ἐλθόντες* χρον. μετ. *σφίσι* ἀντικ. *ἀποχωρησάντων* γεν. ἀπόλυτος χρονικῆ. *ἐκείνων* ὑποκ. ἢ *Θηβαῖοι* β' ὅρος συγκρίσεως (ὑποκ.). *μή... πειράσσωσι* ἐνδοιαστ. πρότ. *καταλαβεῖν* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). *τὴν πόλιν* ἀντικ. *σφῶν* γεν. κτητικῆ. *ὡς ὄντες* αἰτιολογ. μετ. *ἐνορκοι* κατηγ. *κατὰ τὸ δέχεσθαι* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. (τοὺς Πλαταιῆς) ὑποκ. *ἀμφοτέρους* ἀντικ. *Θαρσύνων* τροπικῆ μετ. ὁ δὲ ὑποκ. αὐτοὺς ἀντικ. *πρὸς ταῦτα* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. *ὑμεῖς* ὑποκ. *πόλιν—οἰκίαν—ἡμῖν* ἀντικ. *τοῖς Λακεδαιμονίοις* παράθεσις εἰς τὸ *ἡμῖν*. *ὄρους καὶ δένδρα καὶ ἄλλο* ἀντικ. τοῦ *ἀποδείξατε*. *γῆς* γεν. ἀντικειμ. *ἀριθμῶ* δοτ. τροπικῆ. *καὶ ἄλλο—καὶ εἴτι ἄλλο (ἔστι) = (ὑπόθ.) + ἀποδείξατε* (ἀπόδ.) = ὑποθ. λόγος α' εἴδους (πραγματικόν). *τί* ὑποκ. *δυνατὸν* κατηγ. *ἐλθεῖν* τελ. ἀπαρ. καὶ ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσεως *δυνατὸν ἐστί*. *αὐτοὶ* κατηγ. διορ. τοῦ *ὑμεῖς*. *ὅποι* ἀναφ. ἐπίρ. εἰσάγων ἀναφ. πρότ. *ἕως...* χρον. πρότ. *ὁ πόλεμος* ὑποκ. *ἐπειδὴν...* χρον. πρότ. *ὑμῖν* ἀντικ. ἃ ἂν *παραλάβωμεν* ἀναφ. ὑποθετ. πρότ. ὡς β' ἀντικ. τοῦ *ἀποδώσωμεν*. *μέχρι* τοῦδε ἐμπρόθ. διορ. χρόνον. *παρακαταθήκην* κατηγ. τοῦ ἀντικ. ἃ ἂν *παραλάβωμεν*. *ἐργαζόμενοι—φέροντες* τροπικαί μετ. *φορὰν* σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *φέροντες*. ἢ *ἂν...* *ἔσεσθαι* = ἀναφ. ὑποθετ. πρότ. ἢ ὑποκ. *ἱκανῆ* κατηγ. *ὑμῖν* δοτ. προσωπικῆ. *ἔσεσθαι* τελ. ἀπαρ.

Πραγματικά

τῶν τότε κινδύνων. ὄχι μόνον ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμοι. *ὑμῖν ξυνώμοσαν*. πάντες οἱ ἐν Πλαταιαῖς ἀγωνισθέντες κατὰ τῶν Περσῶν μετὰ τὴν νίκην ὄρκον ἱερὸν ἔωσαν αὐτονομίας καὶ ἐλευθερίας. *αὐτῶν* ὅσοι ἀπὸ κοινοῦ ὄρκισθησαν καὶ τώρα τελοῦν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἀθηναίων. *ἄλλων* ὅσοι δὲν ὄρκισθησαν, ἀλλ' εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων. *μηδὲ μεθ' ἐτέρων* οὔτε μετὰ τοὺς Ἀθηναίους οὔτε μετὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. *καὶ τάδε* ἢ ἔντιμος οὐδτερότης. *τῷ πλήθει* διότι τὸ πολίτευμα τῶν Πλαταιέων ἦτο δημοκρατικόν. *παρ' ἐκείνοις εἶεν* ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους. *περὶ τῆ πόλει* ὄχι μόνον διὰ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶν ἄψυχον καὶ ἀκίνητον ὑλικόν. *ἐκείνων* τῶν Λακεδαιμονίων. *σφίσι*. τοῖς Πλαταιεῦσι. *οὐκ' ἐπιτρέπωσι* οἱ Ἀθηναῖοι ἐνδεχομένως νὰ μὴ ἐπιτρέψουν τὴν τήρησιν τῆς αὐστηρᾶς οὐδτερότητος. *ἐνορκοι* οἱ Θηβαῖοι περιλαμβανόμενοι εἰς τὰς ἐνόρκους συμφωνίας θὰ ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῶν Πλαταιέων καὶ δὲν ἀπεκλείετο ἡ περίπτωσις νὰ καταληφθῆ ἕκ δευτέρου ἢ πόλις τῶν ὑπ' αὐτῶν. *σφῶν τὴν πόλιν*. τῶν Πλαταιέων. *πρὸς ταῦτα* τοὺς ἐκτεθέντας φόβους. *μέχρι τοῦδε* μέχρι τῆς λήξεως τοῦ πολέμου. *φορὰν* ἀπέναντι τῶν προσόδων, τῶν ὁπίων θὰ ἔστερουντο οἱ Πλαταιεῖς ἐκ τῆς καλλιέργειας τῶν ἀγρῶν τῶν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων θὰ ἐλάμβανον ὑπ' αὐτῶν μόνον ποσὸν τι. *ἱκανῆ* ὅση ἦτο ἀρκετὴ πρὸς διατροφήν τῶν.

Νόημα

Ὁ Ἀρχίδαμος ἀπαντῶν εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν πρέσβων περὶ αὐτονομίας τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν ἀναγνωρίζει μὲν τὰς ὑπὸ τοῦ Πausανίου καθορισθείσας ἐνόρκους προνομίας μετὰ τὴν μάχην εἰς τὰς Πλαταιαῖς, συνιστᾷ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἀκριβῶς τῆς διαθήκης συμμαχίας μετ' αὐτῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι τελοῦν ὑπὸ τὸ ἀνίερρον πέλας τῶν Ἀθηναίων. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὑποδεικνύει τὴν τήρησιν αὐστηρᾶς καὶ ἐντίμου οὐδτερότητος.

Οἱ πρέσβεις τῶν Πλαταιέων συσχεφθέντες μετὰ τοῦ λαοῦ ἀνταπήντησαν, ὅτι δὲν ἀποδέχονται τὰς προτάσεις διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: 1. Ἴσως κακοποιηθοῦν τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες των. 2. Ἴσως, ὅταν φύγουν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τὰς Πλαταιάς, καταληφθῆ ἡ πόλις των ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὅποτε δὲν θὰ τηρηθῆ ἡ ἔννοια τῆς οὐδετερότητος καὶ 3. Ἴσως οἱ Θηβαῖοι καταλάβουν ἐκ δευτέρου τὴν πόλιν των, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχη ὄρος νὰ δέχωνται ἀμφοτέρω τὰ ἐμπόλεμα μέρη οἱ Πλαταιεῖς. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρχίδαμος προτείνει εἰς αὐτοὺς, ὅπως παραδώσουν τὴν πόλιν των καὶ πάντα τὰ εἰς αὐτὴν ὑπάρχοντα κινητὰ καὶ ἀκίνητα ἀγαθὰ καὶ μεταβῶσιν, ὅπου θέλουν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου μὲ τὴν διαβεβαίωσιν 1. ὅτι θὰ ἐπιστρέψουν τὰ παραληφθέντα ἀκέραια μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου καὶ 2. ὅτι θὰ διαθέτουν ποσὸν ἀγαθῶν ἱκανὸν πρὸς συντήρησιν των.

Περιλήψεις

1. Ὁ Ἀρχίδαμος προτείνει εἰς τοὺς Πλαταιεῖς συμμαχίαν ἢ ἔντιμον οὐδετερότητα. 2. οἱ Πλαταιεῖς δὲν ἀποδέχονται τὴν πρότασιν τοῦ Ἀρχιδάμου καὶ 3. ὁ Ἀρχίδαμος προτείνει παράδοσιν τῆς πόλεως καὶ ἀναχώρησιν τῶν κατοίκων ἐξ αὐτῆς.

ΚΕΦ. 73.

Οἱ δ' ἀκούσαντες	Αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ ἤκουσαν,
ἔσηλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν,	εἰσηλθον πάλιν εἰς τὴν πόλιν
καὶ βουλευσάμενοι μετὰ	καὶ ἀφοῦ συνεσκέφθησαν μετὰ τοῦ λαοῦ
τοῦ πλήθους	
ἔλεξαν, ὅτι βούλονται	ἀπήντησαν, ὅτι θέλουν
Ἀθηναίους κοινῶσαι πρῶ-	νὰ ἀνακοινώσουν πρῶτον εἰς τοὺς Ἀθη-
τον,	ναίους,
ἃ προκαλεῖται καί,	ὅσα προτείνει καί,
ἦν πειθῶσιν αὐτούς,	ἂν πείσουν αὐτούς.
ποιεῖν ταῦτα	νὰ πράττουν αὐτὰ
μέχρι δὲ τούτου ἐκέλευον	μέχρι δὲ τούτου τοῦ χρόνου παρεκάλουν
σπείσασθαι σφίσι	νὰ κάμῃ ἀνακωχὴν μὲ αὐτοὺς
καὶ τὴν γῆν μὴ δοῦν.	καὶ νὰ μὴ καταστρέφῃ τὴν χώραν των.
ὁ δὲ ἡμέρας τε ἐσπείσατο,	Ἐκεῖνος δὲ ἀνακωχὴν ἔκαμε διὰ τῶσας
	ἡμέρας,
ἐν αἷς εἰκὸς ἦν κομισθῆναι,	εἰς ὅσας ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιστρέψουν,
καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνεν.	καὶ τὴν χώραν δὲν κατέστρεφεν.
ἔλθόντες δὲ οἱ Πλαταιεῖς	Ἀφοῦ δὲ ἦλθον οἱ Πλαταιεῖς πρέσβεις
πρέσβεις	
ὡς τοὺς Ἀθηναίους	εἰς τοὺς Ἀθηναίους
καὶ βουλευσάμενοι μετ' αὐ-	καὶ συνεσκέφθησαν μετ' αὐτῶν
τῶν	
πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες	ἐπέστρεψαν ἀναγγέλλοντες
τοῖς ἐν τῇ πόλει τοιαύδε	εἰς τοὺς συμπολίτας των τὰ ἑξῆς
«ᾧ ἄνδρες Πλαταιεῖς,	Ἄνδρες Πλαταιεῖς,
Ἀθηναῖοί φασιν	οἱ Ἀθηναῖοι ἰσχυρίζονται,

ἐν οὐδενί (πράγματι) ὑμᾶς ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν σᾶς ἐγκα-
 προέσθαι τέλειψαν
 ἀδικουμένους νὰ βλάπτεσθε
 οὗτ' ἐν τῷ χρόνῳ πρὸ τοῦ οὔτε πρότερον,
 ἀφ' οὗ ξύμμαχοι ἐγενόμεθα, ἀφ' οὗ ἐγίναμεν σύμμαχοι,
 οὔτε νῦν περιόψεσθαι, οὔτε τώρα θὰ ἀδιαφορήσουν,
 βοηθήσειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἀλλ' ὅτι θὰ βοηθήσουν ὅσον εἶναι δυνα-
 τόν.
 ἐπισκῆπτουσί τε ὑμῖν "Ὅθεν παραγγέλλουν εἰς σᾶς]
 πρὸς τῶν ὄρκων, ἐν ὀνόματι τῶν ὄρκων,
 οὓς οἱ πατέρες ὤμοσαν, τοὺς ὁποίους οἱ πρόγονοί (μας) ὠρκίσθη-
 σαν,
 μηδὲν νεωτερίζειν νὰ μὴ κάμνετε καμμίαν μεταβολὴν
 περὶ τὴν ξυμμαχίαν». εἰς τὴν συμμαχίαν».

Γραμματικά

αὐθὺς ἐπίρ. χρον. *βουλευσάμενοι* μετ. ἄορ. α' τοῦ *βουλεύομαι*. *κοινῶσαι*
 ἄπαρ. ἄορ. α' τοῦ *κοινῶω -ῶ*, ἐκοίνων, κοινῶσω, ἐκοίνωσα. *προκαλεῖται*
 ἔνεσ. μ.φ. τοῦ *προκαλέομαι -οῦμαι*. ἦν ὑποθ. σύνδ. *πείθωσι* ὑποτ. ἔνεσ.
 τοῦ *πείθω*. *σπείσασθαι* ἄπαρ. ἄορ. α' τοῦ *σπένδομαι*, ἐσπενδόμην, σπεί-
 σομαι, ἐσπειράσμη, ἔσπεισμα. *δηοῦν* ἄπαρ. ἔνεσ. τοῦ *δηῶω -ῶ*. *εἰκὸς*
 μετ. οὐδὲτ. τοῦ *εἰκα*, ἐέκειν. *προέσθαι* ἄπαρ. ἄορ. β' τοῦ *προΐεμαι*,
 ἴεμην, εἴσομαι, εἴμην, εἴμαι, εἴμην. *πρὸ τοῦ* τὸ ἄρθρον ἔχει ἀντωνυμι-
 κὴν σημ. (=τοῦτου), ὡς συμβαίνει πᾶρ' Ὀμήρῳ. *περιόψεσθαι* ἄπαρ.
 μέλλ. τοῦ *περιόρῶω -ῶ*. ὤμοσαν ἄορ. α' τοῦ *ἰμνυμι*.

Συντακτικά

οἱ δὲ (*πρέσβεις*) ὑποκ. *ἀκούσαντες*—*βουλευσάμενοι* χρον. μετ. (τῷ *Ἀρχι-*
δάμῳ) α' ἄντικ. τοῦ *ἔλεξαν*. *ὅτι βούλονται κοινῶσαι καὶ ποιεῖν* εἰδ. πρότ.
 (πλάγιος λόγος) χρησιμεύουσα ὡς β' ἄντικ. τοῦ *ἔλεξαν* τὰ δὲ ἄπαρ.
 εἶναι τελικά ὡς ἄντικ. τοῦ *βούλονται*. ἃ *προκαλεῖται* ἀναφ. πρότ. α'
 ἄντικ. τοῦ *κοινῶσαι*. (*Ἀρχίδαμος*) ὑποκ. ἃ ἄντικ. τοῦ *προκαλεῖται*. (*Ἀθη-*
ναίοις) β' ἄντικ. τοῦ *κοινῶσαι*. ἦν *πείθωσιν* (ὑποθ.)+*βούλονται ποιεῖν*
 (ἄποδ.)=ὑποθ. λόγος δ' εἶδους (προσδοκώμενον). αὐτοὺς ἄντικ. τοῦ *πεί-*
θωσιν ταῦτα ἄντικ. τοῦ *ποιεῖν*. *μέχρι τούτου* ἐμπρόθ. διορ. χρόνου.
σπείσασθαι—*δηοῦν* ἄντικ. εἰς τὸ *ἐκέλευον* τελ. ἄπαρ. (*Ἀρχίδαμον*) ἔννο-
 οῦμενον ὑποκ. τῶν ἄπαρ. *σφίσι* ἄντικ. τοῦ *σπείσασθαι*. *γῆν* ἄντικ. τοῦ
δηοῦν. *ἡμέρας* αἰτιατ. χρονικῆς διαρκείας, *ἐν αἷς*... ἀναφ. πρότ. *εἰκὸς ἦν*
 ἀπρόσ. φράσις. *κομισθῆναι* ὑποκ. (τοὺς *πρέσβεις*) ὑποκ. τοῦ *κομισθῆναι*.
ἐλθόντες—*βουλευσάμενοι* χρον. μετ. ὡς τοὺς *Ἀθηναίους* ἐμπρόθ. διορ.
 διευθύνσεως. *ἀπαγγέλλοντες* τροπ. μετ. *τοῖς ἐν τῇ πόλει*—*τοιαύδε* ἄντικ.
Ἀθηναῖοι ὑποκ. *προέσθαι*—*περιόψεσθαι*—*βοηθήσειν* ἄντικ. εἰδ. ἄπαρ.
 ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ *φασίν* ὡς λεκτικῷ. (*Ἀθηναῖοι*) ὑποκ. καὶ τῶν 3
 ἄπαρ.μ. (ταῦτοπροσωπία). *ὑμᾶς* ἄντικ. *ἀδικουμένους* κατηγορ. μετ. ἐκ
 τοῦ *προέσθαι* ἐξαρτωμένη. *ἐν οὐδενί* ἐμπρόθ. διορ. τόπου καὶ χρόνου.
ἐν τῷ χρόνῳ ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. *πρὸ τοῦ* ἐπιθ. διορ. (*προτέρου*). *ἀφ'*
οὗ... χρον. πρότ. *ξύμμαχοι* κατηγ. *κατὰ δύναμιν* ἐμπρόθ. διορ. τρόπου.
ὑμῖν ἄντικ. τοῦ *ἐπισκῆπτουσι*. *πρὸς τῶν ὄρκων* ἐμπρόθ. διορ. τοῦ ἐνώ-
 πιον καὶ ἐν ὀνόματι τίνος. *οὓς*... ἀναφ. πρότ. *οἱ πατέρες* ὑποκ. *οὓς* σύ-
 στοιχον ἄντικ. (=ὄρκους). *νεωτερίζειν* ἄντικ. τελ. ἄπαρ. ἐξαρτώμενον
 ἐκ τοῦ *ἐπισκῆπτουσι*. *μηδὲν* σύστοιχον ἄντικ. (=νεωτερισμόν). *περὶ τὴν*
ξύμμαχίαν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς.

Πραγματικά

αὐθις διὰ δευτέραν φοράν ἔρχονται εἰς ἐπαφήν μετὰ τοῦ πλήθους, ἐνῶ ἡ πρώτη φορά ἐγένετο, ὅταν ὁ Ἀρχίδαμος συνέστησεν ἔντιμον οὐδετερότητα καὶ εἰς τὰ δύο ἐμπόλεμα μέρη (Κεφ. 72). *πλήθους* ὁ λαὸς τῶν Πλαταιῶν. *μέχοι τούτου* τῆς γνώσεως τῶν ἀντιλήψεων τῶν Ἀθηναίων. *τὴν γῆν οὐκ ἔτεμεν* φθορὰ τῶν ἀγρῶν, πυρπόλησις τῶν δασῶν ἢ πάσης φύσεως δενδροτομῆαι. *ἀφ' οὗ ξύμμαχοι...* ἡ συμμαχία τῶν Ἀθηναίων καὶ Πλαταιῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 520 ἢ 519 π.Χ.

Νόημα

Οἱ πρέσβεις τῶν Πλαταιῶν ἀκούσαντες, ὅσα ὁ Ἀρχίδαμος πρότεινε καὶ συσκευθέντες μετὰ τοῦ λαοῦ ἀπήντησαν, ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ ἀποδεχθῶν αὐτά, ἀφοῦ προηγουμένως τύχουν τῆς ἐγκρίσεως τῶν Ἀθηναίων. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦν νὰ δοθῇ πίστῶσις χρόνου τόση, ὅση εἶναι ἀρκετὴ νὰ καλύψῃ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν τῶν πρέσβειων εἰς Ἀθήνας. Ὁ Ἀρχίδαμος ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν καὶ δὲν ἔβλαψε τὴν χώραν των. Οἱ Ἀθηναῖοι λαβόντες γινῶσιν ἐπληροφόρησαν τοὺς Πλαταιεῖς, ὅτι, ὅπως εἰς τὸ παρελθὸν πάντοτε ὑπῆρξαν παρὰ τὸ πλευρόν των σύμμαχοι πιστοί, ἔτσι καὶ τώρα δὲν θὰ τοὺς ἐγκαταλείψουν, ἀλλὰ θὰ τοὺς βοηθήσουν, ὅσον εἶναι δυνατόν' ἐπομένως ἐπιβάλλεται ἐν ὀνόματι τῶν ὄρκων τοὺς ὁποίους ὥρκισθησαν, νὰ διατηρήσουν τὴν μεταξύ των ὑπάρχουσαν συμμαχίαν.

Περίληψις

1. Οἱ Πλαταιεῖς ζητοῦν μικράν πίστῶσιν χρόνου συνεννοήσεως μετὰ τῶν Ἀθηναίων. 2. Ὁ Ἀρχίδαμος συνάπτει μικροπρόθεσμον ἀνακωχήν καὶ 3. Οἱ Ἀθηναῖοι συνιστοῦν διατήρησιν τῆς συμμαχίας των.

ΚΕΦ. 74

Τοιαῦτα τῶν πρέσβειων ἀπαγγειλάντων	Ἀφοῦ ἀνεκοίωσαν αὐτά οἱ πρέσβεις,
οἱ Πλαταιεῖς, ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι ὄρωντας καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δεῖ, καὶ ἄλλο πάσχοντας, ὅτι ἂν ξυμβαίη' ἐξελεθῆν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρίνασθαι,	οἱ Πλαταιεῖς ἀπεφάσισαν νὰ μὴ προδώσουν τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ νὰ ἀνεχθοῦν νὰ βλέπουν καὶ τὴν χώραν των νὰ καταστρέφεται ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη, καὶ ἄλλο νὰ πάσχουν, ὅτιδὴποτε συμβῇ' πρὸς τοῦτους νὰ μὴ ἐξέλθῃ κανεὶς πλέον, ἀλλὰ νὰ ἀπαντήσουν ἀπὸ τὸ τεῖχος,
ὅτι ἀδύνατά ἐστι σφίσι ποιεῖν, ἃ Λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται.	ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς αὐτοὺς νὰ πράττουν, ὅσα οἱ Λακεδαιμόνιοι προτείνουν.
ὡς δὲ ἀπεκρίναντο, ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς ἐς ἐπιμαρτυρίαν κατέστη	Ἀφοῦ δὲ ἀπήντησαν, τότε πρῶτον μὲν ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος ἐπεκαλέσθη ὡς μάρτυρας

καὶ θεῶν καὶ ἥρώων τῶν ἐγ-
χωρίων

λέγων φθε·

«Θεοὶ καὶ ἥρωες,

ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιίδα ἔ-
χετε,

ξυνίστορες ἔστε,

ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως,

ἐκλιπόντων δὲ προτέρων
τῶνδε

τὸ ξυνώμοτον,

ἐπὶ γῆν τὴν δε ἤλθομεν,

ἐν ἧ οἱ πατέρες ἡμῶν

εὐξάμενοι ὑμῖν

Μήδων ἐκράτησαν

καὶ αὐτὴν παρέσχετε εὐμενῆ
τοῖς Ἑλλησιν ἐναγωνίσα-
σθαι,

οὔτε νῦν ἀδικήσομεν,

ἦν τι ποιῶμεν·

προκαλεσάμενοι γάρ

πολλὰ καὶ εἰκότα

οὐ τυγχάνομεν.

ξυγγνώμονες δὲ ἔστε

κολάζεσθαι μὲν τῆς ἀδικίας

τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις,

τυγχάνειν δὲ τιμωρίας

τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως».

καὶ τοὺς Θεοὺς καὶ τοὺς ἐγχωρίους ἥρωας

λέγων ὡς ἐξῆς·

«Θεοὶ καὶ ἥρωες,

ὅσοι προστατεύετε τὴν Πλαταιϊκὴν χώραν,

νὰ εἴσθε μάρτυρες,

ὅτι οὔτε κατ' ἀρχὰς ἀδίκως,

ἀλλ' ἀφοῦ παρέβησαν πρῶτοι αὐτοὶ ἐδῶ

τὸν ὄρκον τῆς συνθήκης,

ἐξεστρατεύσαμεν ἐναντίον αὐτῆς ἐδῶ τῆς
χώρας,

εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ πρόγονοί μας,

ἀφοῦ ἐπεκαλέσθησαν τὴν βοήθειάν σας,

ἐνίκησαν τοὺς Μήδους

καὶ τὴν ὁποῖαν κατεστήσατε εὐνοϊκὴν

εἰς τοὺς Ἑλληνας ὡς πρὸς τὸ νὰ ἀγω-
νισθοῦν εἰς αὐτήν,

οὔτε τώρα θὰ ἀδικήσωμεν,

ἐὰν κάτι κακὸν πράττωμεν·

διότι, ἂν καὶ ἐπροτείναμεν

πολλὰς καὶ λογικὰς προτάσεις,

δὲν εἰσακούομεθα.

Διὰ τοῦτο συγκατανεύσατε

ὅπως τιμωροῦνται μὲν διὰ τὴν ἀδικίαν,

ὅσοι κάμνουν πρῶτοι τὴν ἀρχὴν,

(ὅπως) ἐπιβάλλουν δὲ τὴν τιμωρίαν,

ὅσοι νομίμως (τὴν) ἐπιδιώκουν».

Γραμματικά

προδίδοναι ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ *προδίδωμι*. *ἀνέχεσθαι* ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ *ἀνέχομαι*, ἠνειχόμεν, ἀνέξομαι, ἠνεσχόμεν (μὲ ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν αὐξήσιν). *τεμνομένην* μετ. ἔνεσ. τοῦ *τέμνωμι*. ἔτεμνόμην. τεμοῦμαι, τμηθήσομαι, ἔτεμόμην, ἐτμήθη, τέτμημα, ἐτετμήμην. ὡς χρον. σύνδ. *ἀποκρίνασθαι* ἀπαρ. ἄορ. ἀ' τοῦ *ἀποκρίνομαι*. *ἐντεῦθεν* ἐπίρ. χρονικόν. *κατέστη* ἄορ. β' τοῦ *καθίσταμαι*. ὦδε ἐπίρ. δεικτικόν. ἔστε προστ. ἔνεσ. τοῦ *εἶμι*. *τὴν ἀρχὴν* ἐπίρ. χρον. *ἐκλιπόντων* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἐκλείπω*. *εὐξάμενοι* μετ. ἄορ. ἀ' τοῦ *εὐχομαι*. *παρέσχετε* ἄορ. β' τοῦ *παρέχω*. *ἐναγωνίσασθαι* ἀπαρ. ἄορ. ἀ' τοῦ *ἐναγωνίζομαι*. *ξυγγνώμονες* ἐπίθ. δικατ. (δ, ἧ *ξυγγνώμων*, τὸ *ξυγγνωμον*. *ὑπάρχουσι*—*ἐπιφέρουσι* μετ. ἔνεσ.

Συντακτικά

Τοιαῦτα σύστοιχον ἀντικ. (τοιαύτας ἀγγελίας). τῶν πρέσβων ὑποκ. ἀπαγγελιάντων γεν. ἀπόλυτος χρον. οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. μὴ προδίδοναι—ἀνέχεσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἐβουλευσαντο ἐξαρτώμενα. Ἀθηναίους ἀντικ. τοῦ προδίδοναι. καὶ ὀρῶντας καὶ πάσχοντας κατηγορ. μετ. ἐξαρ-

τώμεναι ἐκ τοῦ ἀνέχεσθαι ὡς ψυχικοῦ πάθους σημαντικοῦ. γῆν ἄντικ. τοῦ δρῶντας. τεμνομένην κατηγορ. μετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ δρῶντας ὡς αἰσθητικοῦ· αἱ μετ. δρῶντας καὶ πάσχοντας ἐτέθησαν κατ' αἰτία. λόγω τῆς παρεμβολῆς τοῦ εἰ δεῖ, ἐνῶ θά ἔπρεπε νὰ τεθοῦν κατ' ὄνομ. λόγω τῆς ταυτοπροσωπίας πρὸς τὸ ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. εἰ δεῖ (ταύτην τέμνεσθαι) ἔλλειπτι. πρότ. ἄλλο σύστοιχον ἄντικ. τοῦ πάσχοντας. ὅ,τι ἂν ξυμβαίνει ἀναφ. ὑποθ. προτ. χρησιμεύουσα ἐπίσης ὡς ἄντικ. τοῦ πάσχοντας. ὡς ὑποκ. τοῦ ἄπρος. ξυμβαίνει νοεῖται τὸ (πάσχειν). ἐξελθεῖν—ἀποκρίνασθαι ἄντικ. (τελ. ἄπαρ.) ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ἐβουλεύσαντο. μηδένα ὑποκ. ἀπὸ τοῦ τείχους ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ὅτι ἀδύνατα... εἶδ. πρότ. ὡς ἄντικ. τοῦ ἀποκρίνασθαι. ἀδύνατα (=ἀδύνατόν ἐστι) ἄπρος. φράσις δεχομένη ὡς ὑποκ. τὸ ποιεῖν. σφίσι δοτ. προσωπ. ἃ Λακεδ... ἀναφ. πρότ. ὡς ἄντικ. τοῦ ποιεῖν. Λακεδαιμόνιοι ὑποκ. ἃ ἄντικ. ὡς ἀπεκρίναντο χρον. πρότ. (οἱ πρέσβεις) ὑποκ. ἐνευθεν τοπικὸν ἐπίρ., ἀλλ' ἐδῶ χρονικόν. Ἀρχίδαμος ὑποκ. ὁ βασιλεὺς παράθεσις. λέγων τροπ. μετ. ὧδε ἐπίρ. διορ. τρόπου. ἐς ἐπιμαρτυρίαν κατέστη=ἐπεμαρτύρατο. Θεῶν καὶ ἡρώων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπιμαρτυρίαν. ἐγχωρίων ἐπίθ. διορ. ὅσοι... ἔχετε ἀναφ. πρότ. ὅσοι ὑποκ. γῆν ἄντικ. τὴν Πλαταιίδα ἐπίθ. διορ. Θεοὶ καὶ ἥρωες ὑποκ. τοῦ ἔστε. ξυνίστορες κατηγ. ὅτι οὐκ ἤλθομεν—οὔτε (ὅτι) ἀδικήσομεν εἶδ. προτ. ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ ξυνίστορες ἔστε, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσιν ὡς ἄντικ. τὴν ἀρχὴν ἐπίρ. διορ. χρόνου. ἀδίκως ἐπίρ. διορ. τρόπου. ἐκλιπόντων γεν. ἀπόλ. χρον. τῶνδε ὑποκ. προτέρων κατηγ. τὸ ξυνώμοτον (=τὴν ξυνωμοσίαν) ἄντικ. τοῦ ἐκλιπόντων. ἐπὶ γῆν ἐμπρόθ. διορ. ἐχθρικήν διευθύνσεως. ἐν ἧ... ἀναφ. πρότ. οἱ πατέρες ὑποκ. ἡμῶν γεν. κτητική. εὐξάμενοι χρον. μετ. ὑμῖν ἄντικ. τοῦ εὐξάμενοι. Μήδων ἄντικ. τοῦ ἐκράτησαν. καὶ αὐτὴν (=καὶ ἦν) ἀναφ. πρότ. αὐτὴν—τοῖς Ἕλλησι ἄντικ. εὐμενῆ κατηγ. ἐναγωνίασθαι=ἐν αὐτῇ ἀγωνίασθαι=ἐν αὐτῇ τὸν ἀγῶνα τελέσεια ἄπαρ. ἀναφορᾶς εἰς τὸ εὐμενῆ. τι σύστοιχ. ἄντικ. (κατ' εὐφημισμὸν) ἀντὶ κακόν τι. ἦν ποιῶμεν (ὑπόθ.) + ἀδικήσομεν (ἀπόθ.)=ὑποθ. λόγος δ' εἶδους (προσδοκώμενον). προκαλεσάμενοι ἐνδοτ. μετ. πολλὰ καὶ εἰκότα ἄντικ. ἔστε ρ. (ὑμεῖς) ὑποκ. ξυγγνώμονες κατηγ. κολάζεσθαι ἄπαρ. σκοποῦ ὡς α' ἄντικ. τοῦ ξυγγνώμονες ἔστε. τοῖς ὑπάρχουσι ὡς β' ἄντικ. τοῦ ξυγγνώμονες ἔστε (δοτ. ἀναφορᾶς) καὶ ὡς ὑποκ. τοῦ κολάζεσθαι. προτέροις κατηγ. τῆς ἀδικίας γεν. αἰτίας ἀναφερομένη εἰς τὸ κολάζεσθαι ἢ ὡς ἄντικ. τοῦ ὑπάρχουσι. τυγχάνειν ἄπαρ. σκοποῦ ὡς α' ἄντικ. τοῦ ξυγγνώμονες ἔστε. τοῖς ἐπιφέρουσι ὡς β' ἄντικ. τοῦ ξυγγνώμονες ἔστε (δοτ. ἀναφορᾶς) καὶ ὡς ὑποκ. τοῦ τυγχάνειν. τιμωρίας ἄντικ. εἰς τὸ τυγχάνειν. (αὐτὴν) τὴν τιμωρίαν ἄντικ. τοῦ ἐπιφέρουσι. νομίμως ἐπίρ. διορ. τρόπου. τοῖς ὑπάρχουσι—τοῖς ἐπιφέρουσι αἱ μετ. εἶναι ἐπιθετικάι.

Πραγματικά

ἀπὸ τοῦ τείχους ἐκ τούτου συμπεραίνεται, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἴσταντο ἐγγύτητα τοῦ τείχους. Θεῶν Ζεὺς—Ἀπόλλων—Τελεία καὶ Κιθαιρωνία Ἦρα—Ἀρεία Ἀθηνᾶ. ἡρώων Ἀνδροκράτης, Ἡρακλῆς. τὸ ξυνώμοτον οἱ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων δοθέντες ὄρκοι μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην. ἐναγωνίασθαι νὰ διεξαχθῇ ὁ ἀγὼν εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Πλαταιῶν.

Νόημα

Ἀφοῦ οἱ Πλαταιεῖς ἔμαθον τὰς διαθέσεις καὶ τὰς συστάσεις τῶν Ἀθηναίων, ἀπεφάσισαν νὰ μὴ διαλύσουν τὴν συμμαχίαν των ἔστω καὶ ἂν ἐβλεπον τὴν μὲν χῶραν των νὰ λεηλατῆται, ἑαυτοὺς δὲ νὰ πάσχουν. Ἐπίσης νὰ διακόψουν τὰς διαπραγματεύσεις μὲ τὸν Ἀρχίδαμον ἀπαντώντες ἀπὸ τὸ τείχος ἀρνητικῶς εἰς τὰς προτάσεις του. Ὁ Ἀρχίδαμος πρὸ τοιαύτης ἀπαντήσεως ἐπεκαλέσθη ὡς μάρτυρας

τούς ἐγγχωρίους θεοὺς καὶ ἥρωας τοὺς προστατεύοντας τὴν Πλαταικὴν χώραν καὶ βοηθήσαντας εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην καὶ εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιτορκία τῶν Πλαταιέων ἠνάγκασε τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ ἐκστρατεύσουν κατ' αὐτῶν καὶ ὅτι μόνον οἱ Πλαταιεῖς θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν μελλοντικὴν ἀδικίαν τῶν. Ἡ ἐπιτορκία δὲ τῶν Πλαταιέων ἐξεδηλώθη πρῶτον μὲν, διότι παρέβησαν τὴν μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην γενομένην ἔνορκον συνθήκην καὶ δεύτερον, διότι ἀπέρριψαν τὰς ἐπανειλημμένας λογικὰς του προτάσεις. Τέλος ὁ Ἀρχίδαμος παρακαλεῖ τοὺς θεοὺς, ὅπως συγκατατεθοῦν, 1. εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν πρῶτον ἀδικησάντων Πλαταιέων καὶ 2. εἰς τὴν ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομίμως ἐπιβαλλόντων ταύτην Λακεδαιμονίων.

Περιλήψεις

1. Οἱ Πλαταιεῖς ἀπορρίπτουν τὰς προτάσεις τοῦ Ἀρχιδάμου καὶ
2. Ὁ Ἀρχίδαμος ἐπικαλούμενος τοὺς θεοὺς εὐχεται τὴν νίκην τῶν ἰτιμωρῶν Πελοποννησίων.

ΚΕΦ. 75.

Τοσαῦτα ἐπιθειάσας

καθίστη ἐς πόλεμον τὸν στρατόν

καὶ πρῶτον μὲν περιεστάρωσαν

αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν,

ἃ ἔκοψαν.

τοῦ μηδὲνα ἔτι ἐξιέναι,

ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς τὴν πόλιν,

ἐλπίζοντες ἔσσεσθαι

ταχίστην τὴν αἴρεσιν αὐτῶν στρατεύματος τοσοῦτου ἐργαζομένου.

Ξύλα μὲν οὖν τέμνοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας

παρφοκοδόμουν ἐκατέρωθεν,

φορητῶν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα.

ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ

καὶ λίθους καὶ γῆν

καὶ εἴτι ἄλλο μέλλοι

ἀνύτειν ἐπιβαλλόμενον.

ἔχουν δὲ ἡμέρας ἑβδομήκοντα

καὶ νύκτας ξυνεχῶς,

Ἄφοῦ τοιουτοτρόπως ἐπεκαλέσθη τοὺς θεοὺς ὡς μάρτυρας

παρεσκευάζε πρὸς πόλεμον τὸν στρατόν

καὶ πρῶτον μὲν περιέφραξαν διὰ πασσαλῶν

τὴν πόλιν ἀπὸ δένδρα,

τὰ ὅποια ἔκοψαν,

διὰ νὰ μὴ ἐξέρχεται κανεὶς πλέον,

ἔπειτα χῶμα συνεσώρευον πρὸς τὴν πόλιν,

διότι ἠλπίζον, ὅτι θὰ εἶναι

ταχίστη ἢ ἄλωσις αὐτῆς,

ἐφ' ὅσον θὰ εἰργάζετο τόσον πολὺ στρατεύμα.

Ξύλα μὲν λοιπὸν κόπτοντες ἀπὸ τῶν Κιθαιρῶνας

ἐτοποθέτουν πλησίον (τοῦ χῶματος) καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη

θέτοντες σταυρωτὰ ἀντὶ τοίχων,

διὰ νὰ μὴ διασκορπίζεται εἰς μεγάλην ἔκτασιν τὸ χῶμα.

Ἐπεσώρευον δὲ χαμόκλαδα εἰς αὐτὸ

καὶ λίθους καὶ χῶμα

καὶ ὅτι ἄλλο ἐπρόκειτο

νὰ συντελῆ εἰς τὴν ἀνύψωσιν προστιθέμενον.

Ἐσώρευον δὲ χῶμα ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἡμέρας

καὶ νύκτας συνεχῶς,

διηρημένοι κατ' ἀναπαύλας,
ὥστε τοὺς μὲν φέρειν,
τοὺς δὲ αἰρεῖσθαι ὕπνον τε
καὶ σίτον·

Λακεδαιμονίων τε οἱ ξεναγοὶ
καὶ ἑκάστης πόλεως (οἱ
στρατηγοὶ)

οἱ ξυνεφεστῶτες
ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον.
οἱ δὲ Πλαταιῆς ὀρώντες
τὸ χῶμα αἰρόμενον
ξύλινον τεῖχος ξυθέντες
καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυ-

τῶν τείχει,
ἢ προσεχοῦτο,
ἔσφοκόδουσαν ἐς αὐτὸ πλίν-

θους
καθαιροῦντες ἐκ τῶν ἐγγύς
οἰκιῶν.

Ξύνδεσμος δ' ἦν αὐτοῖς τὰ
ξύλα,
τοῦ μὴ εἶναι τὸ οἰκοδόμημα
ἀσθενές

ὕψηλόν γιγνόμενον,
καὶ προκαλύμματα εἶχε
δέρρεις καὶ διφθέρας,

ὥστε τοὺς ἐργαζομένους
καὶ τὰ ξύλα

μῆτε βάλλεσθαι πυρφόροις
οἰστοῖς

ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι.
ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τεί-

χους μέγα,
καὶ τὸ χῶμα ἀντανῆει αὐτῷ

εὐ σχολαίτερον.

καὶ οἱ Πλαταιῆς τοῖόνδε τι
ἐπινοοῦσι·

διελόντες τοῦ τείχους,
ἢ προσέπιπτε τὸ χῶμα,
ἔσεφουρον τὴν γῆν.

διηρημένοι εἰς τμήματα,
ὥστε ἄλλοι μὲν νὰ μεταφέρουν ὕλικὰ
ἄλλοι δὲ νὰ τρώγουν καὶ νὰ κοιμούνται·

καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀρχηγοὶ τοῦ στρα-

τοῦ ἑκάστης συμμαχικῆς πόλεως,
καὶ (οἱ στρατηγοὶ) ἑκάστης πόλεως,

οἱ ὅποιοι συνεπετήρουν
ἐξηνάγκαζον εἰς τὸ ἔργον.

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ ἔβλεπον,
ὅτι τὸ χῶμα ἀνυσοῦτο,
ἀφοῦ κατεσκεύασαν ξύλινον προτειχίσμα,
καὶ ἔτοποθέτησαν εἰς τὸ ἰδικόν των
τείχος,

ὅπου συσεωρεῦετο τὸ χῶμα,
ἔτοποθέτουσαν ἐντὸς αὐτοῦ πλίνθους.

κατεδαφίζοντες ἀπὸ τὰς πλησίον (εὐρι-

σκομένας) οἰκίας.
Μέσον δὲ συνδέσεως αὐτῶν ἦσαν τὰ
ξύλα,

διὰ νὰ μὴ ἀποβῆ ἀδύνατον τὸ οἰκοδόμημα,
ἐπειδὴ θὰ ἐγίνετο ὕψηλόν,

καὶ ὡς προκαλύμματα εἶχε
ἀκατέργαστα καὶ κατειργασμένα δέρ-

ματα,
ὥστε οἱ ἐργαζόμενοι καὶ τὰ ξύλα

νὰ μὴ προσβάλλωνται ἀπὸ πυρφόρα βέλη,

ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀσφαλεῖς.

Ἐψώνετο δὲ τὸ τείχος, ὥστε τὸ ὕψος
αὐτοῦ νὰ γίνῃ μέγαλο,

καὶ τὸ χῶμα παραλλήλως ὕψουτο πρὸς
αὐτὸ

μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα.

Καὶ οἱ Πλαταιεῖς ἐπινοοῦσαν τὸ ἐξῆς·

ἀφοῦ ἐχάλασαν μέρος τοῦ τείχους,
ὅπου ἐγίνετο ἢ πρόσχωσις
ἔφερον μέσα (εἰς τὴν πόλιν) τὸ χῶμα.

Γραμματικά

ἐπιθειάσας μετ. ἀορ. α' (=ἐπεθειάσα) τοῦ ἐπιθειάζω. καθίστη, παρατ.

τοῦ καθίστημι (ἀποπειρατικός). *περιεσταύρωσαν* ἀόρ. ἀ' τοῦ *περιεσταυρόω*-*ω*. τοῖς δένδροισιν (ἀντὶ δένδροις) συνηθέστερος τύπος ἐκ τοῦ τριτοκλ. ὁ δένδρος -*εως*. ἐπεξίεμαι ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ ἐπεξέρομαι. ἔχουν παρατ. τοῦ χώννυμι ἢ χῶν-*ω*, ἔχουν, χῶσω, ἔχωσα, κέχωκα, κέχωκα. τέμνοντες μετ. ἔνεσ. τοῦ τέμνω, ἔτεμνον, τεμῶ, ἔτεμον, τέμηκα, ἔτεμήκειν. παρφοκοδόμου παρατ. τοῦ παρφοκοδομέω-*ω*, ῶκοδόμου, οἰκοδομήσω, ῶκοδόμησα, ῶκοδόμηκα. φορημὸν ἐπίρ. ἐκ τοῦ φορμός. τιθέντες μετ. ἔνεσ. τοῦ τίθημι. διαχέωθον εὐκτ. ἔνεσ. τοῦ διαχέομαι, ἐχεόμην, χέομαι, χυθήσομαι, ἐχεάμην, ἐχύθην, κέχυμαι, ἐκεχύμην. ἐφόρουν παρατ. τοῦ φορέω-*ω*, ἐφόρουν, φορήσω, ἐφόρησα. ἀνύτειν ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ ἀνύτω ἢ ἀνύω, ἦνυον, ἀνύσω, ἦνυσα, ἦνυκα, ἦνύκειν. μέλλοι εὐκτ. ἔνεσ. τοῦ μέλλω, ἔμελλον καὶ ἤμελλον, μελλήσω, ἐμέλλησα. διηρημένοι μετ. παρακ. τοῦ διαιρέομαι -*οῦμαι*. αἰρεῖσθαι ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ αἰρέομαι -*οῦμαι*. ξυνεφεστῶτες μετ. παρακ. τοῦ ξυνεφίσταμαι. αἰρόμενον μετ. ἔνεσ. τοῦ αἶρομαι, ἦρόμην. ἀροῦμαι, ἀρήσομαι, ἥράμην, ἥρθην, ἦρμαι, ἦρμην. ξυνθέντες μετ. ἀορ. β' τοῦ ξυντίθημι, ἐπιστήσαντες μετ. ἀορ. ἀ' τοῦ ἐπίστημι. ἢ ἀναφ. τοπ. ἐπίρ. προσεχούτο παρατ. τοῦ προσχέομαι -*οῦμαι*, ἐχούμην, χωσθήσομαι, ἐχῶσθην, κέχωσμαι. πλίνθους θηλ. ἢ πλίνθος καθαιρουῦντες μετ. ἔνεσ. τοῦ καθαιρέω-*ω*. δέροεις τριτόκλ. ἢ δέροις -*εως*. βάλλεσθαι ἀπαρ. ἔνεσ. τοῦ βάλλομαι. ἦρετο παρατ. τοῦ αἶρωμαι. σχολαίτερον ἐπίρ. συγκρ. βαθ. (σχολαίως—σχολαίτατα) ἐκ τοῦ ἐπιθ. σχολαῖος=ὁ βραδέως ἐνεργῶν. ἀντανήει παρατ. τοῦ ἀντανέρομαι. διελόντες μετ. ἀορ. β' τοῦ διαιρέω-*ω*. ἐσφορουν παρατ. τοῦ ἐσφορέω-*ω*.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚῸ

τοσαῦτα σύστοιχ. ἀντικ. (τοσοῦτους ἐπιθειασμούς). ἐπιθειάσας χρον. μετ. ἐς πόλεμον ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. (Ἄρχιδάμος) ὑποκ. τὸν στρατὸν ἀντικ. (ὁ στρατὸς) νοεῖται ὡς ὑποκ. τοῦ περιεσταύρωσαν (σχῆμα κατὰ σύνεσιν). αὐτοὺς (=τὴν πόλιν) ἀντικ. τοῖς δένδροισιν δοτ. ὄργάνου. ἃ ἔνοψαν ἀναφ. πρότ. (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ὑποκ. ἃ ἀντικ. τοῦ ἐπεξίεμαι ἔναρθρον ἀπαρ. σκοποῦ (τελικὸν αἷτιον). μηδένα ὑποκ. χῶμα σύστοιχ. ἀντικ. πρὸς τὴν πόλιν ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐλπίζοντες αἰτιολ. μετ. ἐσεσθαι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἐλπίζοντες ἐξαρτώμενον. τὴν αἶρσιν ὑποκ. ταχίστην κατηγ. αὐτῶν γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ αἶρσιν. ἐργαζομένου γεν. ἀπόλυτος αἰτιολ. στρατεύματος ὑποκ. τοσοῦτου ἐπιθ. διορ. τέμνοντες χρον. μετ. ξύλα ἀντικ. ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας βραχυλογία (=ἐν τῷ Κιθαιρῶνι τέμνοντες καὶ ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας κομίζοντες) ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐκατέρωθεν ἐπίρ. διορ. τόπου. φορημὸν ἐπίρ. διορ. τρόπου. ἀντὶ τοῖχων ἐμπρόθ. διορ. ἀντικαταστάσεως καὶ ὁμοιότητος.

τιθέντες τροπ. μετ. ὅπως μή... τελ. πρότ. (εὐκτικὴ πλαγίου λόγου). διότι ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου παρφοκοδόμου. τὸ χῶμα ἀντικ. ἐπὶ πολλὴ ἐμπρόθ. διορ. ἐκτάσεως τοπικῆς. ὕλην καὶ λίθους καὶ γῆν καὶ εἴτι ἄλλο ἀντικ. τοῦ ἐφόρουν (σχῆμα πολυσύνδετον). ἐς αὐτὸ ἐμπρόθ. διορ. τόπου. εἰ μέλλοι (ἀναφ. ὑπόθ.) + ἐφόρουν (ἀπόδ. ἔννοου-μένω=ὑπόθ. λόγος γ' εἰδους (ἀόριστος ἐπανάληψις ἐν τῷ παρελθόντι). τι ὑποκ. ἄλλο ἐπιθ. διορ. ἀνύτειν=ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). ἐπιβαλλόμενον τροπ. μετ. ἡμέρας—γύγκτας αἰτιατ. χρόν. διαρκείας. ἐβδομήκοντα ἐπιθ. διορ. ξυνεχῶς ἐπίρ. διορ. τρόπου. διηρημένοι τροπ. μετ. κατ' ἀναπαύλας ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. ὥστε... φέρειν... αἰρεῖσθαι ἀπαρ. συμπερασμ. πρότ. τοὺς μὲν ὑποκ. τοῦ φέρειν. τοὺς δὲ ὑποκ. τοῦ αἰρεῖσθαι. ὕπνον καὶ σίτον ἀντικ. οἱ ξεναγοί, οἱ ξυνεφεστῶτες (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἠνάγκαζον. Λακεδαιμονίων γεν. διαίρ. ἐκάστης πόλεως γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἔννοου-μένον (στρατηγῶν). ἐς τὸ ἔργον ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. ὄρωντες αἰτιολ. μετ. τὸ χῶμα ἀντικ. τοῦ ὄρωντες καὶ ὑποκ. τοῦ αἰρόμενον=κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ ὄρωντες ἐξαρτωμένη ὡς αἰσθητικοῦ. ξυνθέντες—ἐπιστήσαντες χρον. μετ. τεῖχος ἀντικ. ξύλινον ἐπιθ. διορ. τῷ τείχει

άντικ. τοῦ ἐπιστήσαντες. ἐαυτῶν γεν. κτητική. ἦ... ἀναφ. πρότ. ἐς αὐτὸ ἐμπρόθ. διορ. τόπου. πλίνθους ἀντικ. καθαιρούνης τροπ. μετ. ἐκ τῶν οἰκίων ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐγγὺς ἐπιθ. διορ. τὰ ξύλα ὑποκ. τοῦ ἦν (Ἄττικῆ σύντ.). ξύνδεσμος κατηγ. αὐτοῖς δοτ. ἀντικ. εἰς τὸ ξύνδεσμος. τοῦ μὴ εἶναι ἔναρθρον ἄπαρ. σκοποῦ (τελικὸν αἴτιον). τὸ οἰκοδόμημα ὑποκ. ἀσθενές κατηγ. γιγνόμενον αἰτιολ. μετ. ὑψηλὸν κατηγ. δέρρεις—διφθέρας ἀντικ. τοῦ εἶχεν. (τὸ οἰκοδόμημα) ἔννοοῦμενον ὑποκ. τοῦ εἶχεν. προκαλύμματα κατηγ. ὥστε... ἄπαρ. συμπερασμ. πρότ. τοὺς ἐργαζομένους (ἐπιθ. μετ.) καὶ τὰ ξύλα ὑποκείμενα τοῦ βάλλεσθαι. οἰστοῖς δοτ. ὄργανου. πυρφόροις ἐπιθ. διορ. ὁ τε ἔχει ἀντιθετ. σημ.—ἀλλά. (ἐργαζομένοις—τὰ ξύλα) ἔννοοῦνται καὶ πάλιν ὡς ὑποκ. τοῦ εἶναι. ἐν ἀσφαλείᾳ (ἀσφαλῆ) κατηγ. τὸ ὕψος ὑποκ. τοῦ τείχους γεν. κτητική. μέγα προληπτικὸν κατηγ. ἢ τοῦ ἀποτελέσματος (=ὥστε μέγα γενέσθαι). τὸ χῶμα ὑποκ. αὐτῶ (=τῶ τείχει) ἀντικ. οὐ σχολαίτερον ἐπιρ. διορ. τρόπου (σχήμα λιτότητος). οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. τι σύστοιχ. ἀντικ. τοιόνδε ἐπιθ. διορ. διελόντες χρον. μετ. τοῦ τείχους γεν. διαίρ. ἢ προσέειπτε ἀναφ. πρότ. ἦ δοτικοφανές τοπικ. ἐπιρ. τὸ χῶμα ὑποκ. τὴν γῆν ἀντικ.

Πραγματικά

περιεστὰυρωσαν τὰ ὀρθὰ ξύλα οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουον σταυρούς. αὐτοὺς τὴν πόλιν. τοῖς δένδροισιν νοοῦνται τὰ ὀπωροφόρα δένδρα τῶν Πλαταιέων, ἅτινα κοπέντα καὶ ἐπεξεργασθέντα μετεβλήθησαν εἰς πασσάλους διὰ τὴν περιχαράκωσιν τῆς πόλεως. ἔχουν πρὸς τὴν πόλιν ἐσώρευον χῶμα μόνον πρὸς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς πόλεως, ὅπου ἦτο τὸ τείχος καὶ ἀκριβέστερον εἰς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ τείχους, τὸ ὅποιον ἔθεωρεῖτο εὐάλωτον· ὁ σκοπὸς δὲ ἦτο νὰ φθάσῃ τὸ δημιουργούμενον πρόχωμα τὸ ὕψος τοῦ τείχους, ἵνα ἐκεῖθεν διὰ πολιορκητικῶν μηχανῶν ἢ ἄλλως πῶς κυριεύσουν τὸ τείχος. Τοῦτο ἀκριβῶς συνέβη καὶ ὑπὸ τοῦ Κύρου πρὸς ἄλλωσιν τῶν Ἰωνικῶν πόλεων. ξύλα. κορμούς δένδρων· μεταβαλλομένοις εἰς πλευρὰ ξύλινα. φορητὸν ὅπως εἶναι ἐναλλασσόμενον τὸ πλέγμα μιᾶς ψάθας. ὕλην θάμνους, φύγανα, κλάδους δένδρων. ἐς αὐτὸ ἐντὸς τοῦ κενοῦ τοῦ δημιουργουμένου ἐκ τῆς διασταυρώσεως τῶν κορμῶν δένδρων. ἐβδομηκοντα ἡμέρας καὶ νύκτος εἶναι ὑπερβολὴ διὰ στρατῶν 60 χιλ. νυχθημερὸν ἐργαζόμενον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μόνον 7—8 χιλ. Ἀθηναῖοι ἄλλοτε περιέκλεισαν τὸ Δῆλιον εἰς 2½ ἡμέρας διὰ χῶματος εἰς τὸν περίβολον ὀλοκλήρου τῆς πόλεως. ἀναπαύλας τμήματα χρόνου, καθ' ἃ, ὅταν οἱ μὲν εἰργάζοντο, οἱ ἄλλοι ἔτρωγον ἢ ἐκοιμῶντο καὶ τάνάπαλιν. ξεναγοὶ Λακεδαιμόνιοι ἀρχηγοὶ διοικοῦντες τοὺς στρατοὺς τῶν συμμαχικῶν πόλεων ἐν καιρῷ πολέμου εἰς οὓς ὑπῆλγοντο καὶ οἱ ἰδιαιτέροι στρατηγοὶ ἐκάστης συμμαχικῆς πόλεως. ξύλινα τείχος διπλοῦν ξύλινον ἐπικάλυμμα, τοῦ ὁποίου τὸ ἐσωτερικὸν ἐγεμίζετο μὲ πλίνθους. ἐπιστήσαντες τοποθετήσαντες αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τείχους. δέρρις δερμάτινον ἔνδυμα ἀκατέργαστον. διφθέρα (ἄραβ. δεφτέρι) δέρμα κατεριγασμένον ὡς ἔνδυμα τῶν πτωχῶν καὶ ἀγροτῶν καὶ χρήσιμος χάρτης πρὸς γραφὴν (περογαμνή). πυρφόροι οἰστοὶ βέλη ἔχοντα ἐμποτισμένα τὰ ἄκρα δι' εὐφλέκτων ὕλων, τὰ ὅποια ἤναπτον καὶ ἔρριπτον ἐπὶ ξυλίων τειχῶν ἢ ἄλλων κατασκευασμάτων διὰ νὰ προκαλέσουν πυρκαϊὰς. ἐπινοοῦσι τοὺς Πλαταιεῖς διακρίνει δξυτάτη ἀντίληψις καὶ πονηρία.

Νόημα

Μετὰ τὴν εὐχὴν, τὴν ὁποῖαν ἀνέπειψεν πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Ἄρχιδαμος, ἤρχισε τὰς πολεμικὰς του ἐνεργείας· καὶ κατὰ πρῶτον μὲν περιέφραξαν τὴν πόλιν τῶν Πλαταιῶν μὲ πασσάλους δένδρων, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς· ἔπειτα δὲ μεταφέροντες πολὺ

χῶμα ἐδημιούργησαν ἕνα πρόχωμα ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀσθενές σημεῖον τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ὅπου ἐσκόπευον νὰ ἐπιτεθοῦν διὰ νὰ καταστῇ εὐκολωτέρα ἢ ἄλως αὐτῆς. Τὸ πρόχωμα αὐτὸ ἐκ χῶματος περιέφραξαν σταυρωτὰ μὲ κορμούς δένδρων κομμένων ἀπὸ τὸν Κιθαιρῶνα διὰ νὰ μὴ διασκορπίζεται τὸ χῶμα καὶ ἐπὶ πλέον ἐτοποθέτουσιν ἐντὸς αὐτοῦ πάσης φύσεως χαμόκλαδα διὰ νὰ ὑψωθῇ συντομώτερον. Ἡ ἐργασία αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἡμερώνυχτα συστηματικῶς καὶ ἐντατικῶς ὑπὸ τὴν ἀγρυπνίαν παρακολούθησιν τῶν Λακεδαιμονίων ἀρχηγῶν καὶ τῶν στρατηγῶν ἐκάστης συμμαχικῆς πόλεως.

Οἱ Πλαταιεῖς βλέποντες ἄμεσον κίνδυνον ἐκ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ προχώματος ἀντέδρασαν ὡς ἐξῆς: ἐπάνω εἰς τὸ τείχος τῶν ἔκτιζον ξύλινον οἰκοδόμημα γεμίζοντες ἐσωτερικῶς μὲ πλίνθους καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτοντες διὰ δερμάτων πρὸς προστασίαν καὶ τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ξύλων ἀπὸ τὰ πυρφόρα βέλη. Ἀλλὰ τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ ὕψος τοῦ τείχους τῶν Πλαταιέων ἠῤῥξανε καὶ τὸ ὕψος τοῦ προχώματος τῶν Θηβαίων.

Τότε οἱ Πλαταιεῖς κατέφυγον καὶ εἰς ἄλλο τέχνασμα· δηλαδὴ ἐκρήμνισαν ἕνα μέρος τοῦ τείχους τῶν ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον τοῦ προχώματος τῶν Θηβαίων καὶ ἔτσι παρέσυρον τὸ χῶμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως.

Περίληψις

1. Ἡ διὰ πασσάλων περίφραξις τῆς πόλεως, 2. Ἡ κατασκευὴ προχώματος, 3. Ἡ ὑπὸ τῶν Πλαταιέων ἀνυψώσις τοῦ τείχους τῶν καὶ 4. Τέχνασμα ὑπεξαίρεσεως τοῦ χῶματος.

ΚΕΦ. 76.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι (τοῦτο)	Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ὅταν ἀντελήφθησαν (αὐτό),
ἐνεῖλλοντες πηλὸν	γεμίζοντες μὲ λάσπην
ἐν ταρσοῖς καλάμου	κοφίνια καλαμῆνια
ἐσέβαλον ἐς τὸ διηρημένον (τοῦ χῶματος),	ἔρριπτον εἰς τὸ κενὸν (τοῦ χῶματος),
ὅπως μὴ διαχεόμενον φοροῖτο,	διὰ νὰ μὴ μεταφέρεται διασκορπιζόμενον,
ὡσπερ ἡ γῆ.	ὅπως ἀκριβῶς τὸ χῶμα.
οἱ δὲ ταύτη ἀποκληρόμενοι	Ἐκεῖνοι δέ, ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως ἠμποδίζοντο,
τοῦτο μὲν ἐπέσχον,	ταύτην μὲν τὴν προσπάθειαν ἐσταμάτησαν,
ὑπόνομον δὲ ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες	ἀφοῦ ἤνοιξαν δὲ ὑπόνομον ἐκ τῆς πόλεως
καὶ ζυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα	καὶ ὑπελόγησαν ἀκριβῶς (τοῦτον) κάτωθεν τοῦ προχώματος
ὑφείλκον αὖθις παρὰ σφᾶς τὸν χοῦν	ἔσυρον κρυφίως πάλιν πρὸς τὸ μέρος τῶν τῶ χῶμα
καὶ ἐλάνθανον τοὺς ἔξω ἐπὶ πολύ,	καὶ διέφευγον τὴν προσοχὴν τῶν πολιορκητῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον,
ὥστε ἐπιβάλλοντας ἦσαν ἀνύτειν	ὥστε, ἂν καὶ ἔρριπτον ἀπὸ ἐπάνω (χῶμα), ὀλιγώτερον (τοῦ δέοντος) κατῶρθωνον,

ὕπαγομένου αὐτοῖς
 τοῦ χῶματος κάτωθεν
 καὶ ἰζάνοντος αἰεὶ
 ἐπὶ τὸ κενούμενον.
 δεδιότες δὲ μὴ οὐδ' οὕτω
 δύνωνται
 ἀντέχειν ὀλίγοι (ὄντες) πρὸς
 πολλῶν
 προσεπεξηῆρον τότε·
 τὸ μὲν μέγα οἰκοδόμημα
 τὸ κατὰ τὸ χῶμα
 ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι,
 ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ
 ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχέος
 τείχους

ἐκ τοῦ ἐντὸς ἐσωκοδόμουν
 μηνοειδές ἐς τὴν πόλιν,

ὅπως τοῦτ' ἀντέχει,
 εἰ τὸ μέγα τείχος ἀλίσκοιτο,
 καὶ δεοὶ τοὺς ἐναντίους
 αὐθις πρὸς αὐτό χοῦν,
 καὶ προχωροῦντας ἔσω
 διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν
 καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον
 γίνεσθαι.

ἄμα δὲ τῇ χῶσει
 καὶ μηχανάς προσῆγον

οἱ Πελοποννήσιοι τῇ πόλει,
 μίαν μὲν, ἢ προσαχθεῖσα
 κατὰ τὸ χῶμα κατέσεισέ τε
 ἐπὶ μέγα τε τοῦ μεγάλου
 οἰκοδομήματος

καὶ τοὺς Πλαταιῆς ἐφόβη-
 σεν,

ἄλλας δὲ ἄλλη τοῦ τείχους,
 ἅς βρόχους τε περιβάλλον-
 τες

ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς,
 καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτή-
 σαντες

μακραῖς σιδηραῖς ἀλύσεισι
 ἀπὸ τῆς τομῆς ἐκατέρωθεν
 ἀπὸ κεραίων δύο ἐπικεκλι-
 μένων

διότι κρυφίως τοὺς ἀπεσύρετο
 τὸ χῶμα ἀπὸ κάτω
 καὶ κατεκάθιζε πάντοτε
 εἰς τὸ δημιουργούμενον κενόν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐφοβοῦντο μήπως οὔτε τοι-
 ουτοτρόπως μπορέσουν
 νὰ ἀνθέξουν, διότι ἦσαν ὀλίγοι ἔναντι
 πολλῶν,

ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπενόησαν τὸ ἐξῆς·
 Εἰς τὸ μέγα οἰκοδόμημα μὲν
 τὸ ἀντίστοιχον τοῦ προχώματος
 ἔπαυσαν νὰ ἐργάζωνται,
 καὶ ἀπὸ τὰ δύο δὲ μέρη αὐτοῦ,
 ἀφοῦ ἤρχισαν ἀπὸ τὸ χαμηλὸν τείχος

ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους ἔκτιζον
 δρεπανοειδές (τείχος) μὲ τὴν ράχιν πρὸς
 τὴν πόλιν,

ἵνα χρησιμεύῃ αὐτὸ ὡς ἀντιτείχιμα,
 ἐὰν τὸ μεγάλο τείχος ἤθελε κυριευθῆ,
 καὶ εἶναι ἀνάγκη οἱ ἐχθροὶ
 πάλιν νὰ φέρουν χῶμα πρὸς αὐτό,
 καὶ προχωροῦντες πρὸς τὰ ἐντὸς
 καὶ διπλάσιον κόπον νὰ ὑφίστανται
 καὶ περισσότερον νὰ προσβάλλωνται ἐκ
 πολλῶν μερῶν.

Συγχρόνως δὲ μὲ τὴν πρόσχωσιν
 καὶ (πολιορκητικὰς) μηχανὰς προσεκό-
 μιζον

οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τῆς πόλεως,
 μίαν μὲν, ἢ ὅποια μεταφερθεῖσα
 πρὸς τὸ πρόχωμα συνεκλόνησεν
 εἰς μεγάλην ἔκτασιν τὸ μέγα οἰκοδόμημα

καὶ τοὺς Πλαταιεῖς ἐφόβησεν,

ἄλλας δὲ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ τείχους,
 τὰς ὁποίας καὶ μὲ σχοινία περιβάλλοντες

ἔσυρον πρὸς τὰ ἄνω οἱ Πλαταιεῖς,
 καὶ μεγάλας δοκοὺς κρεμάσαντες

διὰ μακρῶν σιδηρῶν ἀλύσεων
 ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα των
 ἀπὸ δύο κεραίας ἐπικλινεῖς

καὶ ὑπερτεινουσῶν ὑπὲρ καὶ προεξεχούσας ὑπεράνω τοῦ τείχους,
 τοῦ τείχους
 ἀνεγκύσαντες ἐγκαρσίας, ἀφοῦ ἀνέσυραν, ὥστε νὰ εἶναι πλάγαι,
 ὅποτε μέλλοι προσπεσεῖ- ὁσάκις ἔμελλε νὰ ἐπιπέσῃ
 σθαί
 πῆ ἡ μηχανή,
 εἰς κάποιο μέρος ἡ μηχανή,
 ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλα- ἄφηνον τὴν δοκὸν με̄ χαλαράς τὰς ἀλύσεις
 ραῖς ταῖς ἀλύσει
 καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ χωρὶς νὰ κρατοῦν διὰ τῶν χειρῶν,
 ἡ δὲ ρύμη ἐμπίπτουσα ἐκείνη δὲ με̄ ὄρμην ἐμπίπτουσα
 ἀπεκαύλιζε τὸ προῦχον ἀπέκοπτε τὸ προέχον μέρος
 τῆς ἐμβολῆς. τῆς κεφαλῆς τῆς μηχανῆς.

Γραμματικά

αἰσθόμενοι μετ. ἄορ. β' τοῦ αἰσθάνομαι. ἐνεῖλλοντες μετ. ἔνεσ. τοῦ ἐνεῖλλω. διηρημένοι μετ. παρακ. τοῦ διαιροῦμαι. φοροῖτο εὐκτ. ἔνεσ. τοῦ φορέομαι -οῦμαι. ταύτη ἐπίρ. τροπ. ἐπέσχοι ἄορ. β' τοῦ ἐπέχω. ὄρυξαντες μετ. ἄορ. τοῦ ὄρυττω, ὄρυττον ὄρυξω, ὄρυξα, ὄρωρυχα, ὄρωρυχαι. ξυντεκμηράμενοι μετ. ἄορ. α' τοῦ ξυντεκμαίρομαι ἐτεκμαίρομαι, τεκμαροῦμαι, ἐτεκμηράμην. ὑφείλικον παρατ. τοῦ ὑφέλω, εἴλικον, ἔλξω, εἴλξα, εἴλκυσα. τὸν χοῦν δευτερόκλ. συνηρ. (χοῦς—χοῦς καὶ χοῦ). ἦσον ἐπίρ. συγκρ. βαθ. (ὀλίγον—ἦμιστα). ἀνύτειν ἄπαρ. ἔνεσ. τοῦ ἀνύτω καὶ ἀνύω, ἦνυτον καὶ ἦνυον, ἀνύσω, ἦνυσσα, ἦνυκα. ἰζάνοντες μετ. ἔνεσ. τοῦ ἰζάνω (ἀμεταβάτως ἔδω), ἰζανον. αἰεὶ ἐπίρ. χρον. (αἰών). δύνωνται ὑποτ. ἔνεσ. τοῦ δύναμαι. προσεπεξηῦρον ἄορ. β' τοῦ προσεπεξευρίσκω. ἐσφοκόδομον παρατ. τοῦ ἐσοικοδομῶ. ἀλίσκοιτο εὐκτ. ἔνεσ. τοῦ ἀλίσκομαι, ἠλίσκομαι, ἀλώσομαι, ἐάλων, ἐάλωκα, ἠλώκειν. χοῦν ἄπαρ. ἔνεσ. τοῦ χῶω ὦ καὶ χῶννυμι. ἀμφιβόλω οὐδεν. γεν. (ὁ βαλλόμενος ἀμφοτέρωθεν). ἄμα χρον. ἐπίρ. χῶσει τριτόκλ. (χῶσις -ως). προσαχθεῖσα μετ. παθ. ἄορ. α' τοῦ προσάγομαι, ἠγόμην, ἄξομαι, ἀχθήσομαι, ἠγαγόμην, ἦχθη, ἦγμην, ἠγμην. κατέσεισε ἄορ. τοῦ κατασεῖω. ἔσειον, σεῖσω, ἔσεισα, σέσεικα. ἐφόβησεν ἄορ. α' τοῦ φοβέω -ῶ, ἐφόβουν, φοβήσω, ἐφόβησα. ἄλλη τοπ. ἐπίρ. ἀνέκλων παρατ. τοῦ ἀνακλάω -ῶ, ἐκλων, κλάσω, ἐκλάσα. ἀρτήσαντες μετ. ἄορ. α' τοῦ ἀρτιάω -ῶ, ἀρτήσω, ἤρτησα, ἐπικεκλιμένων μετ. παρακ. τοῦ ἐπικλίνομαι ἐκλινόμην, κλινούμαι, κλιθήσομαι, ἐκλινάμην, ἐκλίθην, κέκλιμαι, ἐκεκλίμην. ὑπερτεινουσῶν μετ. ἔνεσ. τοῦ ὑπερτείνω, ἔτεινον, τενῶ, ἔτεινα, τέτακα. προσπεσεῖσθαι ἄπαρ. μέλλ. τοῦ προσπίπτω, ἔπιπτον, πεσοῦμαι, ἔπεσον, πέπτακα, ἐπεπτώκειν. πῆ ἄορ. ἐπίρ. ἀφίεσαν παρατ. τοῦ ἀφίημι. ῥύμη δοτικοφ. ἐπίρ. προῦχον (κράσις)=προέχον μετ. ἔνεσ. τοῦ προέχω.

Συντακτικά

οἱ Πελοπν. ὑποκ. αἰσθόμενοι χρον. μετ. (τοῦτο) ἀντιμ. ἐν ταροῖς ἐμπρόθ. διορ. τόπου. καλάμων γεν. ὕλης (ἀντὶ καλάμων) περιληπτικῶς τεθέν. ἐνεῖλλοντες χρον. μετ. (αἱ μετ. εἶναι ἀσύνδετοι λόγῳ ἀλληλοπροσδιορισμοῦ). πηλὸν ἀντικ. εἰς τὸ διηρημένον ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ὅπως μὴ φοροῖτο τελ. πρότ. (πλάγιος λόγος κατ' εὐκτ. ὡς ἔξαρτώμενος ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου εἰσβάλλον). (τοῦτο) νοεῖται ὡς ὑποκ. τοῦ φοροῖτο δηλ. οἱ ταροῖ οἱ ἔχοντες πηλόν. διαχέομενον τροπ. μετ. ὥσπερ ἡ γῆ (ἐφορεῖται) ἀναφ. πρότ. οἱ δὲ (Πλαταιῆς) ὑποκ. ἀποκλήρομαι αἰτιολ. μετ. ταύτη ἐπίρ. διορ. τρόπου. τοῦτο ἀντικ. ὄρξαντες—ξυντεκμηράμενοι χρον. μετ. ὑπόνομον ἀντικ. ἐκ τῆς πόλεως ἐμπρόθ. διορ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως.

ὑπὸ τὸ χῶμα ἔμπροθ. διορ. τόπου. τὸν χοῦν ἄντικ. αὔθις ἐπιθ. διορ. χρόνου. *παρὰ σφᾶς* ἔμπροθ. διορ. τόπου. τοὺς ἔξω ἄντικ. ἐπὶ πολὺ ἔμπροθ. διορ. χρόνου. ὥστε... ἀπαρεμ. συμπερ. πρότ. (τοὺς ἔξω) νοεῖται ὡς ὑποκ. τοῦ ἀνύτειν. ἐπιβάλλοντας ἐνδοτ. μετ. ἥσον ἐπιθ. διορ. ποσοῦ (τοῦ δέοντος) νοεῖται ὡς β' ὄρος συγκρίσεως. ὑπαγομένου—ἰζάνοντος γεν. ἀπόλυτοι αἰτιολ. τοῦ χῶματος ὑποκ. αὐτοῖς δοτ. ἠθική. κάτωθεν ἐπιθ. διορ. τόπου. αἰεὶ ἐπιθ. διορ. χρόνου. ἐπὶ τὸ κενούμενον ἔμπροθ. διορ. τόπου. δεδιότες αἰτιολ. μετ. μὴ οὐδ... ἐνδοιαστικῆ πρότ. ἐκ τοῦ δεδιότες ξεαρτωμένη ὡς φέβου σηματ. οὕτω ἐπιθ. διορ. τρόπου. ὀλίγοι κατηγ. (ὄντες) αἰτιολ. μετ. ἀντέχειν ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.). πρὸς πολλοὺς ἔμπροθ. διορ. ἔχθρικῆς διευθύνσεως. τότε ἄντικ. ἐργαζόμενοι κατηγορ. μετ. ξεαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐπάσαντο ὡς λήξεως σηματ. τὸ οἰκοδόμημα ἄντικ. μέγα ἐπιθ. διορ. τὰ κατὰ τὸ χῶμα παράθεσις εἰς τὸ οἰκοδόμημα. ἐνθεν ἐπιθ. διορ. τόπου. αὐτοῦ γεν. τοπική. ἀρξάμενοι χρον. μετ. ἀπὸ τοῦ τείχους ἔμπροθ. διορ. τόπου. βραχέως ἐπιθ. διορ. ἐκ τοῦ ἐντός ἔμπροθ. διορ. τόπου (πλεονασμός). μνηοειδῆς ἐπιθ. διορ. εἰς τὸ ἐννοούμενον ἀντ τείχος. ἐς τὴν πόλιν ἔμπροθ. διορ. διευθύνσεως. ὅπως ἀντέχει καὶ ὅπως δέοι τελ. προτ. κατ' εὐκτ. πλαγίου λόγου ὡς ξεαρτώμενα ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου. ἐσφοδόμων. τείχος ὑποκ. μέγα ἐπιθ. διορ. τοῦτο ἄντικ. χοῦν—ἔχειν—γίγνεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπρσα. δέοι. τοὺς ἐναντίους ὑποκ. καὶ τῶν τριῶν ἀπαρ. (ἕτεροπροσωπία). πρὸς αὐτὸ ἔμπροθ. διορ. τόπου. προχωροῦντας χρον. μετ. ἔσω ἐπιθ. διορ. τόπου. πόνον ἄντικ. τοῦ ἔχειν. διπλάσιον ἐπιθ. διορ. ἐν ἀμφιβόλῳ (=ἀμφιβόλους) κατηγ. μᾶλλον ἐπιθ. διορ. ποσοῦ. τῆ χῶσις δοτ. ἄντικ. εἰς τὸ ἅμα ὡς ἀκολουθίας σηματ. οἱ Πελοπον. ὑποκ. μηχανάς—τῆ πόλει ἄντικ. ἦ... κατέσεισε ἀναφ. πρότ. ἦ ὑποκ. ἐπὶ μέγα ἔμπροθ. διορ. τοπικῆς ἐκτάσεως. τοῦ οἰκοδομήματος γεν. διαιρ. ἐπὶ μέγα τοῦ οἰκοδομήματος λαμβάνεται ὡς ἄντικ. τοῦ κατέσεισε. τοῦ μεγάλου ἐπιθ. διορ. κατὰ τὸ χῶμα ἔμπροθ. διορ. τόπου. προσαχθεῖσα χρον. μετ. τοὺς Πλαταιῆς ἄντικ. ἄλλας ἄντικ. ἄλλη ἐπιθ. διορ. τόπου. τοῦ τείχους γεν. διαιρ. ἄς... ἀνέκλων ἀναφ. πρότ. οἱ Πλαταιῆς ὑποκ. περιβάλλοντες τροπ. μετ. ἄς—βρόχους ἄντικ. ἀρτήσαντες χρον. μετ. δοκοὺς ἄντικ. μεγάλας ἐπιθ. διορ. ἀλύσει δοτ. ὄργάνου. μακραις—σιδηραῖς ἐπιθ. διορ. ἀπὸ τῆς τομῆς—ἀπὸ κεραίων ἔμπροθ. διορ. τόπου προσδιορίζοντες τὸ ἀρτήσαντες. ἐκατέρωθεν ἐπιθ. διορ. τόπου προσδιορίζων τὸ ἀρτήσαντες. ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτεινουσῶν γεν. ἀπόλυτοι ἐπιθετ. ὑπὲρ τοῦ τείχους ἔμπροθ. διορ. τόπου. ἀνεγκύσαντες χρον. μετ. (τὰς δοκοὺς) ἄντικ. ἐγκαρσίας (=ὥστε ἐγκαρσίας εἶναι) προληπτ. κατηγ. ἦ τοῦ ἀποτελέσματος ἀπὸ τε... μέλλοι χρον. πρότ. δηλοῦσα ἀόριστον ἐπανάληψιν ἐν τῷ παρελθόντι. ἦ μηχανῆ ὑποκ. προσπεσεῖσθαι ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.). τὴν δοκὸν ἄντικ. ταῖς ἀλύσει δοτ. τρόπου. γυλαραῖς κατηγορ. διορ. ἔχοντες τροπ. μετ. διὰ χειρὸς ἔμπροθ. διορ. τρόπου. ἦ δὲ (δοκὸς) ὑποκ. ἐμπίπτονσα τροπ. μετ. ῥύμη δοτ. τρόπου. τὸ προῦχον (προέχον) ἄντικ. ἐμβολῆς γεν. διαιρ.

Πραγματικά

ταρσὸς πλέγμα καλάμιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ξηραίνεται ὁ ὕγρὸς τυρὸς. διηρημένον τὸ χάσμα τοῦ τείχους τὸ δημιουργούμενον ἐκ τῆς ἀφαίρεσως τοῦ χῶματος ταύτῃ εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ χῶματος. (τοῦτο) τὰ σεπτόμενα κοφίνια μὲ τὸν πιλόν. ὑπόνομον διώρυγα. κενούμενον τὸ μέρις, ὃ ἐκενοῦτο χῶματος. μέγα οἰκοδόμημα τὸ ξύλινον τείχος. ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα. βραχέως τείχους τοῦ χαμηλοτέρου δηλ. ἀπὸ τοῦ σημεῖου τοῦ παλαιῶν τείχους τοῦ μὴ ὑψωθέντος καὶ εὐρισκόμενου ἀπέναντι τοῦ προχώματος τῶν Πελοποννησίων. μνηοειδῆς ἡμισεληνοειδῆς, οὗ τὸ κυρτὸν μέρος ἔβλεπε πρὸς τὴν πόλιν. μέγα τείχος τὸ παλαιόν, ἐφ' οὗ ὑψώθη τὸ ξύλινον. διπλάσιον πόνον λόγῳ

μεταφορᾶς χώματος εἰς μεγαλυτέραν ἀπόστασιν. ἐν ἀμφιβόλῳ καὶ ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν τοῦ μήνοειδοῦς τείχους. τῇ χώσει τῇ συσσωρεύσει τοῦ χώματος. μηχανάς τὸ κυριώτερον εἶδος τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν πρὸς καθαίρεσιν ἢ διανοξίν τειχῶν ἦσαν οἱ κριοὶ ἀποτελούμενοι ἐκ μίας δοκοῦ ἐκ στερεοῦ ξύλου φέροντος εἰς τὸ ἔν ἄκρον σιδηρᾶν μᾶζαν ἐν σχήματι κεφαλῆς κριοῦ. Τρία εἶδη κριῶν ἀναφέρονται 1. ὁ φορητὸς κριὸς κινούμενος διὰ τῶν χειρῶν καὶ χρησιμοποιοῦμενος ἰδίως πρὸς διανοξίν θυρῶν. 2. κρεμαστὸς διότι ἐκρέματο ἐξ εἰδικοῦ ἱκρίωματος καὶ ἐκινεῖτο διὰ σχοινίων προσδεδεμένων εἰς τὴν ἀντίθετον ἄκραν τῆς δοκοῦ. καὶ 3. ἡ κριοφόρος χελώνη, διότι ἐκρύπτετο ἐντὸς εἰδικοῦ ὀχήματος πανταχόθεν κεκαλυμμένου. Ἄμυνα κατ' αὐτῶν ἦτο ἡ δέσμευσις αὐτῶν διὰ βρόχων, ἢ σύλληψις διὰ ψαλίδων, ἢ ρίψις βαρύτερων δοκῶν ἐπ' αὐτῶν κ.λ.π. ἀνέκλων διὰ τὰ ἐμποδίσουν τὴν δύναμιν αὐτῶν καὶ οὕτω ἀστοχῆσουν τοῦ σκοποῦ τῶν κεραιῶν πολεμικὸν μηχανήμα, εἶδος τροχαλίας ἢ μοχλοῦ, ὅπως αἱ κεραιαὶ πλοίων ἐκ τῶν ὀπείων κρέμανται αἱ λέμβοι. ἐπιτεκλιμένον ὀρίζονται. ἐγκαρσίας νὰ εἶναι λοξαὶ πρὸς τὸ προεξέχον μέρος τῆς μηχανῆς. ἐμβολῆ ἢ κεφαλὴ τοῦ κριοῦ.

Νόημα

Οἱ Πελοποννήσιοι ἀντιληφθέντες τὴν πονηρίαν τῶν Πλαταιέων δηλ. τῆς κλοπῆς τοῦ χώματος ἐκ τοῦ προχώματος ἔσπευσαν νὰ γεμίσουν τὰ δημιουργούμενα κενὰ μὲ καλαμῆνια κοφίνια ἀπὸ λάσπην, ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ τὰ ἀφαιροῦν. Ὅταν δὲ οἱ Πλαταιεῖς ἀντελήφθησαν, ὅτι αὐτὸ τὸ τέχνασμα τῶν Θηβαίων ἐματαίωνε τὸ σχέδιόν τῶν, ἔσοφίσθησαν ἄλλην πονηρίαν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς πόλεως ἠνοίξαν ὑπόνομον κατόπιν ὑπολογισμοῦ ἀκριβῶς κάτῳθεν τοῦ προχώματος καὶ ἔτσι πάλιν ἀφήρουν τὸ χῶμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως τῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοί, ὥστε ν' ἀποβῆ διὰ τοὺς Θηβαίους τὸ πρόχωμα ἀληθῆς πίθος Δαναίδων. Δὲν ἠρκέσθησαν ὅμως εἰς αὐτὸ, διότι φοβούμενοι, ἐπειδὴ ἦσαν ὀλίγοι, ὅτι δὲν θὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν πίεσιν τῶν πολλῶν, ἐπενόησαν τὸ ἐξῆς: ἀφοῦ ἐγκατέλειψαν τὴν ὕψωσιν τοῦ ξυλίνου τείχους, ἐπὶ τοῦ τείχους τῶν ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν ἐκατέρωθεν αὐτοῦ καὶ ἐντὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀκριβῶς εἰς τὸ χαμηλότερον μέρος τοῦ τείχους ἓνα ἄλλο μικρότερον τείχος σχήματος τόξου, τοῦ ὁποῦ ἡ ράχις ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὴν πόλιν μὲ τὸν σκοπὸν πρώτων, ἔαν ποτὲ συνέβαινε νὰ κυριευθῆ τὸ μέγα τείχος, τὸ μικρὸν αὐτὸ δυνηθῆ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὰς προσβολὰς καὶ δεύτερον ὑποβληθοῦν οἱ ἐχθροὶ ἐν ὅψει τοιούτου ἐμποδίου εἰς ὕψωσιν νέου προχώματος, ὅποτε καὶ ὁ κόπος θὰ ἦτο διπλάσιος καὶ ἡ ἀσφάλειά τῶν ἀμφίβολουσ, διότι θὰ ἐβάλλοντο ἐξ ὄλων τῶν μερῶν.

Οἱ Πελοποννήσιοι παρακλήτως πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ προχώματος μετέφερον πολιορκητικὰς μηχανὰς εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ τείχους ἐκ τῶν ὁποίων μία συνετάραξε τὸ οἰκοδόμημα κατὰ τὴν μεταφορὰν ἄλλὰ καὶ αὐτὰς καθιστοῦν ἀχρήστους καὶ ἀκινδύνους ἄλλοτε μὲν ρίπτοντες θηλειεὶς σχοινίων ἐτραβοῦσαν πρὸς τὰ ἄνω τοὺς μοχλοὺς τῶν μηχανῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκρεμοῦσαν μεγάλα δοκάρια μὲ σιδηρὰς ἀλύσεις ἀπὸ δύο κεραιῶν, αἱ ὁποῖαι προεξείχον τοῦ τείχους καὶ κατόπιν ἀνέσυρον αὐτὰ πλαγίως ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορὰν τῆς μηχανῆς κατὰ τοῦ τείχους, ὥστε, ὡσάκις ἐπρόκειτο νὰ πέσῃ ἡ μηχανὴ εἰς οἰονδήποτε μέρος τοῦ τείχους, μὲ τὴν χαλάρωσιν τῶν ἀλύσεων νὰ ἐπιπέσῃ τὸ δοκᾶρι καὶ νὰ ἀποκόψῃ τὸ προεξέχον μέρος τῆς πολιορκητικῆς μηχανῆς.

Περίληψεις

1. Τέχνασμα Θηβαίων διὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ προχώματος, 2. Τέχνασμα Πλαταίων ἀφαιρέσεως τοῦ χώματος, 3. Κατασκευὴ νέου τείχους ὑπὸ τῶν Πλαταίων καὶ 4. Τρόποι ἀχρηστεύσεως ὑπὸ τῶν Πλαταίων τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν τῶν Θηβαίων.

ΚΕΦ. 77.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι,

ὥς αἱ τε μηχαναὶ
οὐδὲν ὠφέλου
καὶ τὸ ἀντιτείχισμα ἐγένετο

τῷ χώματι,
νομίσαντες ἄπορον εἶναι
ἐλεῖν τὴν πόλιν
ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν
πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο.

πρότερον δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς

πυρὶ πειρᾶσαι,
εἰ δύναιτο ἐπιφλέξει

τὴν πόλιν οὖσαν οὐ μεγάλην
πνεύματος γενομένου·
πάσαν γὰρ δὴ ἰδέαν ἐπενόουν,

εἶπας σφίσι προσαχθεῖν
ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας.

φοροῦντες δὲ φακέλους ὕλης
παρέβαλλον

ἀπὸ τοῦ χώματος
πρῶτον ἕς τὸ μεταξὺ
τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως,

ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου
διὰ πολυχειρίαν
ἐπιπαρένθησαν (ξύλα),

ὅσον πλεῖστον
καὶ τῆς ἄλλης πόλεως
ἠδύναντο ἐπισχεῖν
ἀπὸ τοῦ μετεώρου.
ἐμβαλόντες δὲ πῦρ

Ἐπειτα δὲ ἀπὸ αὐτὸ οἱ Πελοποννήσιοι,

ἐπειδὴ αἱ (παλιορκητικαὶ) μηχαναὶ
οὐδόλως ὠφέλου
καὶ τὸ δρεπανοειδὲς τεῖχος κατασκευάζετο

πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ προχώματος
ἐπειδὴ ἐνόμισαν, ὅτι ἦτο ἀδύνατον
νὰ κυριεύσουν τὴν πόλιν
μὲ τὰ ὑπάρχοντα φοβερά μέσα,
ἤτοιμάζοντο διὰ τὴν περιτείχισιν (αὐτῆς),

Ἄλλὰ προηγουμένως ἐφάνη, καλὸν εἰς αὐτοῦς

νὰ δοκιμάσουν διὰ τοῦ πυρός,
μήπως δηλαδὴ θὰ μπορούσαν νὰ πυρπολήσουν

τὴν πόλιν, ἣ ὁποία δὲν ἦτο μεγάλη,
ὅταν θὰ ἐφυσούσεν ἄνεμος·
διότι πράγματι πᾶν μέσον ἐσοφίζοντο,

μήπως τυχὸν ὑπ' αὐτῶν κατακτηθῆ
ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας.

Ἐνῶ δὲ μετέφερον δεμάτια ξύλων,
ἔρριπτον τὸ ἕνα ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο
ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ προχώματος
κατ' ἀρχάς εἰς τὸ διάστημα μεταξὺ
τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως,

ἀφοῦ δὲ ταχέως ἐγέμισεν,
διότι πολλὰ χεῖρες εἰργάζοντο,»
(Ἐπειτα) ἐκτὸς τούτων ἐπεσώρευσαν
(ξύλα),

εἰς ὅσον περισσότερον μέρος
καὶ ἐκ τῆς ἄλλης πόλεως
ἠδύναντο νὰ φθάσουν
ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκεῖνο (τῆς προσχώσεως).
Ἄφοῦ δὲ ἔρριψαν ἐντὸς πῦρ

ξὺν θεῖῳ καὶ πίσσῃ
 ἦσαν τὴν ὕλην.
 καὶ ἐγένετο φλόξ τοσαύτη,
 ὅσῃν οὐδεὶς πω εἶδεν
 ἕξ γε ἐκεῖνον τὸν χρόνον
 χειροποιήτων·
 ἤδη γάρ ἐν ὄρεσιν
 ὕλη τριφθεῖσα πρὸς αὐτὴν
 ὑπ' ἀνέμων ἀπὸ ταυτομάτου
 ἀνῆκε πῦρ καὶ φλόγα ἀπ'
 αὐτοῦ.
 τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν
 καὶ τοὺς Πλαταιαῖς, τᾶλλα
 διαφυγόντας,
 ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖ-
 ραι·
 ἐντὸς γάρ πολλοῦ χωρίου
 τῆς πόλεως
 οὐκ ἦν πελάσαι,
 πνευμά τε ἐπίφορον,
 εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ,
 ὅτερ καὶ ἠλιπίζον οἱ ἐναν-
 τίοι,
 οὐκ ἂν διέφυγον.
 νῦν δὲ καὶ τότε λέγεται
 ζυμβῆναι,
 ὕδωρ πολὺ καὶ βροντὰς γε-
 νομένας
 σβέσαι τὴν φλόγα
 καὶ οὕτως παυθῆναι τὸν
 κίνδυνον.

Γραμματικά

ὡς αἰτιολ. σύνδ. ὠφέλουν παρατ. τοῦ ὠφελέω -ῶ, ὠφέλουν, ὠφελήσω, ὠφέλῃσα, ὠφελήκα, ὠφελήκειν. *ελεῖν* ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *αἰρέω* -ῶ, ἦρουν, αἰρήσω, εἶλον, ἦρηκα, ἦρηκειν. *πειρᾶσαι* ἀπαρ. ἄορ. α' τοῦ *πειρᾶω* -ῶ (συνηθέστερον *πειρῶμαι*), ἐπείρων, πειράσω, ἐπείρασα, πεπείρακα. *ἐπιφλέξαι* ἀπαρ. ἄορ. α' τοῦ *ἐπιφλέγω*, ἐφλεγον, φλέξω, ἐφλεξα. *προσυχθεῖν* εὐκτ. παθ. ἄορ. α' τοῦ *προσάγομαι*. *φοροῦντες* μετ. ἔνεσ. τοῦ *φορέω* -ῶ. *ταχὺν* (*ταχέως*) ἐπίρ. θετ. βαθ. (*θάττον—τάχιστα*). *ἐπιπαρένησαν* ἄορ. α' τοῦ *ἐπιπαρένω* (=ἐπιπαρένησει). *ἐπισχεῖν* ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *ἐπέχω*. *ἐμβάλιντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἐμβάλλω*. *ἦσαν* ἄορ. α' τοῦ *ἄπτω*, ἦπτον, ἄψω, ἦψα. *εἶδον* ἄορ. β' τοῦ *ὄραω* -ῶ. *τριφθεῖσα* μετ. παθ. ἄορ. α' τοῦ *τρίβομαι*, ἐτριβόμην, τρίψομαι, τριφθήσομαι καὶ τριβήσομαι, ἐτριψάμην, ἐτριφθην καὶ ἐτρίβην, τέτριμμα, ἐτετρίμμην. *αὐτομάτου* ἐπίθ. δικατ. (*ὁ ἢ αὐτόματος, ον*). *ἀνῆκε* ἄορ. β' τοῦ *ἀνίημι*, ἀνίην, ἀνήσω, ἀνήκα, ἀνείκα, ἀνείκειν. *διαφυγόντας* μετ. ἄορ. β' τοῦ *διαφεύγω*. *ἐλαχίστον* ἐπίθ. ὑπερθ. βαθ. (*ὀλίγου—ἐλάσσονος—*). *πελάσαι* ἀπαρ. ἄορ. α' τοῦ

μὲ θειάφι καὶ πίσσαν
 ἦναψαν τὰ ξύλα.
 Καὶ παρήχθη τόσον μεγάλη φλόξ,
 ὅσῃν κανεὶς δὲν εἶδεν ἀκόμῃ
 μέχρις ἐκεῖνου τοῦλάχιστον τοῦ χρόνου
 διὰ χειρὸς ἀνθρώπου παρασκευασθεῖσαν·
 διότι ἕως τῶρα εἰς τὰ ὄρη
 ξηρὰ ξύλα τριφθέντα μεταξύ των
 ἕνεκα τῶν ἀνέμων μόνα των
 συμβαίνει ν' ἀναδίδουν πῦρ καὶ φλόγα
 ἀπὸ τῆς τριβῆς.
 Αὐτὴ δὲ (ἡ πυρκαϊὰ) καὶ μεγάλη ἦτο
 καὶ τοὺς Πλαταιεῖς, ἐνῶ εἶχον διαφύγει
 τοὺς ἄλλους κινδύνους,
 πολὺ ὀλίγον ἔλειψε νὰ καταστρέψῃ·
 διότι ἐντὸς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς πόλεως
 δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλησιάσῃ κανεὶς,
 καὶ ἄνεμος εὐνοϊκός,
 ἐὰν ὑπεβοῆθαι τὴν φλόγα,
 πᾶγμα τὸ ὅποιον τοῦλάχιστον καὶ οἱ
 ἀντίπαλοι ἠλιπίζον,
 δὲν θὰ διέφευγον τὸν κίνδυνον.
 Ἄλλὰ τῶρα λέγεται, ὅτι συνέβη καὶ τὸ
 ἐξῆς,
 ὅτι δηλαδὴ ραγδαία βροχὴ καὶ γενόμεναι
 βρονταὶ
 ἔσβησαν τὴν φλόγα
 καὶ τοιουτοτρόπως ὁ κίνδυνος ἀπεσοβήθη.

πελάζω, ἐπέλαζον, πελάσω, ἐπέλασα. ἐπίφορον ἐπίθ. δικατ. (ὁ ἢ ἐπίφορος, ον). ξυμβῆναι ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ξυμβαίνει. σβέσαι ἀπαρ. ἀορ. α' τοῦ σβέννυμι, ἐσβέννυον, σβέσω, ἔσβεσα. πανθῆναι ἀπαρ. παθ. ἀορ. α' τοῦ παύομαι.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

μετὰ τοῦτο ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. οἱ Πελοπον. ὑποκ. ὡς ὠφέλουν καὶ ἐγίνοντο αἰτιολ. πρότ. αἱ μηχαναὶ ὑποκ. οὐδὲν σύστοιχ. ἀντικ. (=οὐδεμίαν ὠφέλειαν). τὸ ἀντιτείχισμα ὑποκ. τῷ χώματι ἀντικ. (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰς τὸ ἀντιτείχισμα λόγῳ τῆς προθέσεως ἀντί. ἄπορον εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). ἐλείν ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσεως. ἄπορον εἶναι. τὴν πόλιν ἀντικ. ἀπὸ τῶν δεινῶν ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. παρόντων ἐπιθ. μετ. πρὸς τὴν περιτείχιον ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. πειρᾶσαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἔδοξον. αὐτοῖς δοτ. προσωπική. πῦρὶ δοτ. ὄργανου. πρότερον ἐπιρ. διορ. χρόνου. εἰ δύναιντο... πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ πῦρὶ πειρᾶσαι. ἐπιπλέξαι ἀντικ. τοῦ δύναιντο (τελ. ἀπαρ.). τὴν πόλιν ἀντικ. οὐσαν ἐπιθ. μετ. μεγάλην κατηγ. οὐ μεγάλην σχῆμα λιτότητος (=μικράν). γενομένου γεν. ἀπόλυτος χρόν. πνεύματος ὑποκ. ἰδεάν ἀντικ. πᾶσαν ἐπιθ. διορ. εἰ πως σφίσι... πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἐφαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐπενόουν. (ἦ πόλις) ὑποκ. σφίσι ποιητικὸν αἴτιον (=ὑπὸ σφῶν). ἀνευ δεπάτης... ἐμπρόθ. διορ. ἐξαιρέσεως. φοροῦντες χρόν. μετ. φακέλους ἀντικ. ἕλης γεν. ὕλης. ἀπὸ τοῦ χώματος ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐς τὸ μεταξὺ ἐμπρόθ. διορ. τόπου. τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως σχῆμα πρωθῦστερον (τὸ ἀφθεν διάστημα τῆς προσχώσεως καὶ τοῦ τείχους). γενομένου γεν. ἀπόλυτος χρόν. τοῦ (χώρου) μεταξὺ τείχους καὶ προσχώσεως ὑποκ. πλήρους κατηγ.* ταχὺ ἐπιρ. διορ. τρόπου. διὰ πολυχειρίαν ἐμπρόθ. διορ. αἰτίας. τῆς ἄλλης πόλεως γεν. διαρ. εἰς τὸ ὅσον. ὅσον ἐδύνατο ἀναφ. πρότ. ἐπισχεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). πλείστον αἰτία. τοπικῆς ἐκτάσεως, ἀπὸ τοῦ μετεώρου ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἐμβαλόντες χρόν. μετ. πῦρ ἀντικ. ζῶσαυτη κατηγ. ὄσην... εἶδεν ἀναφ. πρότ. οὐδεὶς ὑποκ. ὄσην ἀντικ. χειροποίητον κατηγ. ἔς γε ἐκείνον τὸν χρόνον ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. ἐν ὄρεσιν ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ὕλη ὑποκ. τριφθεῖσα τροπ. μετ. ὑπ' ἀνέμων ποιητικὸν αἴτιον. πρὸς ἑαυτὴν ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. ἀπὸ ταυτομάτου ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. ἀνῆκε γνωμικός ἀορ. ἀντὶ ἔνεσ. (=ἀνίσει). (ὕλη) ὑποκ. πῦρ καὶ φλόγα ἀντικ. ἀπ' αὐτοῦ ἐμπρόθ. διορ. αἰτίας (τοῦ πυρός). τοῦτο ὑποκ. (τὸ πῦρ). μέγα κατηγ. ἐλαγίστου ἀντικ. τοῦ ἐδέησε. διαφθεῖραι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). τοὺς Πλαταιᾶς ἀντικ. διαφυγόντας ἔνδοθ. μετ. γάλλα ἀντικ. ἦν ἀπρόσ. τοῦ ἔστι=εἶναι δυνατόν. πελάσαι ὑποκ. (τινὰ) ὑποκ. τοῦ πελάσαι. ἐντὸς πολλοῦ χωρίου ἐμπρόθ. διορ. τοπικῆς ἐκτάσεως. τῆς πόλεως γεν. διαρ. πνεῦμα ὑποκ. ἐπίφορον ἐπιθ. διορ. αὐτῇ (τῇ φλογί) ἀντικ. εἰ ἐπεγνετο (ὑποθ.) + οὐκ ἂν διέφυγον (ἀπόθ.)=ὑποθ. λόγος β' εἶδους (ἀπραγματοποιήτων). ὅπερ καὶ ἠλπιζον ἀναφ. πρότ. οἱ ἐναντίοι ὑποκ. ὅπερ ἀντικ. λέγεται (ἀπρσο. λαμβάνεται). ξυμβῆναι ὑποκ. τότε ὑποκ. τοῦ ξυμβῆναι. ὕδαρ πολὺ... ἐπεξήγησις τοῦ τότε. σβέσαι—πανθῆναι εἰδ. ἀπαρ. ὕδαρ καὶ βροντᾶς ὑποκ. τοῦ σβέσαι. γενομένης ἐπιθ. μετ. πολὺ ἐπιθ. διορ. τὴν φλόγα ἀντικ. τὸν κίνδυνον ὑποκ. τοῦ πανθῆναι. οὕτως ἐπιρ. διορ. τρόπου.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ

ἐγίνετο τὸ ἀντιτείχισμα φαίνεται, ὅτι ἐξηκολούθει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ μηνοειδοῦς τείχους, παρόντα δεινὰ ταῦτα ἦσαν φοβερά διὰ τοὺς Πλαταιεῖς, ἀλλὰ καὶ κοπιαστικά διὰ τοὺς Πελοποννησίους (ύλοτομία, μεταφορά, περιφραξίς, πρόχωμα, μηχαναὶ κ.λ.π.). περιτείχιον ἢ ἰδρυσις ὀλοκλήρου τείχους περίεξ τῆς πόλεως, πράγμα τὸ ὁποῖον ἦτο διάφο-

ρον τῆς γενομένης περιφράξεως, καὶ τὴν ὁποίαν ἀπέφευγον μέχρι τοῦδε, διότι προϋπέθετε κόπον, δαπάνην καὶ μακροχρόνιον πολιορκίαν. οὐ μεγάλην ἢ περίμετρος τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Πλαταιῶν ὑπελογίζετο περίπου 20 στάδια. ἀπὸ τοῦ μετεώρου ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ προχώματος, δι' οὗ ἠδύναντο νὰ ρίθουν ἐξακοντίζοντες ὑπεράνω τοῦ τείχους τῶν Πλαταιῶν. ὕλη ξηρὰ ξύλα, θάμνοι, φύλλα φρύγανα, κλάδοι. ἀπὸ ταῦτομάτου ἀνευ ἀνθρώπινης ἐπεμβάσεως. ἐντὸς πολλοῦ χωρίου εἰς μεγάλην ἔκτασιν τῆς πόλεως ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πυρκαϊᾶς.

Νόημα

“Ὅταν οἱ Πελοποννήσιοι ἀντελήφθησαν, ὅτι οὔτε αἱ πολιορκητικαὶ μηχαναὶ συνετέλουν εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως οὔτε ἡ κατασκευὴ τοῦ προχώματος, διότι ἐξουδετεροῦτο τοῦτο διὰ τοῦ νέου ἀνεγειρομένου τείχους ὑπὸ τῶν Πλαταιῶν, ἀπεφασίσαν νὰ περιφράξουν αὐτὴν διὰ τείχους. Ἀλλὰ προηγουμένως ὅμως ἔκριναν σκόπιμον πρὸς ἀποφυγὴν δαπάνης καὶ πολιορκίας νὰ πυρπολήσουν τὴν πόλιν. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου των μετέφερον πάσης φύσεως δεμῆτια ξύλων ξηρῶν καὶ τὰ ἔρριπτον καὶ εἰς τὸν κενὸν χώρον μεταξὺ τείχους καὶ προχώματος καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως, ὅσον βέβαια ἦτο δυνατόν νὰ ἐξακοντισθοῦν ταῦτα.

Κατόπιν ἦψαν πυρ εἰς τὰ ξύλα μὲ θειάφι καὶ πίσσαν καὶ παρήχθη μία πελωρία πυρκαϊᾶ, τὴν ὁποίαν διὰ πρώτην φοράν ἔβλεπεν ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς· θά ἦτο δὲ ἄφευκτος ὁ θάνατος τῶν πολιορκημένων καὶ πλήρης ἡ ἀποτέφρωσις τῆς πόλεως, ἐὰν ἡ πυρκαϊᾶ ἐτροφοδοτεῖτο ὑπὸ εὐνοϊκοῦ ἀνέμου. Εὐτυχῶς ὅμως, ὅπως ἱστορικῶς διασφύζεται, βραγδασιότητης βροχὴ μετὰ βροντῶν κατέσβεσε τὴν φλόγα καὶ ἀπεσοβήθη ὁ ἐπαπειλούμενος κατὰ τῶν Πλαταιῶν τρομερὸς κίνδυνος.

Περίληψις

Ἡ ἀποτυχία τῆς πυρπολήσεως τῶν Πλαταιῶν ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων.

ΚΕΦ. 78.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ καὶ τούτου διήμαρτον, μέρος μὲν τι τοῦ στρατοῦ καταλιπόντες, τὸ δὲ πλεόν ἀφέντες περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ διελόμενοι τὸ χωρίον κατὰ πόλεις· τᾶφος δὲ ἐντὸς τε ἦν καὶ ἔξωθεν, ἐξ ἧς ἐπλινθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξείργαστο περὶ ἀρκτούρου ἐπιτολάς, καταλιπόντες φυλακὰς τοῦ ἡμίσεος τείχους— τὸ δὲ ἡμισυ Βοιωτοὶ ἐφύλασσον—

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἀφοῦ ἀπέτυχον καὶ εἰς αὐτό, ἕνα μὲν μέρος τοῦ στρατοῦ ἀφήσαντες, τὸ δὲ περισσότερον ἀπολύσαντες, περιετείχιζον τὴν πόλιν κυκλικῶς διαιρέσαντες τὴν ὅλην ἔκτασιν εἰς τμήματα· ὑπῆρχε δὲ τάφος καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἐκ τῆς ὁποίας κατεσκεύασαν πλίνθους. Καὶ ὅταν ὅλη ἡ ἐργασία εἶχε συντελεσθῆ κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἀρκτούρου, ἀφοῦ ἄφησαν φρουροὺς διὰ τὸ ἡμισυ τοῦ τείχους— τὸ δὲ (ἄλλο) ἡμισυ οἱ Βοιωτοὶ ἐφρούρουν—

ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ πλῆθος τὸ ἄχρειον τῶν ἀνθρώπων πρότερον ἐκκεκομισμένοι ἦ- σαν ἐς τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ τετρακόσιοι (ὄντες) Ἀθηναίων δὲ ὀγδοήκοντα ἐγκαταλελειμμένοι ἐπολιορ- κοῦντο, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκα- τὸν σιτοποιοί. τόσοοι ἦσαν οἱ ἑξὺμπαν- τες, ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν κα- θίσταντο, καὶ ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τείχει οὔτε δοῦλος οὔτ' ἐλεύθερος. τοιαύτη μὲν κατεσκευάσθη ἡ Πλαταιῶν πολιορκία.	ἀνεχώρησαν μὲ τὸν στρατὸν τῶν καὶ διελύθησαν χωριστὰ κατὰ πόλεις. Οἱ δὲ Πλαταιεῖς τὰ μὲν παιδιὰ καὶ τὰς γυναῖκας τῶν καὶ τοὺς πολὺ γέροντας καὶ τὸ ἄχρηστον πλῆθος τῶν ἀνθρώπων προηγουμένως εἶχον μεταφέρει εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ ἴδιοι δὲ τετρακόσιοι (ὄντες) ἐκ τῶν Ἀθηναίων δὲ ὀγδοήκοντα, ἀφοῦ εἶχον παραμείνει ἐπολιορκοῦντο, γυναῖκες δὲ ἑκατὸν δέκα διὰ νὰ παρα- σκευάζουν φαγητὰ. Τόσοι ἦσαν συνολικῶς, ὅταν ἤρχισεν ἡ πολιορκία, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ τείχους οὔτε δοῦλος οὔτε ἐλεύθερος. Τοιοιτοτρόπως μὲν διωργανώθη ἡ πολιορκία τῶν Πλαταιῶν.
--	--

Γραμματικά

ἐπειδὴ χρον. σύνδ. *διήμαρτον* ἄορ. β' τοῦ *διαμαρτάνω*, ἡμάρτανον, ἁμαρτήσομαι, ἤμαρτον, ἡμάρτηκα, ἡμαρτήκειν. *τὸ πλέον* ἐπιθ. συγκρ. βαθ. (*πολύς—πλείων—ον—πλείστος*). *καταλιπόντες* μετ. ἄορ. β' τοῦ *καταλείπω*. *ἀφέντες* μετ. ἄορ. β' (*ἀφήκα*) τοῦ *ἀφήμι*. *διελόμενοι* μετ. ἄορ. β' (*διελόμην*) τοῦ *διαίρομαι*. *ἐπλινθεύσαντο* ἄορ. α' τοῦ *πλινθεύομαι*. *ἐξεύργαστο* ὑπερσ. τοῦ *ἐξεργάζομαι* (παθητ. διαθ.). *ἐκκεκομισμένοι ἦσαν* ὑπερσ. τοῦ *ἐκκομίζομαι* (μέσον διάμεσον). *ἐγκαταλελειμμένοι* μετ. παρακ. τοῦ *ἐγκαταλείπομαι*. *καθίσταντο* παρατ. τοῦ *καθίσταμαι*.

Συντακτικά

οἱ *Πελοπον.* ὑποκ. *ἐπειδὴ*.. *διήμαρτον* χρον. πρότ. *τούτου* ἀντικ. *καταλιπόντες—ἀφέντες* χρον. μετ. *μέρος* ἀντικ. *τι* ἐπιθ. διορ. *τοῦ στρατοῦ* γεν. διαίρ. *τὸ πλέον* ἀντικ. *κύκλω* ἐπιρ. διορ. τόπου καὶ τρόπου. *διελόμενοι* χρον. μετ. *τὸ χωρίον* ἀντικ. *κατὰ πόλεις* ἐμπρ. διορ. διανομῆς. *τάφρος* ὑποκ. *ἐντὸς καὶ ἔξωθεν* ἐπιρ. διορ. τόπου. *ἐξ ἧς ἐπλινθεύσαντο*. ἀναφ. πρότ. *ἐπειδὴ ἐξεύργαστο* χρον. πρότ. *πάν* ὑποκ. *περὶ ἐπιτολὰς* ἐμπρόθ. διορ. προσεγγίσεως χρόνου. *ἀρκτοῦρον* γεν. ὑποκ. (=ἐπιτελλεὶ ὁ ἀρκτοῦρος). *καταλιπόντες* χρον. μετ. *φυλακὰς* ἀντικ. *τοῦ τείχους* γεν. ἀντικ. (*φυλάττων τὸ τείχος*). *ἡμίσεος* ἐπιθ. διορ. *Βοιωτοὶ* ὑποκ. *τὸ ἡμῖον* ἀντικ. *τῷ στρατῷ* δοτ. συνοδείας. *κατὰ πόλεις* ἐμπρόθ. διορ. διανομῆς. *Πλαταιῆς* ὑποκ. *παῖδας—γυναῖκας—πρεσβυτάτους—πλῆθος* ἀντικ. *τὸ ἀχρεῖον* ἐπιθ. διορ. *τῶν ἀνθρώπων* γεν. διαίρ. *πρότερον* ἐπιρ. διορ. χρόνου. *ἐς τὰς Ἀθήνας* ἐμπρόθ. διορ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. *αὐτοὶ* κατηγ. διορ. τοῦ ὑποκ. (*Πλαταιῆς*). *ἐγκαταλελειμμένοι* χρον. μετ. *τετρακόσιοι* κατηγ.

² *Ἀθηναίων* γεν. διαιρ. *ὀγδοήκοντα* κατηγ. *γυναῖκες* ὑποκ. *δέκα καὶ ἑκατὸν* ἐπιθ. διορ. *σιτοποιοὶ* κατηγ. *οἱ ξύμπαντες* ὑποκ. *τοσοῦτοι* κατηγ. *ὄτε...* *καθίσταντο* χρον. πρότ. *ἐς πολιορκίαν* ἐμπρ. διορ. σκοποῦ. *δοῦλος*—*ἐλεύθερος* ὑποκ. *οὐδείς ἄλλος* ἐπιθ. διορ. *πολιορκία* ὑποκ. *Πλαταιῶν* γεν. ἀντικ. *τοιαύτη* κατηγ.

Πραγματικά

τούτου τῆς ἀποπειράς πυρπολήσεως τῶν Πλαταιῶν. *κατὰ πόλεις* ὁ στρατὸς ἐκάστης πόλεως ἀνέλαβε νὰ περιτειχίσῃ ὠρισμένον τμήμα τῆς πόλεως. *ἐντὸς καὶ ἔξωθεν* τῆς περιτειχιζομένης ἐκτάσεως δηλ. μεταξὺ τοῦ περιτειχίσματος καὶ τῆς πόλεως. *ἐπιτολή* κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐμφανίσεως ἀστέρος τινός διὰ πρώτην φοράν τοῦ ἔτους. *ἄρκτουρου* ὁ λαμπρότερος ἀστήρ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Βωώτου ἐμφανιζόμενος κατὰ τὴν ἀνοιξιν μὲν τὸ ἐσπέρας, κατὰ τὸ φθινόπωρον δὲ τὸ πρωί. Ἐδῶ ἐννοεῖται ἡ κατὰ Σεπτέμβριον ἀνατολή. *κατὰ πόλεις* κάθε τμήμα ἐκάστης πόλεως διελύετο διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του. *ἀχρεῖον* ἀσθενεῖς, ἀνίκανοι, ἀνάπηροι. *σιτοποιοὶ* πρὸς παρασκέυην ὄχι μόνον ἄρτου, ἀλλὰ τροφῶν καὶ φαγητῶν.†

Νόημα

Οἱ Πελοποννήσιοι, ἀφοῦ ἀπέτυχον καὶ εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ πυρπολήσουν τὰς Πλαταιάς, ἀπέλυσαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ στρατοῦ των καὶ ἐκράτησαν ἓνα μικρὸν τμήμα διὰ τοῦ ὁποίου ἤρχισαν κυκλοτελῶς νὰ περικλείουν τὴν πόλιν διὰ τείχους ἐκ πλίνθων, τὰς ὁποίας κατεσκεύαζον ἐκ τοῦ χύματος τῶν δύο ὑπαρχουσῶν τάφρων. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἐπερατώθη ἡ ὅλη ἐργασία καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς πατρίδας των ἀφήσαντες ὡς φρουροὺς τοῦ ἡμίσεος μὲν τείχους ἰδικούς των στρατιώτας, τοῦ δὲ ἄλλου Βοιωτούς.

Ἐντὸς τῶν Πλαταιῶν εὐρέθησαν πολιορκούμενοι 400 Πλαταιεῖς, 80 Ἀθηναῖοι καὶ 110 γυναῖκες διὰ νὰ παρασκευάζουν φαγητά, οἱ δὲ ἄλλοι Πλαταιεῖς, τὰ γυναῖκόπαιδα καὶ οἱ πάσης φύσεως ἀνίκανοι εἶχον μεταφερθῆ προηγουμένως εἰς Ἀθήνας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀργανώθη ἡ πολιορκία τῶν Πλαταιῶν.

Περιλήψεις

1. Οἱ Πελοποννήσιοι περιτειχίζον τὰς Πλαταιάς, 2. Διάλυσις τοῦ Πελοποννησιακοῦ στρατοῦ καὶ 3. Ἀπαρίθμησις τῶν πολιορκηθέντων Πλαταιέων.

ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΕΞΟΔΟΣ

(Γ', 20—24)

Κεφάλαιον 20

Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χειμῶνα οἱ Πλαταιεῖς—διότι ἀκόμη ἐπολιορκούντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ Βοιωτῶν—ἐπειδὴ ἐστενοχωροῦντο καὶ ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν τροφῶν καὶ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας οὐδεμία ἐλπὶς βοηθείας (= *τιμωρίας*) ὑπῆρχεν οὔτε ἄλλος τρόπος σωτηρίας ἐφαίνετο, ἀπεφάσισαν (= *ἐπιβουλεύουσιν*) καὶ οἱ ἴδιοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν πολιορκούμενοι Ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ὅλοι νὰ ἐξέλθουν καὶ νὰ ὑπερ-

βουὺν τὰ τεῖχη τῶν ἐχθρῶν, ἂν δύνανται νὰ τὸ ἐπιτύχουν διὰ τῆς βίας, προτεινάντων εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπόπειραν τοῦ Θεαινέτου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τολμίδου, ἀνδρὸς μάντεως, καὶ τοῦ Εὐπομπίδου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δαϊμάχου, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ στρατηγός· ἔπειτα οἱ μὲν ἡμίσει ἐκ φόβου ἀπέσχον (=ἀπόκνησαν) κάπως τοῦ κινδύνου, διότι (τὸν) ἐθεώρησαν μέγαν, διακόσιοι εἴκοσι ὁμῶς περίπου ἄνδρες ἔμειναν σταθεροὶ μέχρι τέλους (=μάλιστα) εἰς τὴν ἀπόφασίν των περὶ ἐξόδου (=τῆ ἐξόδῳ) ἐβελουσίως κατὰ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον.

Κατεσκεύασαν κλιμακὰς ὕψους ἴσου (=ῥσας) πρὸς τὸ (ὕψος) τοῦ τείχους τῶν ἐχθρῶν· εὗρον δὲ τὸ ὄλον μέτρον (τῶν κλιμακῶν) διὰ (τῆς καταμετρήσεως) τῶν σειρῶν τῶν πλίνθων (ἐκεῖ), ὅπου (=ῆ) πρὸς τὸ μέρος των (=πρὸς σφᾶς) ἔτυχε τὸ τεῖχος αὐτῶν νὰ μὴ εἶναι καλῶς ἀσβεστομένον (=ἐξαηλιμιμένον).

Ἡρίθμουν δὲ πολλοὶ συγχρόνως τὰς σειράς (τῶν πλίνθων) (=ἐπιβολὰς) καὶ μερικοὶ μὲν ἐπρόκειτο νὰ κάμουν λάθος, οἱ περισσότεροι ὁμῶς νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἀκριβῆ ὑπολογισμόν (τῶν σειρῶν), ἀφοῦ μάλιστα πολλὰς φορές ἠρίθμουν καὶ συγχρόνως δὲν εὐρίσκετο εἰς μεγάλην ἀπόστασιν (τὸ τεῖχος), ἀλλ' εὐκόλως καλῶς διεκρίνετο τὸ μέρος τοῦ τείχους εἰς τὸ ὅποιον ἤβηλον (νὰ ἀναβοῦν). Τὸν μὲν λοιπὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ὕψους (=ἐνυμῆστειν) τῶν κλιμακῶν ἔτσι εὗρον ὑπολογίσαντες δηλ. τὸ ὕψος (=μέτρον) (τοῦ τείχους) ἐκ τοῦ πάχους τῶν πλίνθων.

Κεφάλαιον 21

Τὸ δὲ τεῖχος τῶν Πελοποννησίων τοιοῦτον περίπου ἦτο ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν. Εἶχε μὲν δύο περιβόλους, δηλ. καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν Πλαταιῶν καὶ ἐξῶθεν, ἂν κανεῖς ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Ἀθηνῶν ἤβηλεν ἐπιτεθῆ, ἀπέχον δὲ οἱ περίβολοι περίπου δέκα ἐξ πόδας ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ διάστημα μεταξύ τῶν περιβόλων, δηλ. τῶν δέκα ἐξ ποδῶν, εἶχον κτισθῆ οἰκήματα, τὰ ὅποια εἶχον διανεμηθῆ εἰς τοὺς φύλακας, καὶ ὑπῆρχε (τοιαύτη) συνοχή, ὥστε νὰ φαίνεται ἕν παχὺ τεῖχος ἔχον προμαχῶνας καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Εἰς κάθε δὲ δέκα προμαχῶνας ὑπῆρχον πύργοι μεγάλοι καὶ πλάτους ἴσου πρὸς τὸ τεῖχος, φθάνοντες μέχρι τοῦ ἐσωτερικοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ οἱ ἴδιοι μέχρι καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη διάβασις πλησίον τῶν πύργων, ἀλλὰ διὰ μέσου αὐτῶν διηρόντο. Τὰς νύκτας λοιπὸν, ὡσάκις ἦτο κακοκαιρία μὲ βροχήν, τοὺς μὲν προμαχῶνας ἐγκατέλειπον, ἐφρούρουν δὲ ἀπὸ τοὺς πύργους, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ἄνωθεν ἦσαν ἐστεγασμένοι.

Τὸ μὲν λοιπὸν τεῖχος, διὰ τοῦ ὁποίου εἶχον ἀποκλεισθῆ οἱ Πλαταιεῖς, τοιοῦτον ἦτο.

Κεφάλαιον 22

Αὐτοὶ δὲ, ὅταν εἶχε γίνει ὑπ' αὐτῶν ἡ προετοιμασία, ἀφοῦ ἀνέμειναν νύκτα χειμερινὴν ἀπὸ βροχήν καὶ ἄνεμον καὶ συγχρόνως χωρὶς σελήνην ἐπεχείρησιν τὴν ἐξοδόν. Ἦσαν δὲ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, ὅσοι βέβαια ὑπέκνησαν καὶ τὴν ἀπόπειραν. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν διέβησαν τὴν τάφρον, ἡ ὅποια περιέβαλλεν αὐτούς, ἔπειτα (δὲ) ἐπλησίασαν εἰς τὸ τεῖχος τῶν ἐχθρῶν διαφυγόντες τὴν προσοχὴν τῶν φυλάκων, διότι οὗτοι μέσα εἰς τὸ σκοτάδι μὲν δὲν εἶδον αὐτοὺς ἐμπρός των, καὶ (=δὲ) (διότι) δὲν (τοὺς) ἀντελήφθησαν ἀπὸ τὸν κρότον τοῦ βαδίσματός των, ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἔκαμνε πάταγον καλύπτοντα τὸν ἐκ τῆς προσεγγίσεώς αὐτῶν κρότον· ἐκτός δὲ τούτων καὶ ἐπορεύοντο ἀφήνοντες με-

γάλα διαστήματα μεταξύ των, ἵνα μὴ συγκρουόμενα τὰ ὄπλα (των) τὸ ἓν μὲ τὸ ἄλλο προκαλοῦν αἰσθησιν. Ἦσαν δὲ ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι καὶ εἰς τὸν ἀριστερόν μόνον πόδα ἔφερον ὑπόδημα διὰ νὰ βαδίζουν ἀσφαλεῖς εἰς λασπώδη τόπον.

Εἰς τὸ μεταξὺ λοιπὸν τῶν δύο πύργων διάστημα ἔφθασαν, δηλ. εἰς τοὺς προμαχώνας, διότι ἐγνώριζον, ὅτι ἦσαν ἀφρούρητοι, πρῶτον μὲν οἱ φέροντες τὰς κλίμακας καὶ (τὰς) ἐτοποθέτησαν (εἰς τὸ τεῖχος) ἔπειτα δώδεκα ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι, δηλ. μὲ μικρὸν ξίφος καὶ θώρακα, ἤρχισαν νὰ ἀναβαίνουν, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Ἄμμείας, ὁ υἱὸς τοῦ Κοροΐβου, (ὁ ὁποῖος) καὶ πρῶτος ἀνέβη, μετὰ τοῦτον δὲ ἀνέβαινον οἱ ἀκολουθοῦντες (αὐτὸν) ἀνὰ ἕξ εἰς κάθε ἓνα ἀπὸ τοὺς δύο πύργους· ἔπειτα μετὰ τούτους ἄλλοι ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι μὲ μικρὰ δόρατα ἐπροχώρουν, χάριν τῶν ὁποίων ἄλλοι κατοπιν ἔφερον τὰς ἀσπίδας, διὰ νὰ ἀναβαίνουν ἐκεῖνοι εὐκολώτερον, καὶ (εἰς τοὺς ὁποίους) ἐπρόκειτο νὰ (τὰς) δώσουν, ὅταν θὰ ἦσαν πλησίον τῶν ἐχθρῶν. Ὅταν ὅμως περισσότεροι ἀνέβησαν, ἀντελήφθησαν (τοῦτο) ἀπὸ τοὺς πύργους οἱ ἐντὸς αὐτῶν φύλακες· διότι κάποιος ἀπὸ τοὺς Πλαταιεῖς, ἐνῶ προσεπάθει νὰ πιασθῇ ἀπὸ τοὺς προμαχώνας ἔρριψε κάτω ἓνα κεραμίδι, τὸ ὁποῖον ἔκαμε κρότον, ὅταν ἔπεσε.

Καὶ ἀμέσως ἔγινε βοή, οἱ δὲ στρατιῶται ὤρμησαν πρὸς τὸ τεῖχος, διότι δὲν ἐγνώριζον, ποῖος ἦτο ὁ κίνδυνος, ἔπειδὴ ἦτο νύξ σκοτεινὴ καὶ κακοκαιρία, καὶ συγχρόνως ἐκεῖνοι ἐκ τῶν Πλαταιῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον παραμείνει εἰς τὴν πόλιν, ἀφοῦ ἐξήλθον, προσέβαλλον τὸ τεῖχος τῶν Πελοποννησίων ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους ἐκεῖνου ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ ἄνδρες αὐτῶν προσεπάθουν νὰ ὑπερβοῦν, διὰ νὰ μὴ προσέχουεν εἰς αὐτούς.

Ἐταράσσοντο μὲν λοιπὸν μένοντες εἰς τὰς θέσεις των, κανεῖς δὲ δὲν ἐτόλμα νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὐρίσκοντο, ἀλλ' εὐρίσκοντο εἰς ἀμηχανίαν νὰ εὔρουν συμπερασματικῶς ἐκεῖνο πὺ συνέβαινε.

Καὶ οἱ στρατιῶται ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε δοθῆ διαταγὴ νὰ σπεύσουν εἰς βοήθειαν, ἐὰν ἀνάγκη τις ἤθελε παραστῆ, ἐπροχώρουν ἔξωθεν τοῦ τεύχους πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἠκούσθη ἡ βοή, καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν Θηβῶν ὑψοῦντο σήματα διὰ πυρῶν δηλοῦντα ἐμφάνισιν πολεμίων. Παραλλήλως δὲ πρὸς αὐτοὺς ὕψωναν σήματα διὰ πυρὸς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει εὐρισκόμενοι Πλαταιεῖς ἀπὸ τὸ τεῖχος των, τὰ ὁποῖα εἶχον παρασκευασθῆ ἐκ τῶν προτέρων πρὸς αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν, διὰ νὰ καταστοῦν ἀσαφῆ εἰς τοὺς ἐχθροὺς (των) τὰ σημεῖα τῆς διὰ πυρῶν συνεννοήσεως, καὶ νὰ μὴ σπεύδουν εἰς βοήθειαν, νομίσαντες, ὅτι αὐτὸ πὺ συνέβαινε ἦτο κάτι ἄλλο παρὰ τὸ ἀληθὲς συμβαῖνον, προτοῦ οἱ ἄνδρες των οἱ ἐπιχειροῦντες τὴν ἐξοδὸν διαφύγουσαν καὶ πατήσουν εἰς ἀσφαλῆς ἔδαφος.

Κεφάλαιον 23

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν Πλαταιῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεχείρουν τὴν ὑπέρβασιν (τοῦ τεύχους), εὐθύς ὡς οἱ πρῶτοι ἐξ αὐτῶν εἶχον ἀναβῆ καὶ εἶχον γίνεи κύριοι τοῦ καθενὸς ἐκ τῶν δύο πύργων, ἀφοῦ ἐφόνευσαν τοὺς φύλακας, καὶ τὰς πρὸς τοὺς πύργους φερούσας ὁδοὺς οἱ ἴδιοι τοποθετηθέντες ἐφύλαττον, ὥστε διὰ μέσου αὐτῶν κανεῖς νὰ μὴ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν, καὶ κλίμακας τοποθετήσαντες ἀπὸ τοῦ τεύχους εἰς τοὺς πύργους καὶ ἀναβιβάσαντες ἐπ' αὐτῶν περισσότεροὺς ἄνδρας, ἄλλοι μὲν ἀπεμάκρυνον τοξεύοντες ἀπὸ τοὺς πύργους τοὺς σπεύδοντας εἰς βοήθειαν καὶ ἐκ τῶν κάτω καὶ ἐκ τῶν ἄνω, ἄλλοι δὲ δηλ. οἱ περισσότεροι ἐν τῷ μεταξὺ τοποθετήσαντες πολλὰς κλίμακας συγχρόνως δὲ καὶ τοὺς προμαχώνας καταρρίψαντες ἤρχισαν

νά υπερβαίνουν (τὸ τεῖχος) διὰ τοῦ μεταξύ τῶν δύο πύργων διαστήματος.

Ὁ δὲ ἐκάστοτε υπερβαίων (τὸ τεῖχος καὶ τὴν τάφρον) ἴστατο ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς τάφρου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐτόξευον καὶ ἠκόντιζον, ἂν κανεῖς σπεύδων εἰς βοήθειαν κατὰ μῆκος τοῦ τεύχους ἠμπόδιζε τὴν διάβασιν.

Ἄφου δὲ ὅλοι εἶχον διαπεραιωθῆ, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο εἰς τοὺς πύργους δηλ. οἱ τελευταῖοι, μετὰ δυσκολίας καταβαίνοντες ἐπροχώρουν πρὸς τὴν τάφρον καὶ ἐν τῷ μεταξύ οἱ τριακόσιοι ἐπήρχοντο κατ' αὐτῶν κρατοῦντες ἀναμμένας δάδας.

Οἱ μὲν λοιπὸν Πλαταιεῖς τοποθετημένοι εἰς τὸ χεῖλος τῆς τάφρου ἔβλεπον ἐκείνους καλλίτερον ἕνεκα τοῦ σκοτους καὶ ἐπομένως ἐτόξευον καὶ ἠκόντιζον εἰς τὰ ἀκάλυπτα ὑπὸ τῆς ἀσπίδος μέλη των, αὐτοὶ δέ, ἐπειδὴ εὐρίσκοντο εἰς σκοτεινὸν μέρος, διεκρίνοντο ὀλιγώτερον ἕνεκα τοῦ φωτός τῶν δάδων, ὥστε καὶ οἱ τελευταῖοι ἐκ τῶν Πλαταιῶν ἐπρόφθασαν καὶ διέβησαν τὴν τάφρον, ἀλλὰ μετὰ δυσκολίας καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν (τῶν ἐχθρῶν) διότι καὶ κρύσταλλος εἶχε σχηματισθῆ ἐπ' αὐτῆς ὄχι στερεός, ὥστε νὰ πατήσῃ κανεῖς ἐπάνω καὶ νὰ περάσῃ, ἀλλὰ (τοιούτος), ὁποῖος (σχηματίζεται), ὅταν πνέῃ ἀπληγίωτης ἢ βορρᾶς μάλλον δηλ. ὕδατώδης, καὶ ἡ νύχτα κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπιπτε σιγᾶ—σιγᾶ χιῶν μὲ τοιοῦτον ἄνεμον συνετέλεσεν, ὥστε (νὰ συσσωρευθῆ) ἄφθονον ὕδωρ ἐντὸς αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μὲ δυσκολίαν ἐπέρασαν ἔχοντες τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ αὐτό. Συνετέλεσθη δὲ καὶ ἡ διαφυγὴ αὐτῶν μάλλον ἕνεκα τῆς μεγάλης κακοκαιρίας παρὰ (ἕνεκα ἄλλου τινός λόγου).

Κεφάλαιον 24

Ἄφου δὲ ἐξεκίνησαν ἀπὸ τὴν τάφρον οἱ Πλαταιεῖς ἐπροχώρουν ὅλοι μαζί ἐπὶ τῆς εἰς τὰς Θήβας φερούσης ὁδοῦ ἔχοντες εἰς τὰ δεξιά (των) τὸ ἥρωον τοῦ Ἀνδροκράτους, διότι ἐνόμιζον, ὅτι αὐτοὶ (οἱ Πελοπον) οὐδόλως ἤθελον ὑποπτεύσει, ὅτι αὐτοὶ (οἱ Πλαταιεῖς) ἐτρέψαν αὐτὴν (τὴν ὁδόν), ἢ ὁποῖα ἔφερον εἰς τοὺς ἐχθρούς των καὶ συγχρόνως ἔβλεπον τοὺς Πελοποννησίους νὰ ἀκολουθοῦν ἐν τῇ διώξει των (=διώκοντας) μὲ ἀναμμένας δάδας τὴν (ὁδόν) πρὸς Κιθαιρῶνα καὶ Δρυὸς κεφαλὰς τὴν ἄγουσαν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Καὶ ἐπὶ ἐξ μὲν ἠεπτά στάδια οἱ Πλαταιεῖς ἐπροχώρησαν ἐπὶ τῆς εἰς τὰς Θήβας φερούσης ὁδοῦ, ἔπειτα ὁμως, ἀφου ἔκαμαν στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐβάδιζον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης πρὸς τὸ ὄρος εἰς τὰς Ἐρύθρας καὶ τὰς Ὑσιὰς, καὶ ἀφου ἐπῆραν τὰ βουνὰ διέφυγον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἄνδρες διακόσιοι δώδεκα, ἐκ περισσοτέρων διότι μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὴν πόλιν (των), προτοῦ ἐπιχειρήσουν νὰ ὑπερβούν (τὸ τεῖχος), εἰς δὲ τοξότης συνελήφθη πλησίον τῆς ἐξωτερικῆς τάφρου.

Οἱ μὲν λοιπὸν Πελοποννήσιοι ἐπανῆλθον εἰς τὰς θέσεις των, ἀφου ἔπαυσαν τὴν καταδίωξιν· οἱ δὲ εἰς τὴν πόλιν Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ, ἀπὸ ὅσα μὲν εἶχον συμβῆ, οὐδὲν ἐγνώριζον, οἱ δὲ ἐπιστρέψαντες ὀπίσω (ἐπειδὴ) ἀνήγγειλαν εἰς αὐτούς, ὅτι οὐδεὶς ἐσώθη, ἀφου ἔστειλαν κήρυκα, ὅταν ἐξημέρωσεν, ἐζήτησαν νὰ κάμουν σπονδὰς διὰ νὰ σηκώσουν καὶ θάψουν τοὺς νεκρούς· ὅταν ὁμως ἔμαθον τὴν ἀλήθειαν, ἔπαυσαν (νὰ ζητοῦν τοῦτο).

Οἱ μὲν λοιπὸν Πλαταιεῖς ἄνδρες τοιουτοτρόπως, ἀφου ὑπερέβησαν (τὸ τεῖχος), ἐσώθησαν.

ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

(Γ', 52)

Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ χρονικὸν διάστημα τούτου τοῦ θέρους καὶ οἱ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον τροφάς καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπομείνουν τὴν πολιορκίαν, ἤλθον εἰς συμφωνίαν μὲ τοὺς Πελοποννησίους κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἐπετίθεντο κατὰ τοῦ τείχους αὐτῶν (οἱ Πελοποννησίοι), ἐκεῖνοι δὲ (οἱ Πλαταιεῖς) δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθοῦν. Ὄταν δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἀρχηγὸς ἀντελήφθη τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν διὰ τῆς βίας μὲν δὲν ἤθελε νὰ κυριεύσῃ (τὴν πόλιν)—διότι εἶχε δοθῆ ἔντολή εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος (περὶ τούτου), ἵνα, ἐὰν κάποτε ἤθελε γίνεαι εἰρήνη μὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἤθελον συμφωνήσῃ νὰ δίδωνται ὀπίσω, ὅσα μέρη κατέχουν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ διὰ τοῦ πολέμου, μὴ ἀποδοθοῦν αἱ Πλαταιαί, διότι δῆθεν οἱ ἴδιοι (οἱ Πλαταιεῖς) ἐκουσίως προσεχώρησαν—, ἀλλ' ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κήρυκα λέγοντα, ὅτι, ἂν θέλουν νὰ παραδώσουν ἐκουσίως τὴν πόλιν εἰς τοὺς Λακεδαιμόνιους καὶ νὰ δεχθοῦν ἐκείνους ὡς δικαστάς, θὰ τιμωρήσουν μόνον τοὺς ἐνόχους, παρὰ τὸ δίκαιον δὲ κανένα. Ὁ μὲν κῆρυξ τόσα εἶπεν ἐκεῖνοι δὲ—διότι εὐρίσκοντο πλέον εἰς τὴν ἐσχάτην ἀδυναμίαν—προέβησαν εἰς τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως. Καὶ τοὺς Πλαταιεῖς ἔτρεφον οἱ Πελοποννήσιοι μερικὰς ἡμέρας, μέχρις ὅτου ἔφθασαν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος οἱ δικασταί, πέντε ἄνδρες. Ὄταν δὲ ἤλθον αὐτοί, οὐδεμίαν μὲν κατηγορίαν διετυπώθη, ἀλλ' ἀφοῦ (τοὺς) προσεκάλεσαν, ἠρώτων αὐτοὺς τόσον μόνον, ἂν δηλ. κατὰ τὸν διεξαγόμενον πόλεμον ἔχουν κάμει κανένα καλὸν εἰς τοὺς Λακεδαιμόνιους καὶ τοὺς συμμάχους (των) ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντων, ἀφοῦ ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ μιλήσουν ἐν ἐκτάσει καὶ (ἀφοῦ) ὤρισαν ὡς συνηγόρους των τὸν Ἀστύμαχον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀσωπολάου, καὶ τὸν Λάκωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀειμνήστου, ὁ ὁποῖος ἦτο πρόξενος τῶν Λακεδαιμονίων διὰ τοῦτο ἐμφανισθέντες ἐνώπιον τῶν δικαστῶν εἶπον τὰ ἐξῆς περίπου.

ΑΤΑΜΗΘΗΝΟΣ ΑΝΤΙΛΟΧΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ

ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

(ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ

1. Ἀρριανουῦ Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου . . . (Ε' Τάξις)
2. Λυσίου ὁ ὑπὲρ ἀδυνάτου . . . . . (Ε' »)
3. Δημοσθένους Α' Ὀλυνθιακὸς . . . . . (ΣΤ' »)
4. Θουκυδίδου Πλαταϊκὰ . . . . . (ΣΤ' »)
5. Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας Α' Ραψοδία . . . (ΣΤ' »)
6. Κορνηλίου Νέπωτος Hannibal . . . . (ΣΤ' »)
7. Καίσαρος de bello civili . . . . . (ΣΤ' »)
8. Πλάτωνος Κρίτων . . . . . , . (Ζ' »)
9. Θουκυδίδου Δημηγορία Πλαταιέων . . (Ζ' »)
10. Εὐριπίδου Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις . . (Ζ' »)
11. Κιζέρωνος Γ' in Catilinam . . . . . (Ζ' »)
12. Ὀβιδίου μεταμορφ. Phaethon—Niobe . (Ζ' »)